

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

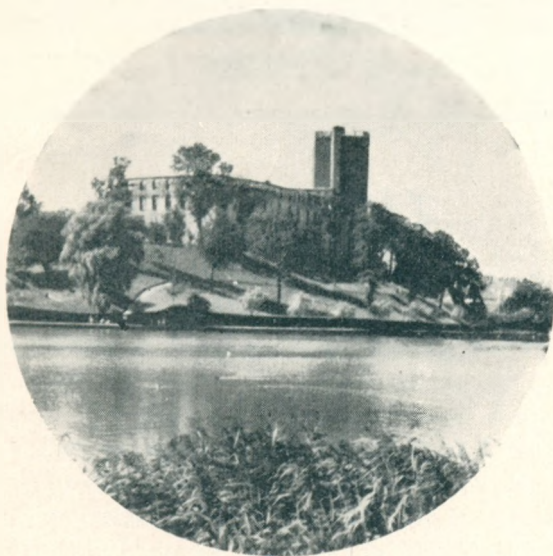
Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

DANMARKS AMTER OG DERES MÆN'D

DANMARKS AMTER OG DERES MÆND

Redigeret af
OSVALD OSVALD
under Medvirkning af Videnskabsmænd,
Fagfolk og stedlige Medarbejdere

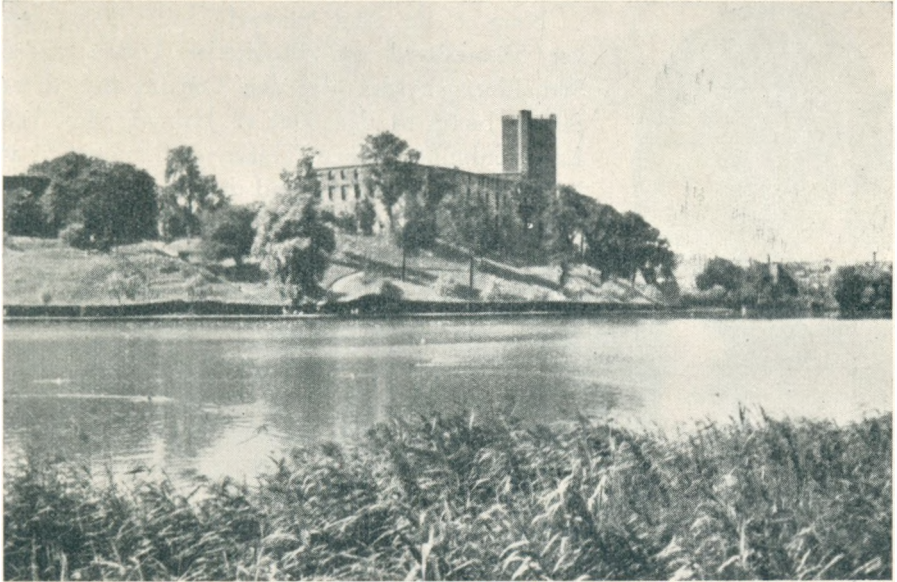
Vejle Amt

AKTS. HAFNIA HANDELSFORLAGET • KØBENHAVN
MCMXXXVIII

Copyright 1938

Bogtryk: K. Rosendahl, Esbjerg

Reproduktioner: A. Hammerschmidts Clichéfabrik, Aarhus

Koldinghus Slotsruin.

VEJLE AMT

I Nørrejylland's sydøstlige Hjørne ligger Vejle Amt, Syd for Aarhus Amt, delvis skilt fra dette ved Horsens Fjord, Bygholm Aa, Gudena og Skern Aa. Det dækker et Areal paa 2.350 km² og har et Befolkningstal paa 180.485.

Mod Vest begrænses det af Ribe og Ringkøbing Amter, mod Øst af Kattegat og Lille Bælt og mod Syd af Haderslev Amt. Den lille Ø, Hjarnø, Syd for Alrø, i Horsens Fjord, hører med til Amtet, der omfatter Købstæderne Vejle, Fredericia og Kolding og følgende Herreder: Bjerge, Hatting, Nørvang, Tørrild, Holmans, Jerlev, Elbo, Brus og N. Tyrstrup.

Terrænet er gennemgaaende højtliggende og bakket, hvilket særligt gælder Terrænet omkring Jyllands Hovedvandssel, der bugter sig gennem Nørvang og Tørrild Herreder. De højeste Punkter her er Tranebjerg (138,5 m), Vonge Bavnehøj (128 m) og Møllebjerg (121 m). Mod Øst, mellem Fjordene, findes ogsaa ret betydelige Højder, saaledes Syd for Horsens: Bjergelide (121 m), Troldemose Bakke (110 m), begge i Bjerge Herred, og Skamlingsbanken (113 m) i N. Tyrstrup Herred. Mod Vest gaar Landet over i fladt Terræn.

Af Søer findes ingen nævneværdige, og af Aaer kan — foruden de alt omtalte Grænseaaer — nævnes Vejle Aa, Grejs Aa og Omme Aa.

P. Herschend, K., DM.
Stiftamtmand.

Naar Vejle Amt tilsyneladende ikke afgiver Vidnesbyrd om Bosættelse i den ældre Stenalder, skyldes det den Omstændighed, at Amtet hører til den Del af Jylland, der ved Landsænkning gennem Tiderne er kommet til at ligge betydeligt dybere end den Gang. Til Gengæld findes der talrige Oldtidsmindesmærker og Oldsagsfund fra den yngre Stenalder, hvilke ikke alene viser Bosættelsesforholdene, men ogsaa fortæller om to Stenalderkulturer — en østlig og en vestlig — der her har levet i nært Naboskab. Medens Dysser og Jættestuer

overhovedet ikke findes vestpaa, rummer denne Egn Hovedmængden af Enkeltgravskulturens Jordhøje, der i et Antal af ikke mindre end 4.500 er fordelt over hele Amtet, fortrinsvis i Nørvang og Tørrild Herreder.

Fra saavel Bronze- som Jernalderen findes talrige Minder, og Vikingetiden har i Jellingehøjene med de to Runesten sat sig et pragtfuldt Eftermæle.

Fra Middelalderen findes en Del Fraadstenskirkker, navnlig i Egnen omkring Jelling, hvorfra mange kirkelige Mindesmærker kan tyde paa, at her har været et Kulturcenter. Amtets Rigdomme paa Kongeborge giver sig Udtryk i Navne som Bygholm, Borgvold, Rosborg og Koldinghus. —

Vejle.

I Nørvang Herred, i Bunden af Vejle Fjord, ligger Købstaden Vejle for Enden af et Dalstrøg, hvorigennem Vejle Aa bugter sig. Dalstrøget flankeres mod Nord og Syd af høje, skovklædte Bakker, der danner en meget smuk Ramme om den lavtliggende, smilende By. Fra Højderne omkring Byen: Pilebakken mod Nord (49 m), Himmelpinden mod Vest (69 m) og Møllebakken mod Syd (53 m) har man en Række glimrende Udsigter over By og Fjord. — Vejle er en meget gammel By, hvis Oprindelse uden Tvivl gaar tilbage til den tidligste Middelalder. Efter al Sandsynlighed har Byen været befæstet.

Dens Navn forekommer første Gang i 1196, og dens første kendte Privilegier er udstedt i 1327 af Kong Valdemar. Den var ofte i Middelalderen Skueplads for historiske Begivenheder, bl. a. fik Christian II her overrakt Adelsens Opsigelsesbrev.

Et Sortebrødrekloster, sandsynligvis stiftet i Begyndelsen af det 14. Aarhundrede,

N. P. Jensen,
Borgmester.

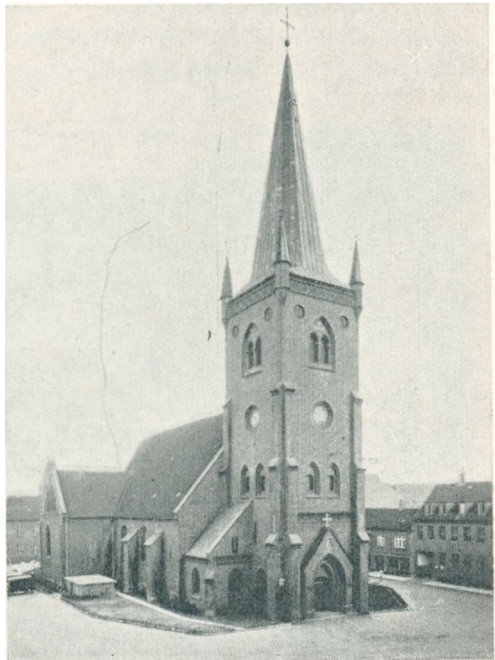

Raadhuset.

blev ophævet i 1529, hvorefter Kongen i 1531 overdrog Bygningerne til Borgerne.

Trods Fjordens vanskelige Besejlingsforhold drev Vejle en ret betydelig Handel, bl. a. paa Norge. Et andet Hovederhverv var Agerbruget, der gennem flere hundrede Aar navnlig tog Sigte paa Humleproduktionen.

I 1524 raserede en voldsom Brand det meste af Byen, og allerede i 1530 opstod der en anden stor Brand, hvorved bl. a. Raadhuset gik op i Luer. Endnu to store Brande hæragede Byen i det 16. Aarhundrede, medens paa samme Tid en Pest i 1584 krævede 500 Ofre. I det 17. Aarhundredes Begyndelse kom den igen lidt til Kræfter, men saa væltede Ulykkerne paany ind over den: gentagne Besættelser af saavel Fjender som „Venner“, og dertil kom saa Pesten i 1659, saaledes at Byen, der før Krigene havde et Indbyggertal

Skt. Nicolaj Kirke.

Gl. Havn.

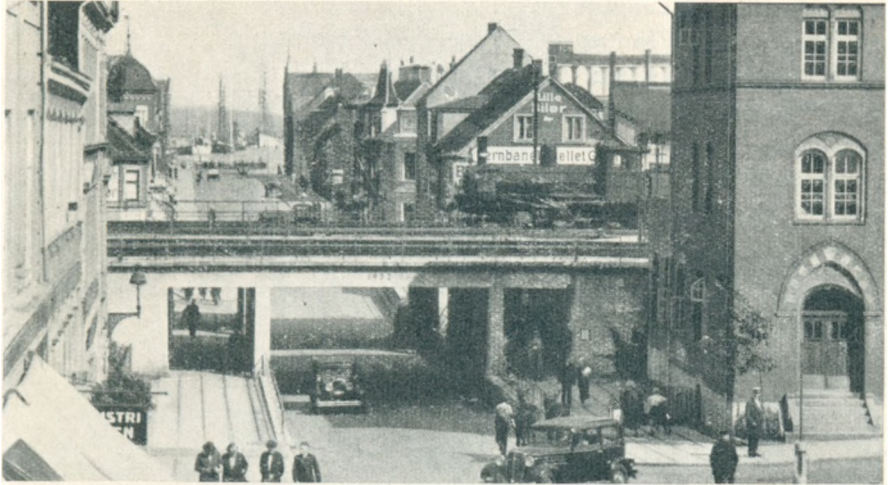
paa ca. 1300, var svundet ind til ca. 700 i 1672. Brandulykkerne fortsattes i det 18. Aarhundrede, og Fjordens Tilsanding gjorde ikke Forholdene bedre. Først i det 19. Aarhundrede begyndte det paany at gaa fremad og nu med en stedse voksende Styrke. I 1824 til 1827 blev Havnen anlagt, hvilket i høj Grad bidrog til Byens Opkomst, og hertil kom saa i sidste Halvdel af Aarhundredet Jernbaneanlægene, der yderligere satte Fart i Handel og Industri. Ikke mindst Industrien fik stor Betydning for Vejle, hvorpaa den har sat sit særlige Præg, navnlig gennem de omfattende Virksomheder indenfor Bomulds- og Jernindustrien.

Vejle af i Dag er med Forstæderne: Trædballe, Mølholm Villaby, Høver Kommune, Vindingland, Grejsdalen med Grejsdal Stationsby, en By paa over 30.000 Indvaanere.

Den helt moderne og rummelige Havn er uddybet og udvidet adskillige

Havnen.

Havnegade med Højbanen.

Gange, og et fortrinligt Vejnet udstraalet til alle Sider i det udstrakte og frugtbare Opland.

Vejle er foruden Station paa den østjydske Længdebane ogsaa Udgangspunktet for Statsbanestrækningen Vejle—Herning—Holstebro og for Privatbanen Vejle—Vandel—Grindsted.

Medens saaledes alle trafikale Betingelser er til Stede for en omfattende Handel og Søfart, der da ogsaa er under stadig Udvikling, er det som nævnt dog Industrien, der blandt Erhvervene er det alt dominerende, idet over Halvdelen af Indbyggerne er beskæftiget ved Haandværk

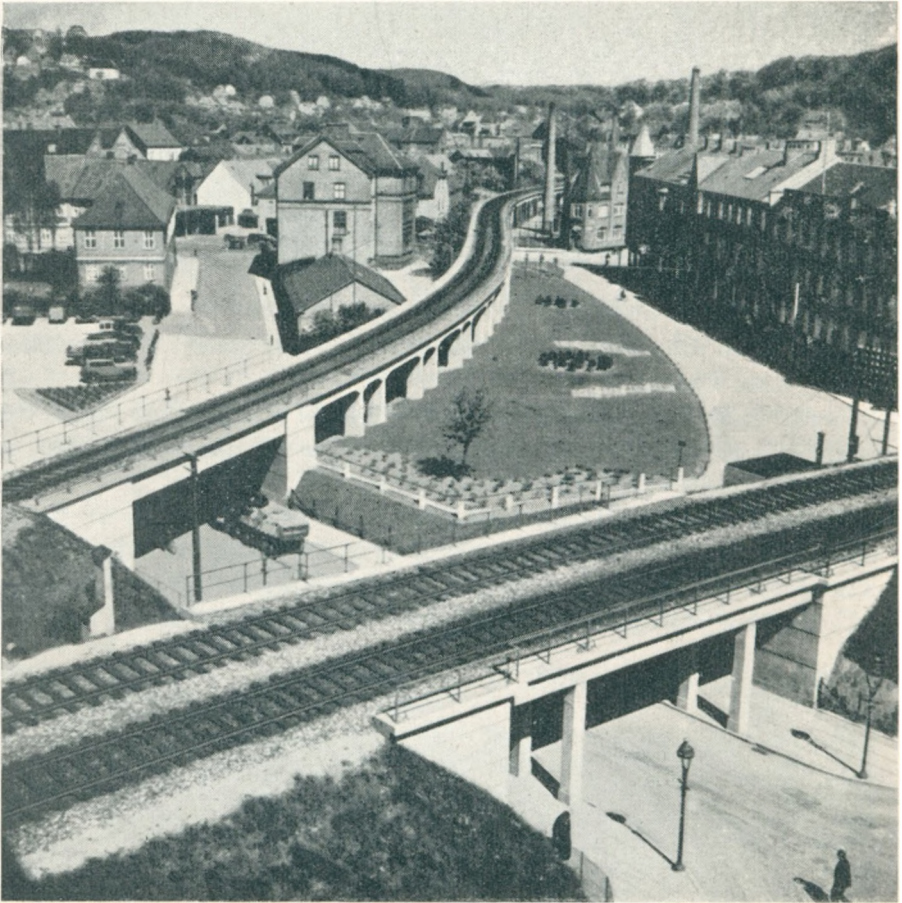

Søndergade med Møllen.

DANMARKS AMTER OG DERES MÆND

og Industri. Af Landbrug og Fiskeri lever nu kun et ringe Procenttal, medens en særlig Indtægtskilde for Byen er opstaaet paa Grund af den store, stedse voksende Tilstrømning af Turister, der slaar sig ned i de overordentligt naturskønne Omgivelser, der byder paa saa rige Afvekslinger.

Med Bil eller Bane, pr. Dampers eller til Fods føres man til smilende

Højbanen.

Fjordpartier, Klitsand, Bakker med pragtfulde Udsigter, dybe Kløfter og Hulveje, store Granplantager, ensomme Heder og dejlige Bøgeskove, — forbi Slotte og Herregaarde, gamle Kirker og Oldtidsgrave, og ikke at forglemme Danmarks ypperste, historiske Oldtidsminde: Jellingehøjene med de to Runesten, der taler deres tusindaarige Sprog om Gorm den Gamle og Thyra Dannebod. —

I selve Vejle By findes en Række offentlige og andre Institutioner, som det nok er Umagen værd at aflægge et Besøg. Midt paa Kirketorvet

Nørreskoven ca. 1860.

ligger Skt. Nicolaj Kirke, der oprindeligt var indviet til Skt. Nicolaus.

Dens Grundkerne, en gotisk Rødstensbygning, er opført i det 13. Aarhundrede. Kirken er imidlertid i Tidens Løb undergaaet mange Forandringer, Om- og Tilbygninger.

En Kuriositet ved Kirken findes i Korsarmens Nordgavl, hvor der i 23 udvendige Murhuller er indmuret lige saa mange Hovedskaller, der efter Sagnet hidrører fra en Bande henrettede Røvere, der blev fanget i Roms

Hule, Nord for Byen. — Vejle Raad-, Ting- og Arresthus paa Raadhustorvet (opført 1878—79) er i gotisk Stil, bygget af røde Mursten i to Etager og forsynet med et 30 m højt Taarn med Spir.

Amtsgaarden i Vedelsgade (opført af Staten i 1899—1900) er en meget smuk Bygning i Palæstil. — I Musæet, der ligger for Enden af Orla

Nørreskoven.

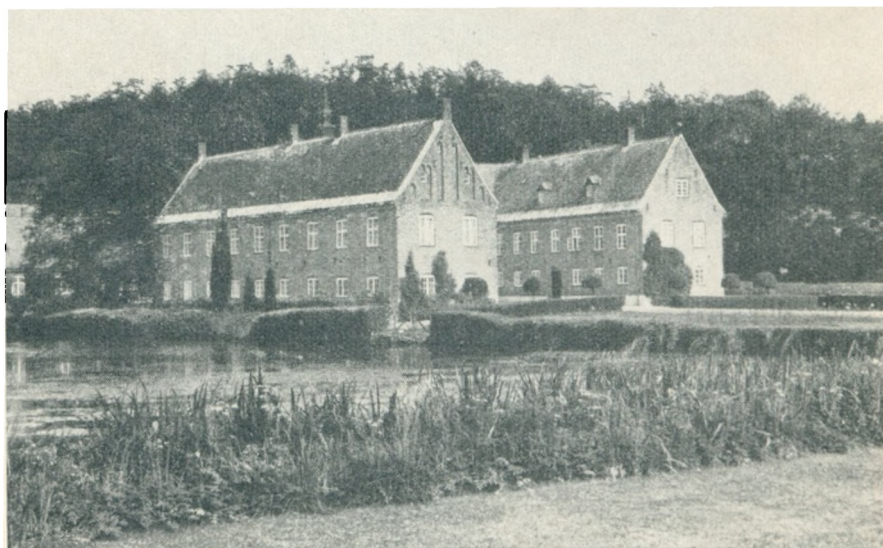

Vejle Fjord Sanatorium.

Lehmans Gade og ejes af Kommunen, findes — foruden en Folkemindesamling, skænket af Evald Tang Kristensen og Frøken Agnes Hviid — Samlinger af Oldsagsfund, kulturhistoriske Ting samt Mønter og Kunst.

Grundet paa de talrige Brande, der gennem Aarhundreder har hærget Byen, findes der ikke ret mange gamle Bygninger og ingen ældre end fra det 18. Aarhundrede.

Blandt disse bemærker man de to Ejendomme i Søndergade, Nr. 14

Tirsbæk Hovedgaard.

Munkebjerg med den rullende Trappe.

(med et meget malerisk Gaardinteriør) og Nr. 20, samt Ejendommen i Torvegade, Nr. 22, som alle er smukke Bindingsværksbygninger opført i to Etager.

Der findes i Byens nærmeste Omegn en Mængde smukke Spadserestier, særligt gennem Grejsdalen og Nørreskov, i hvilken sidste der i Aaret 1922 blev afsløret en Mindesten for Digteren Ha-

rald Kidde. For Amtmand H. Treschow, der har gjort en stor Indsats ved Havnens Anlæggelse, er der rejst et Mindesmærke med Portrætmedaljon af Billedhuggeren O. Evens. Endvidere staar ved Banegaarden et Monument med Buste af Arkæologen J. J. A. Worsaae.

Af kendte Virksomheder, større Fabrikker samt industrielle Anlæg kan, foruden nedenomtalte, nævnes: Vejle Bolte- og Møtrikfabrik (oprettet i Aaret 1899), Vejle og Omegns Andels-Svineslagteri, desuden flere Teglværker, Cementværker, Farverier og Kalkværker samt Maskinsnedkerier. —

Runestenene, Jelling.

*N. Houmann,
Direktør, R.*

Det første Bomulds-
spinderi i Vejle blev
grundlagt i 1891 af et
Selskab, der bestod af
følgende Herrer: I. C.
Christiansen, N. Har-
der, I. Thisted og Kon-
sul Windfeld Han-
sen, alle af Vejle, og
P. M. Ørsnes, Aarhus.
Initiativet udgik op-
rindeligt fra Fabrikant

*P. Løfberg,
Direktør.*

H. P. Rosenvinge, Grenaa, men denne trak sig ud af Projektet allerede inden Starten.

Fabrikken, hvis tekniske Leder blev Direktør G. J. Hepworth, fik til Huse i Havnegade og beskæftigede til at begynde med ca. 30 Arbejdere.

I de første Aar bestod Produktionen udelukkende af Pakkegarn og Fiskegarn, men efterhaanden optoges nye Artikler, og efter en Udvidelse i 1898 blev Fabrikken i Stand til at fremstille ca. 2 Millioner lbs Garn aarligt, hvoraf godt Halvdelen solgtes til mekaniske Væverier.

I 1896 blev et andet Spinderi — nuværende Vardevejens Afdeling — med tilhørende Væveri anlagt af et Selskab, bestaaende af d'Herrer A. Erasmi, Lübeck, N. Houmann, Vejle, P. Løfberg, Vejle, og J. Neckels,

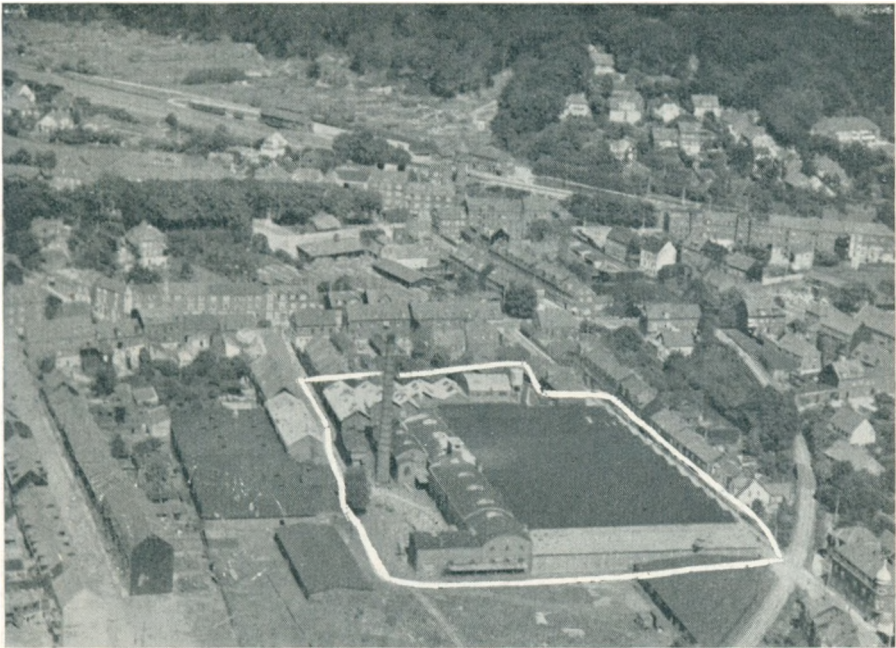

Fabrikken i Havnegade.

Lübeck. Denne Virksomhed benævntes „Vejle Bomuldsvarefabrik“, men Væveriet udskiltes som selvstændigt Foretagende i 1898.

I 1901 blev de to forannævnte Selskaber sluttet sammen med et Spinderi, Odense Bomuldsspinderi, der i 1898 var blevet oprettet af Konsul Mogensen, Odense. Firmaet antog Navnet „Vejle Bomuldsspindrier“ og grundlagde i 1907 det store Spinderi i Valby og ændrede samtidigt Navn til „De danske Bomuldsspindrier“.

Fabrikken i Havnegade er Danmarks første Bomuldsspinderi, medens Virksomheden paa Vardevej er Danmarks sidst byggede og mest moderne

Vardevejens Afdeling.

Spinderi. Det er genopført af Jernbeton efter en Brand i 1924 og er i alle Retninger indrettet praktisk og tidssvarende.

Efter Sammenslutningen i 1901 lededes Selskabet af 3 Direktører: N. Houmann, P. Løfberg og Konsul Windfeld Hansen. I 1902 traadte sidstnævnte imidlertid ud af Direktionen, der herefter kun bestod af N. Houmann og P. Løfberg, indtil Direktør Løfberg i 1924 afgik ved Døden, medens Direktør Houmann fortsatte som administrerende Direktør til 1932.

Selskabet, hvis nuværende Direktører er G. J. Hepworth og H. Houmann, har Domicil i Vejle, og den daglige Ledelse af Spindriet i Valby forestaas af den Kommitterede, Konsul P. Stagsted.

Den mangeaarige Formand, Justitsraad Schiødt, Vejle, afgik ved Døden i 1929 og efterfulgtes af Etatsraad Høeg, Odense, der har været

DANMARKS AMTER OG DERES MÆND

Fotomontage fra A/S De danske Bomuldsspindrier.

Medlem af Spindერიernes Bestyrelse siden 1901. — Firmaet beskæftiger ialt ca. 1500 Arbejdere, deraf ca. 600 i Valby og Resten paa de to Fabrikker i Vejle. Produktionen afsættes i Hovedsagen til danske Væverier og Tricotagefabrikker. — — —

Th. Wittrup's Uldvare- & Tæppefabrik A/S, Vejle, blev grundlagt i Aaret 1898 af Th. Wittrup, der overtog A. T. Kysters Farveri og Uldspinderi i Horsens. De første Aar fortsattes Virksomheden som Farveri og Bønderspinderi, idet den danske Uld, der indleveredes af Landboerne, blev vasket, spundet og forarbejdet.

I 1905 paabegyndtes Fabrikationen af uldne Sengetæpper, Rejseplaid, Hospitalstæpper etc. Det første Aar fremstilledes der ca. 500 Tæpper, nu ca. 150.000 aarligt.

I 1914 købte Th. Wittrup Avena Havregrynsmølle i Grejsdalen og lod denne indrette til Tæppefabrikation, og i 1918 sammensluttedes Fabrikken med Firmaet Frølund & Wittrup i Horsens under Aktieselskabet Brdr. Wittrup. — Den 6. Maj 1923 nedbrændte Spindriet og Karteriet, men Bygningen blev opført hurtigst muligt, omtrent i den gamle Skikkelse.

De senere Aar er Gulvtæppefabrikationen blevet optaget med stort Held, og Beskæftigelsen er derved forøget meget betydeligt.

I 1930 trak Fabrikant Th. Wittrup sig, paa Grund af svigtende Helbred, tilbage, og Fabrikkens tidligere Driftsbestyrer, Chr. Engelbrecht,

*Th. Wittrup,
Grundlægger.*

Fabrikken set fra Landevejen.

Fabrikken set fra Jernbanen.

der har fulgt Virksomheden fra de allerførste Aar, overtog Stillingen som Direktør, og en Søn af Th. Wittrup, Steen Wittrup, blev Prokurist.

I 1936 afgik Th. Wittrup ved Døden. Aaret efter nedbrændte hele den ældste Del af Fabrikken indeholdende Væveri, Kædeskæveri og Appretur. Man gik straks i Gang med at opføre en moderne Jernbetonbygning, som stod færdig 1. Januar 1938, udrustet med moderne Maskiner og fuldt ud tidssvarende indrettet. — — —

Vejle Dampmølle blev i 1876 købt af Møller H. Hansen Møller. Denne lod i 1889 Vandkraften afløse af Dampkraft, idet han byggede en Dampmølle. Da Firmaet stadigt udvidedes, blev det i 1903 omdannet til Aktieselskab med H. Hansen Møller som Formand og hans ældste Søn, H. Hansen Møller, som administrerende Direktør. Efter at være hjemsogt af Brande blev Møllen i 1918 flyttet til Vejle Havn, hvor den blev opført under store og gode Forhold. I 1931 blev den overtaget af Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger. I 1932 blev Kapaciteten forøget, samtidigt blev der bygget en ny Silo, og i Aaret 1933 blev der opført en moderne Havregryns- og Byggrynsmølle. I 1934 udvidedes Silo-

anlægget, og i 1938 opførtes yderligere en ny Silobygning.

Der beskæftiges nu ca. 100 Personer, og den daglige Ledelse er siden 1923 blevet forestaaet af Direktør Ove W. Sørensen.

Vejle Dampmølle ved Vejle Havn.

*Charles Hindborg,
Grundlægger.*

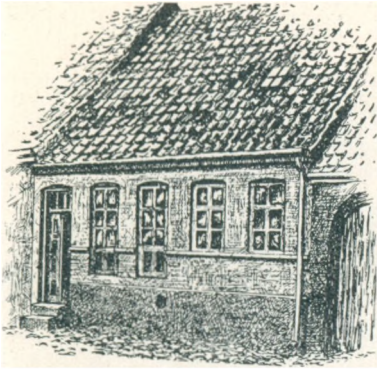
A/S Charles Hindborg, Nørrebrogade 7, Vejle, blev grundlagt i 1887 i Vestergade 19 af Charles Hindborg med Handel af Papir en gros.

Firmaet begyndte under meget smaa Forhold, men allerede i 1891 var det vokset saa stærkt, at en Ud-

*Aage Hindborg,
Direktør.*

videlse var nødvendig, hvorfor det flyttede til Vestergade 7, samtidigt med at der blev anskaffet en Del Trykmaskiner, der blev drevet af en mindre Gasmotor.

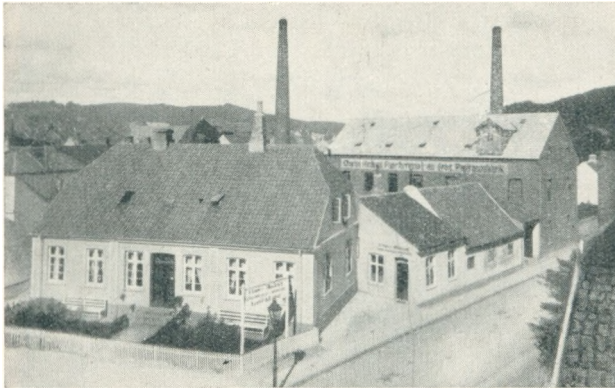
Ejendommen Vestergade 19, 1887.

I 1893 købte Charles Hindborg Ejendommen og forøgede Maskinmateriellet, og i 1900 købte han Ejendommen Nørrebrogade 7, hvor han opførte en ny Fabriks- og Lagerbygning, indrettet med et moderne Trykkeri og installeret med nye Maskiner, blandt andet til Fabrikation af Korsbundsposer.

I 1909 blev der atter foretaget en Udvidelse, og i 1914 blev Kontors- og Ekspeditionslokaler ombygget.

Ejendommen Vestergade 7, Nørreport 1892.

Ejendommen Nørrebrogade 7, 1905.

Firmaet er stadig vokset, og det beskæftiger nu ca. 60 Mand.

Dets Specialer er alle Slags Papirposer, Margarinepapir med flerfarvet Tryk, Hyldepapir, Tryksager, Krydderikapsler samt alle Papirsorter, Kartoner, Bindegarn,

Syltepergament, Kontorartikler, Protokoller og Bøger. Desuden har man optaget Fabrikation af Juleøkonomrullen, der har vundet stor Udbredelse. — I 1929

blev Firmaet omdannet til Aktieselskab med Charles Hindborg som Formand for Bestyrelsen og hans Søn, Aage Hindborg, som administrerende Direktør. I Aaret 1934 afgik Charles Hindborg ved Døden, hvorefter Grosserer Carl

Ejendommen Nørrebrogade 7, 1937.

Agge blev Formand. Direktør Aage Hindborg er Bestyrelsesmedlem i Provinspapirhandlerforeningen samt sidder i Bestyrelsen i Foreningen af Maskinposefabrikanter i Danmark (i hvilken Forening han desuden er Kasserer) samt beklæder endnu en Række andre Tillidshverv. — — —

Lagerrum under Højbanen, 1937.

Kontorbygningen, 1937.

Fru O. Sørensen,
Værtinde.

Skyttehuset, Vejle, er kendt som et af Danmarks smukkeste Udflugtssteder.

Det ligger paa en Landtange, omkranset af Skov og Fjord, med den smukke Bøgeskov, Vejle Nørreskov, paa den ene Side og Vejle Fjord paa den anden.

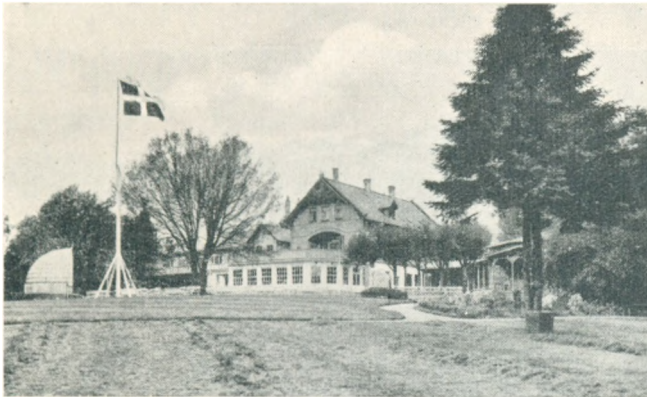
Til Skyttehuset hører en stor Park paa 8 Tdr. Land, og herfra er der

Kaj Sørensen,
Inspektør.

Udsigt over det skønne østjydske Landskab.

Paa Grund af de udmærkede Bilveje og den nye Strandvej bliver Skyttehuset stadigt besøgt af flere og flere Turister, og Foreninger, Selskaber og Skoler tager paa Sommerudflugt hertil. —

Eksteriør fra Skyttehuset.

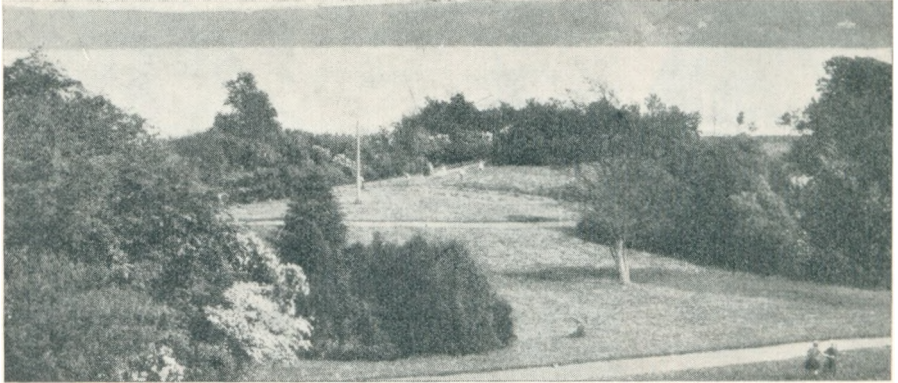
Etablisementet har to store Sale, flere mindre Selskabslokaler, og endvidere findes der en stor lukket Terrasse. — Der er Plads til 500 Gæster, og et godt Orkester spiller om Eftermiddagen og om Aftenen.

Paa Søndag og Helligdage er der Friluftskoncert af et forstærket Orkester.

I 1936 blev Harald Sørensen, der havde været Vært i Haandværkerforeningen i Skive i

Interiør fra Skyttehuset.

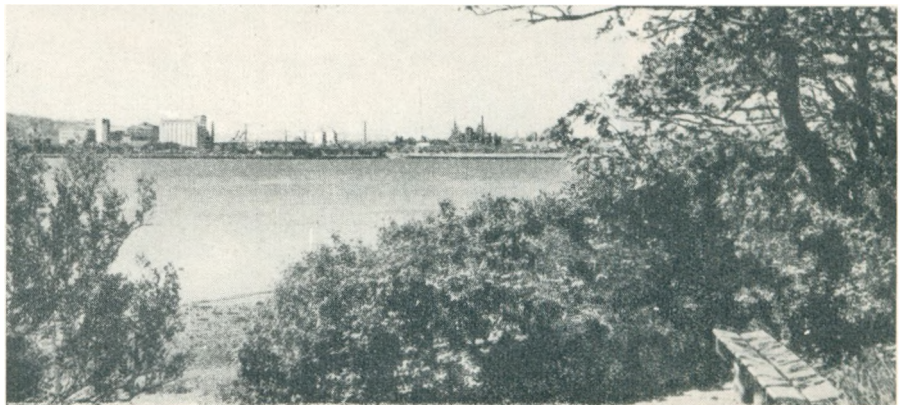
Parti ved Skyttehuset.

18½ Aar, Vært i Skyttehuset, men allerede samme Aar afgik han ved Døds

Parti fra Skyttehusbugten.

den, hvorefter hans Enke, Fru O. Sørensen, siden har drevet Forretningen videre med Sønnen, Kaj Sørensen, som Medhjælp. — — —

Udsigt fra Skyttehuset.

Vejle Textilfabrik, Enghavevej 9, Vejle, blev grundlagt i Torvegade i Aaret 1882 af Konsul Windfeld-Hansen.

Fabrikationen bestod paa det Tidspunkt af Hvergarner og Bomuldsvarer.

I 1897 blev Fabrikken solgt til et Aktieselskab, der overdrog Ledelsen til Direktør C. Müller, som i 1919 overtog Firmaet for egen Regning og førte det videre under det nuværende Firmanavn. — Da Virksomheden stadigt voksede, maatte Fabrikken i 1915 udvides, hvorfor den blev flyttet til Enghavevej, hvor den blev indrettet fuldt moderne. I 1930 blev der endvidere opført et Farveri, og i 1936 blev der bygget en ny stor Vævesal paa 1300 Kvadratmeter. — Firmaet, der nu beskæftiger ca. 90 Funktionærer og Arbejdere, fremstiller Bomuldsvarer og særligt saadanne, som anvendes af Konfektionsindustrien, samt Frottévarer.

C. Müller, der er Medlem af Textilfabrikantforeningens Bestyrelse og Næstformand i Repræsentantskabet for Vejle Bank, optog i 1936 sin Søn, Poul Müller, i Forretningen. — —

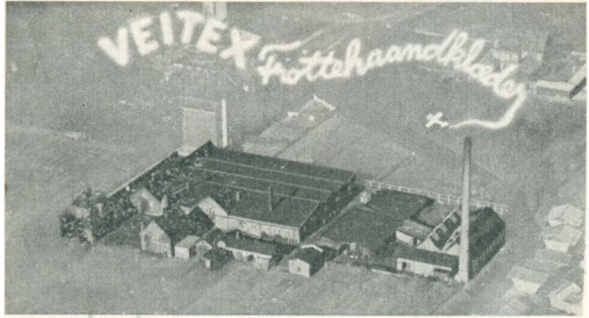
A/S Vejle Dampvæveri, Spinderigade 14, Vejle, blev grundl. i 1896 af Jacob Bundegaard, der kort efter optog Thorald Eldrup som Kompagnon.

Virksomheden, der omfattede Fabrikation af hvide og kulørte Bomuldsvarer, maatte allerede i 1899 udvide til den tredobbelte Kapacitet. Der er gennem Aarene foretaget adskillige Udvidelser, saavel bygningsmæssigt som maskinielt, og der er blevet anskaffet de mest moderne Hjælpe-maskiner til Varernes forskelligartede Behandling.

Væveriet beskæftiger ca. 200 Væve, foruden de mange andre Maskiner.

Der drives desuden stor Farveri og Appreturvirkomhed; Fabrikken har eget elektrisk Lysanlæg, og to Dieselmotorer leverer Kraften til Væveriets Drift.

Firmaets Produktion, der afsættes paa det hjemlige Marked, hvor det overalt er

Luftbillede af Vejle Textilfabrik.

Jacob Bundegaard,
Fabrikant.

Thorald Eldrup,
Fabrikant.

DANMARKS AMTER OG DERES MÆND

*Th. Thomsen,
Direktør.*

anerkendt og efterspurgt, er udelukkende baseret paa Massetilvirkning af farvede og ublegede Bomuldsvarer.

I 1913 afgik Thorald Eldrup ved Døden, hvorefter Jacob Bundegaard, som Eneindehaver, førte Virksomheden videre indtil

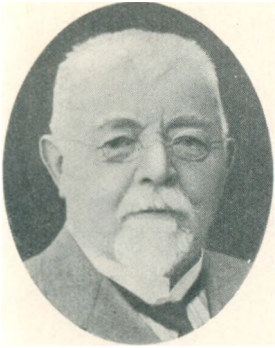
*Aug. la Cour,
Direktør.*

sin Død i 1926. Firmaet overgik da til Aktieselskab under Direktion af O. A. la Cour og Th. Thomsen, der med stor Dygtighed stadigt opretholder Virksomhedens smukke Standard og udmærkede Renommé.

— — —
Nedenstaaende bringer vi et Billede fra Munkebjerg med Udsigt mod Byen.

Munkebjerg.

*P. Sørensen,
Grundlægger.*

De Danske Blodfoder-Fabriker, Vejle Havn, Vejle, blev under beskedne Forhold grundlagt i 1893 af Direktør P. Sørensen.

I 1900 blev Firmaet omdannet til et Aktieselskab med P. Sørensen som Formand og administrerende

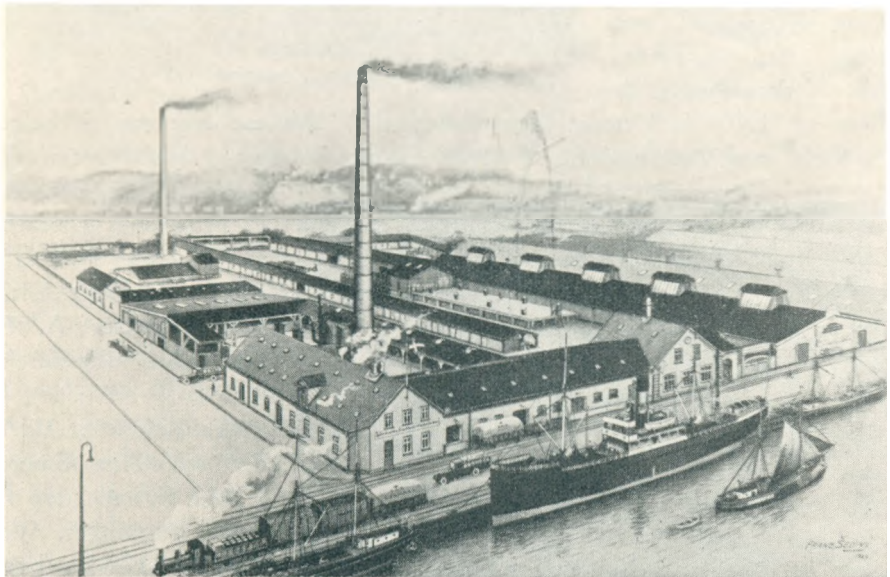

*I. Aagaard Pedersen,
Direktør.*

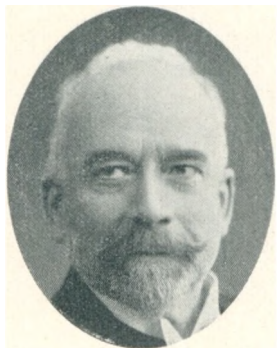
rende Direktør. Samtidigt blev den nuværende Fabriksbygning ved Havnen bygget.

I 1915 gennemgik Virksomheden en betydelig Udvidelse og blev indrettet med nye, moderne Maskiner. Samme Aar afgik Direktør P. Sørensen ved Døden, hvorefter hans Søn, Aage Sørensen, overtog Ledelsen af Firmaet indtil 1921, da han blev efterfulgt af den nuværende Direktør, I. Aagaard Pedersen, der er uddannet i Foderstofbranchen.

Formand for Selskabet er Direktør A. Brincker, R., Grejsdal Hammerværk. — Firmaet producerer Blodfoder (Kreaturfoder, Svinefoder, Hestefoder, Høns- og Kyllingefoder), og Produktionen dækker en stor Del af det danske Markeds Behov. — Aktiekapitalen er nu 450.000 Kroner, og der beskæftiges ca. 50 Personer ved Virksomheden. — — —

De Danske Blodfoder-Fabriker ved Vejle Havn.

*Axel Ditlef Friis,
Fabrikant.*

A/S D. Friis, Vejle tekn. kem. Laboratorium, Vestergade 17—19, Vejle, blev oprindelig startet i Aaret 1887 som en Underafdeling af Vejle Apotek.

I 1889 overgik Firmaet til selvstændig Forretning under sit nuværende Firmanavn

*Axel Friis,
Direktor.*

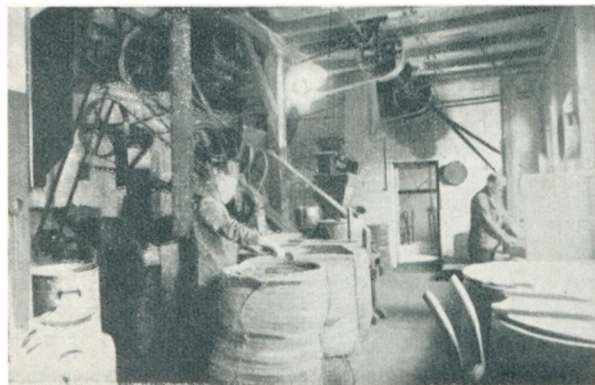
med cand. pharm., exam. polyt. Axel Ditlef Friis som Leder. — Firmaet, der begyndte under beskedne Former, har stadig udviklet sig gennem Aarene. — Det fabrikerer Krydderier, Bagepulvere, Buddingpulvere, Cremepulvere og Essenser til Købmandshandelen, og det har gennem sin Virksomhed overflødiggjort adskillige udenlandske Produkter.

I 1917 døde A. D. Friis, hvorefter hans Enke, Fru E. Friis, førte Virksomheden videre til 1920, da Firmaet blev omdannet til Aktieselskab med Enkefru E. Friis som Formand for Bestyrelsen og d'Herrer Niels Nielsen og

A/S D. Friis, Vestergade 17—19.

A. D. Friis's Søn, A. F. Friis, som Direktører. I Aaret 1935 fraadte Direktør Nielsen, hvorefter A. F. Friis blev Enedirektør.

Interiør fra A/S D. Friis.

Fabrikken er udviklet adskillige Gange. I 1891 flyttede den til egne Bygninger, Vestergade 17—19, hvor der installeredes en

Dampmaskine til Pulveriseringsanstalten.

I 1905 blev Dampmaskinen erstattet med en moderne B & W Dieselmotor. Siden da er der flere Gange foretaget nye Udvidelser, saaledes at Firmaet nu er fuldt moderne indrettet med nye Maskiner og eget Elektricitetsværk.

Formand for Selskabet er Fabrikant A. Brincker. — —

Interiør fra A/S D. Friis.

Firmaet M. Jørgensen, Frøavl og Frøhandel, Grejsdalen, Vejle, blev grundlagt i 1884 af Handelsingartner M. Jørgensen under ret beskedne Forhold, men i Aarenes Løb opnaaedes et stadigt stigende Salg. I Aaret 1910 overtog M. Jørgensens Søn, Georg Jørgensen, Firmaet, som han kort efter lod gennemgaa en betydelig Udvidelse, idet han i 1912 lod opføre store og praktisk indrettede Lokaler lige udenfor Vejle By. I 1917 blev der allerede udvidet til det dobbelte, i 1918 blev der opført et moderne

M. Jørgensen,
Handelsingartner.

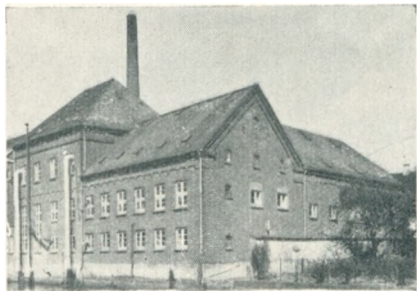

Georg Jørgensen,
Direktør.

Drivhusanlæg og i 1920 en større Lager- og Garagebygning. Firmaets Specialitet er afportioneret Havefrø, og det er Landets største Specialforretning indenfor denne Branche. Det har nu Samarbejde med ikke mindre end over 5000 Butikshandlende, og desuden er der oprettet en gros Suppleringslagre i 48 Byer. Firmaet har tillige en Afdeling med Markfrø, som blev udskilt i 1926 og omdannet til Aktieselskab med Georg Jørgensen som Leder. — Virksomheden beskæftiger ca. 50 Mand. — I 1934 blev Havefrø-Firmaet omdannet til Aktieselskab med G. Jørgensen og N. P. Lange som Direktører. — —

Eksteriør fra Firmaet.

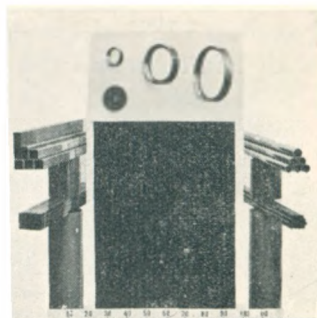

Elektro-Isola's Fabrik.

Elektro-Isola, Foldegade 19, Vejle, blev grundlagt i 1921 paa Initiativ af Valdemar Christiansen med Fabrikation af elektrisk Isolationsmateriale for Øje. Fabrikken begyndte under beskedne Former med et Personale paa seks, men har stadig udviklet sig.

Firmaets Fabrikata er nu: Mikanit (et af Glimmer og Lak forarbejdet Produkt), Etronit (Kunstharpix-Haardtpapir) og Etronax (Kunstharpix-Haardtlærred). Mikanit og Etronit er elektriske Isolationsmaterialer. Etronax er et Materiale til Fremstilling af lyd-dæmpende Tandhjul.

I 1929 blev Elektroingeniør, cand. polyt. V. Simonsen knyttet til Fabrikken som teknisk Medarbejder, samtidigt med at han blev Leder af Kontor- og Lagerfilialen i København, Jagtvej 179. I Aaret 1937 anlagde man eget Højspændingslaboratorium, og endvidere anskaffede man en Række nye, moderne Maskiner. I 1938 staaer Fabrikken, der nu beskæftiger ca. 40 Arbejdere, igen foran en større Udvidelse. — Elektro-Isola har vundet stort Indpas paa det danske Marked. Firmaets Kunder er især Elektromotorfabrikker, elektriske Apparatfabrikker, Radioindustrien, Statsinstitutioner, kommunale Værker, Maskinindustrien, Skibsværftindustrien. —

Firmaets Fabrikater.

Brdr. Brincker, Greisdal Hammerværk, Vejle, blev grundlagt i 1867 af Brødrene Fritz og Carl Brincker. Fabrikationen bestod straks kun af Høstleer og Spader, men kort efter paabegyndtes tillige Fabrikation af Grebe. I de første Aar arbejdede Firmaet i Samarbejde med Haraldskær, men denne blev nedlagt i 1870, og Hammerværkets Produktion steg nu hurtigt.

*A. Brincker,
Fabrikant.*

I 1890 indtraadte Fritz Brinckers Søn, Arthur Brincker, i Firmaet, der nu fabrikerede forlagte Leer og Spader, Skovle, Grebe, Stegepander, Maskinknive, Økser, Hamre, Have-redskaber, massive Støbestaalsleer, Vognaksler og Hesterivetænder og senere tillige de saakaldte amerikanske Forke og Grebe.

I 1894 udtraadte Carl Brincker, og i 1902 blev Arthur Brincker Kompagnon. I 1908 blev Leefabrikationen opgivet (genoptaget i Aaret

1923) og i Stedet blev Fabrikationen af nye Artikler optaget, bl. a. Kultivatordele og Grussorteringsmaskiner, samtidigt med at en Dieselmotor blev indlagt.

I 1909 døde Fritz Brincker, og efter at hans

Enke i 1910 var traadt ud af Firmaet, blev Arthur Brincker Eneindehaver. I 1933 blev Virksomheden omdannet til Aktieselskab med Arthur Brincker som administrerende Direktør. Bestyrelsen bestaar af Proprietær Aage Johnsen, Ildved,

Nedre Hammerværk.

og paa Island. Der beskæftiges ca. 100 Mand. — Fabrikant Brincker er Formand for Bestyrelsen i Vejle Bolte- & Møtrikfabrik A/S, De Danske Blodfoderfabriker, D. Friis A/S og „Dansk Arbejde“, Vejle. — — —

A/S Vejle Jern- & Staalforretning, Vedelgade 51, Vejle, blev grundlagt i 1916 med Jern og Staal som Speciale. I 1921 blev Firmaet omdannet til Aktieselskab med Direktør Lage som administrerende Direktør, og Selskabets første Bestyrelse var Direktør Aage Kier, Direktør Wilh. Kier og Landsretssagfører Kier, Aarhus. I 1927 fratraadte Direktør Lage, hvorefter Direktør Dahl ledede Selskabet indtil 1934, da den nuværende Direktør, Chr. Kier, tiltraadte. Selskabets Bestyrelse bestaar nu af Direktør Wilh. Kier, Aarhus, Overlæge Kier, Nykøbing F., og Direktør Chr. Kier, Vejle. Firmaet har stadigt udviklet sig gennem Aarene, og i 1930 foretoges der en større Til- og Ombygning, og det raader nu over fuldt moderne og tidssvarende Lokaler. — Virksomheden, der nu ogsaa har Sanitet og Centralvarme som Specialitet, beskæftiger ca. 10 Mennesker. — — —

Øvre Hammerværk.

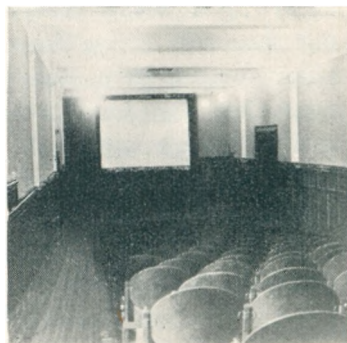

Vejle Jern- & Staalforretning.

Eksteriør fra „Biografen“.

„Biografen“, Torvegade 7, Vejle, blev startet i Aaret 1912. I 1928 fik Didrik Edvard Didriksen halv Bevilling efter Farvehandler Martin Hansen.

Interiør fra „Biografen“.

I 1929 overgik hele Bevillingen til D. E. Didriksen, der siden har drevet „Biografen“ videre. „Biografen“ har 304 Pladser og er indrettet med fuldt moderne Tonefilmsanlæg.

D. E. Didriksens Søn, Evald Didriksen, har i de senere Aar bistaaet Faderen i Ledelsen. — D. E. Didriksen, der tillige er Fiske- og Vildthandler, købte i 1919 Ejendommen, hvor „Biografen“ har til Huse. — — —

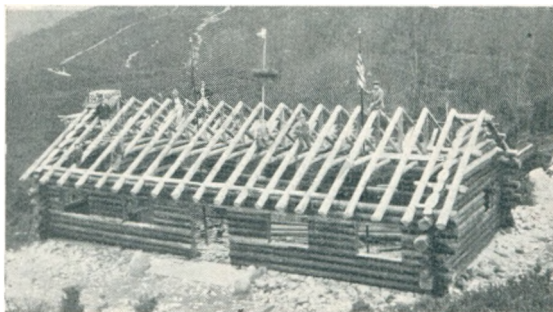
Bertel Nielsens Trælasthandel og Entreprenørforretning, Mølholm, blev grundlagt i 1912 af Bygmester Bertel Nielsen.

Firmaet blev startet med Murerforretning og Cementstøberi og har stadigt udvidet, og det producerer nu faktisk alt, hvad der bruges til Byggeriet.

Firmaet har sin egen Granplantage (ca. 150 Tdr. Land), Savskæreri, Cementstøberi, Elektricitetsværker, Biler og Heste til Varetransport og beskæftiger Folk af alle Bygningsfag. Firmaet er Specialist i at bygge originale

Eksteriør fra Firmaet.

Dansk-Amerikanernes Blokhús paa Rebild Bakker.

Blokhuse og har saaledes opført Dansk-Amerikanernes Blokhús paa Rebild Bakker. — Af andre Bygearbejder kan nævnes: Kulsyrefabrikken ved Brovad, Forsøgsstat. paa Skæruplund, K. F. U. M., Børkop, Alderdomshjem paa De Kellerske Anstalter, Brejning, Svømmehal

len ved Vejle og en Mængde større og mindre Vils læer.

Forretningen har nu en samlet Arbejdsstyrke paa ialt cirka 100 Mennesker.

Svømmehallen i Vejle.

— — —

C. M. Hess' Fabrikker, A/S, Vejle, blev grundlagt i 1876 af Christian Martin Hess. I 1880—91 foretoges stadigt Ombygninger og Udvidelser af Fabrikken, og i 1893 opførtes et nyt Beslagværksted. En heftig Ildebrand i 1894 standsede kun for en Stund Fremgangen. I 1897—98 byggedes en helt ny, moderne indrettet Fabrik i Vejle Enge. Saavel denne som Fabrikken i Grønnegade maatte atter snart udvides, nye Bygninger toges i Brug i 1903—07—12 og 1914. I 1915—16 byggedes et stort, moderne Emailleværksted, som i 1920 udvidedes til den dobbelte Størrelse og i 1934 atter er udvidet med flere oliefyrede Emailleovne. I 1918—19 blev der i Grønnegade opført en ny Lagerbygning for Centralvarmeafdelingen og i Januar 1919 toges en stor ny Administrationsbygning i Brug. Endelig opførtes i 1932—33 en stor ny Afdeling for Fremstilling af Staalvinduer.

Firmaets Hovedfabrikation er Ovne, Kaminer, Komfurer og Bygningsstøbegods, men desuden har Fabrikkerne, saavel i København som i Vejle, Afdelinger for Centralvarme, hvorunder sorterer Kirkeopvarmning, Svinestaldsopvarmning og Ventilation, Opvarmning af Jernbanevogne m. v. Af nyere Artikler kommer hertil Staalvinduer og emailleerede Sanitetsartikler, saaledes — som eneste danske Fabrik — Fremstillingen af emailleerede Badekar. Virksomheden spænder saaledes over et stort Felt. — — —

Firmaet Brdr. Pedersen, Nørrebrogade 33, Vejle, blev grundlagt i 1907 af Peder Pedersen med Handel af Sydfrugter og Kaffe en gros. For-

*P. Pedersen,
Grosserer.*

retningen havde da til Huse i Hjørneejendommen, Nørrebrogade-Skovgade, men allerede efter 1½ Aar var Firmaet vokset saa stærkt, at en Udvidelse var nødvendig, hvorfor det flyttede til nuværende Bopæl. I 1913 blev der tillige oprettet eget Kaffebrænderi.

*Chr. Pedersen,
Grosserer.*

DANMARKS AMTER OG DERES MÆND

P. Pedersens Broder, Chr. Pedersen, var med i Forretningen fra Starten, men i 1912 begyndte han selvstændig Virksomhed med Ost, Fedevarer og Hørkram. I 1916 blev begge Forretninger forenet under eet med Navnet Brdr. Pedersen, og Chr. Pedersen blev optaget som Kompagnon i Firmaet. — Virksomheden omfatter nu, foruden Kaffe og Sydfrugter, alle mulige Kolonialvarer, Ost, Fedevarer m. m. en gros. Der beskæftiges ca. 25 Mand. — P. Pedersen er Medlem af Bestyrelsen for Vejle Bank. — — —

I 1882 startede Murermester C. Christoffersen, Vejle, sin Virksom-

*Aage Christoffersen,
Murermester.*

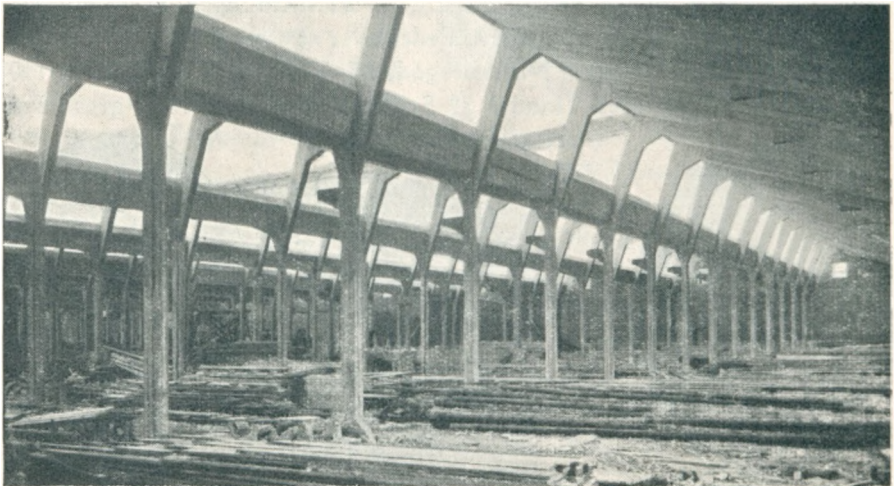
*C. Christoffersen,
Grundlægger.*

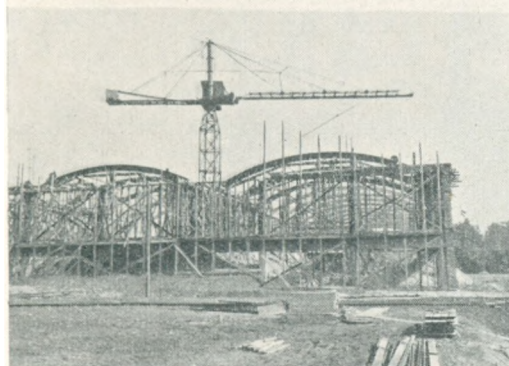
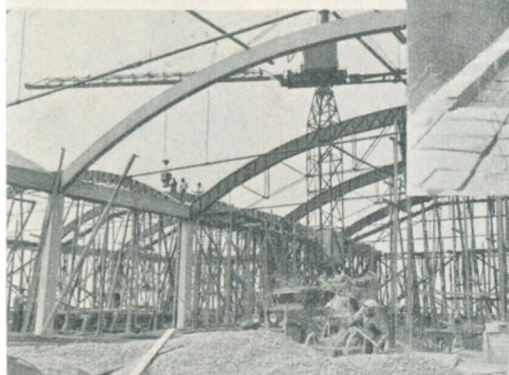
*Arne Cristoffersen,
Murermester.*

hed. I 1896 anlagde han Vejle Cementvarefabrik, og i 1905 købte han desuden Cementvarefabriken „Svanholm“. Vejle Cementvarefabrik, hvis Hovedforretning er Monierrør og Betonrør i alle Dimensioner, er en af de førende indenfor Branchen.

I 1922 døde Murermester Christoffersen, hvorefter hans Sønner, Aage og Arne Christoffersen, fører Firmaet videre. Af betydende Arbejder,

De danske Bomuldsspinderier, Vardevej-Afdelingen, under Opførelse.

Arbejder udført af Muremester Christoffersen.

Firmaet har udført, kan bl. a. nævnes: Vor Frelzers Kirke, Vejle, Kælbefabrikken i Middelfart, Restaureringen af Kolding Slotsruiner, Wittrups Tæppefabrik, Grejsdalen, Tilbygning til Windfelds-Hansens Bomuldsspinderier, Vejle, Dampmøllen, Vejle, Udvidelse af Traadspinderiet, Varde, Vejle og Omegns Andels-Svineslagteri, Udvidelse af De danske Bomuldsspinderier, Vejle, Vejle Hospital, Vejle Textilfabrik, Vejle Bank, Vejle Saalelæderfabrik, A/S Kemisk-Industri, Vejle, Worning og Petersen, Vejle, Handelsbanken, Haderslev, Svovlsyrefabrikken, Fredericia, og endvidere en Del Broer i Vejle Amt.

Aage Christoffersen er Medlem af Repræsentantskabet og Bestyrelsen af A/S Vejle Bank samt Formand for den lokale Sammenslutning af Arbejdsgiverforenings-Medlemmer i Vejle. — — —

Firmaet A. Schjøth, Nørregade 18, Vejle, blev grundlagt i 1853 af Køb-

*Chr. Schjøth,
Grundlægger.*

*Andreas Schjøth,
Købmand.*

*Aage Schjøth,
Indehaver.*

mand Chr. Schjøth med Handel af Kolonial, Hørkram, Korn og Trælast.

I 1872 overgik Trælastforretningen til et Interessentskab, hvorefter Jernbranchen blev mere dominerende. Allerede i Aaret 1881 døde Chr. Schjøth, svækket af Trearskrigens Strabadser, hvorpaa Sønnen, Andreas

Schjøth, overtog Forretningen. Denne, der under sin Uddannelse særligt havde interesseret sig for Jernbranchen, bortlejede i 1888 den blandede Del af Forretningen, hvorefter han helt helligede sig Forretningen med Jern, Staal, Smedekul og Artikler for Smede og Maskinfabriker. — Efterhaanden som Omsætningen steg, blev Stalde og Kornlofter fyldt med Stangjern, Værktøjer samt Maskiner og Sanitets-

Den gamle Købmandsgaard.

Artikler. — Konsul Andreas Schjøth, der beklædte mange Tillidshverv, døde i 1921, hvorefter hans Søn, Aage Schjøth, førte Forretningen videre for sin Moder, indtil han i Aaret 1925 overtog den for egen Regning. — I 1927 optoges Handel med Centralvarme Artikler, og samme Aar opførtes et stort Havelager til Opmagasiner af disse Varer, en Have ved Voldmersgade blev inddraget til Lagerplads for Jernbjælker, og endvidere blev Butikken ud til Nørregade moderniseret. I 1937 foretog man en fuldstændig indvendig Ombygning af Facadeejendommen til Nørregade, saaledes at man nu har fuldt ud moderne Kontorer og Udstillingslokaler.

Firmaets Gaard.

Købmand Aage Schjøth udnævntes i 1938 til svensk Vicekonsul. — Firmaet, hvis Kundekreds ligger i Vejle og Ribe Amter, er fulgt med Udviklingen og hører stadigt til de større i sin Art her i Landet. — — —

Eksterior fra Firmaet A. Schjøth.

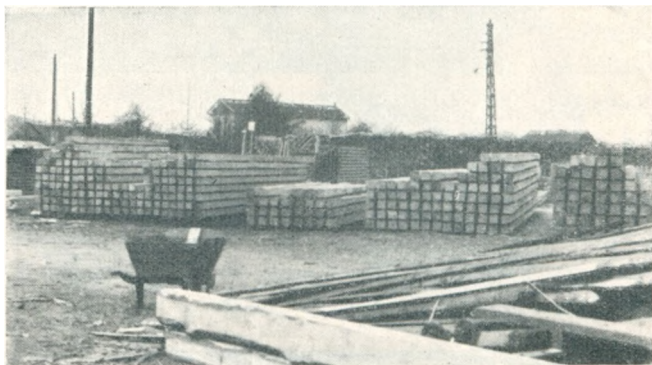
*Johannes S. Sørensen,
Indehaver.*

Vejle ny Savskæreri, Flegmade 16, Vejle, blev grundlagt i 1934 af Johannes S. Sørensen, der tidligere havde været Medindehaver af Vejle Høvle- og Savværk. — Johannes S. Søren-

*Eksteriør fra
Vejle ny Savskæreri.*

sen begyndte Firmaet under meget beskedne Former og lejede Plads til Savskæreriet i Flegmade, paa hvilken Plads det stadig har til Huse.

Eksteriør fra Vejle ny Savskæreri.

J. S. Sørensen har allerede oparbejdet en betydelig Forretning inden for Branchen, og Firmaet er det største Savskæreri i Vejle. Det er monteret med moderne Maskiner, og der skæres kun dansk

Træ. Det er hovedsageligt Tømmer og Brædder samt Egeplanker. — — —

Svane-Apoteket, Vejle, blev oprettet i 1885 og aabnet i 1886 med cand. pharm. C. F. C. Ulrich som Indehaver. Apoteket blev indrettet i en ombygget Ejendom paa Nørregade, hvor det havde til Huse indtil 1917.

I 1906 afgik C. F. C. Ulrich ved Døden, hvorefter hans Enke, ved en Bestyrer, drev Apoteket indtil 1910, da H. S. J. von Eggers blev Indehaver. Denne afgik imidlertid ved Døden allerede i 1912, og hans Enke fik saa Bevilling indtil 1917 med cand. pharm. T. E. Hansen som Bestyrer. I 1917 blev det bestemt, at Svane-Apoteket skulde flyttes til Gaden „Dæmningen“, hvor det skulde indrettes som et nyt Apotek, og Apoteker blev cand. pharm. Otto Nielsen. Det nye Apotek, der var færdigt i 1919, er smukt og moderne indrettet med nye gode Maskiner. — I 1931 døde Apoteker O. Nielsen, hvorefter C. O. V. Andersen, der døde 1937, overtog Apoteket. Den nuværende Indehaver er Apoteker S. G. Ludwig, der fik Bevilling 23/12 1937 og 1/4 1938 overtog Apoteket, der nu ialt beskæftiger otte Mand: tre Kandidater, tre Defektricer, Karl og Rengøringskone. — — —

*Bundgaard Andersen,
Grundlægger.*

*N. P. Pedersen,
Indehaver.*

*H. Andersen,
Indehaver.*

Bundgaard Andersens Eftf., Ørstedsgade 30, Vejle, blev grundlagt i 1895 af Bundgaard Andersen under meget beskedne Forhold.

Det begyndte saa smaat, det kunde; men Bundgaard Andersen var en Mand, der gennem Flid og Udholdenhed viste, at hvor der er en Vilje, er der ogsaa en Vej. Han var ved et Ulykkestilfælde kommet saaledes til Skade, at han ikke mere var helt arbejdsfær. Oprindeligt var han oplært ved Kolonial- og Produkthandel, men han havde ogsaa vist Evner i haandværksmæssig Retning. Som Følge af nævnte Ulykkestilfælde begyndte han med den største Energi som Hjemmearbejde og bistaaet af sin Hustru at tilvirke de kendte Mærkesedler: Manillamærker, og dette Arbejde kom til at angive Sporet for hans fremtidige Virksomhed. Disse Mærker skulde pakkes i Papæsker, som han da ogsaa begyndte at fremstille,

Eksteriør fra Firmaet Bundgaard Andersens Eftf.

helt igennem som Haandarbejde, og senere gav han sig til at sysle med andre Papvarer. Det lod til at kunne gaa, og da han ogsaa havde Held til at gøre en Opfindelse af en praktisk Ægramme som Indsats i Ægtransportkasser, og som var bedre end nogen hidtil kendt, øgedes Omsætningen hurtigt.

I 1924 overtoges Virksomheden af de nuværende Indehavere: N. P. Pedersen og Helge Andersen, der stadigt deltager i den daglige Ledelse.

Grundet paa den store Udvikling efter Krigen har det været nødvendigt flere Gange at foretage betydelige Udvidelser saavel af det tekniske Anlæg som af Pladsforholdene, idet man nu praktisk talt fremstiller Kartonnager og Æsker til ethvert Formaal foruden Ægrammer, Mærkesedler, Krydderiposer og mange andre Papir- og Papvarer. Virksomheden spænder i Dag over et Gulvareal paa over ½ Td. Land og beskæftiger et Personale paa ca. 85 Personer. — — —

A/S Johan Andersens Trælastforretning blev grundlagt i 1833 af Køb-

C. Andersen,
Købmand.

mand C. Andersen, og var da en Forretning, der forhandlede Kolonialvarer i Forbindelse med mange Arter Grovvarer, deriblandt Foderstoffer og Kunstgødning til Landboerne og i stigende Grad Trælast samt andre Bygningsmaterialer —, ligesom man købte Landboernes Produk-

Johan Andersen,
Købmand, R.

ter — som Korn, Smør og Æg — til Videresalg hjemme og til Export. Handelsdelen med nævnte Grovvarer medførte, at Landboerne kørte ind i Købmandsgaarden, som de fleste Dage i Ugen var fuld af Vogne og Heste. —

C. Andersen,
Købmand, Direktør.

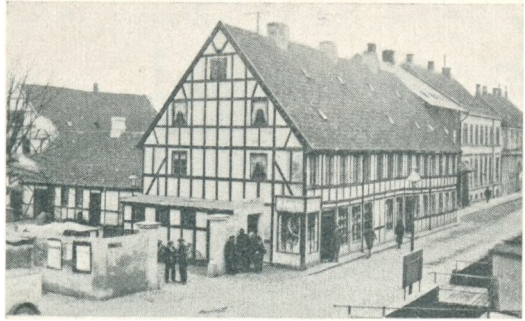
Ved Siden af denne efterhaanden meget store Forretning drev C. Andersen Købmandsstedet, Fakkegrav, ved Vejle Fjord, med Tilførsel af Varer med Fartøjer og Damperen fra København, samt i udstrakt Grad fra Landboerne i det store, fede Opland Bjerreher-

A. Andersen,
Ingeniør.

red. Her opførte C. Andersen i 1859 et efter den Tid stort Pakhus med Kornlofter, hvor Korn fra Egnen oplagredes om Efteraaret, for saa næste Foraar at udskibes til København, England og Norge m. fl. Steder.

Senere byggedes her nyt Stuehus til Kontor, Butik og Beboelse, samt et Udhus til Lager og Hestestalde. Ogsaa Kalkovn opførtes. Denne skønne Ejendom solgtes, da C. Andersen blev ældre, og kendes nu mest som Badehotellet Fakkegrav. — Efterhaanden fik den Del af Forretningen, der omfattede Trælast og Bygningsartikler, mere overvejende Betydning, og der opførtes Ovne til Brænding af Faxe-Kalksten, forhandlede Cement, Portmadoc Tagskifer m. m.

Den gamle Købmandsgaard indtil 1928.

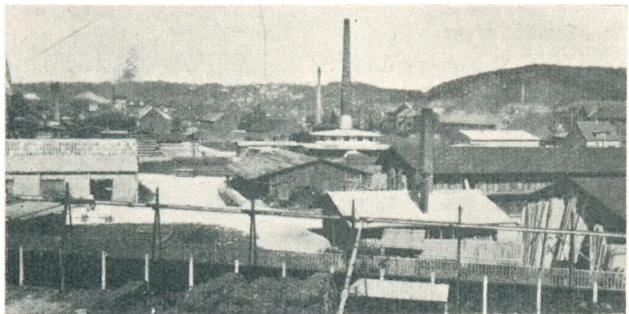

Den nye Ejendom.

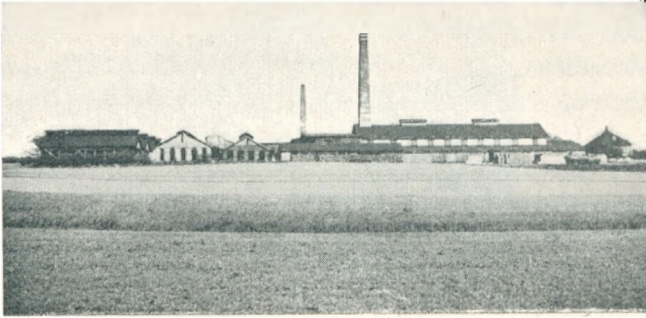
Nørremarkens Teglværk erhvervedes i 1914 og har siden været i stadig Drift, og Produktionen er mangedoblet saavel i Mursten som Drænrør.

Kolonialforretningen udskiltes af Virksomheden i 1928 ved det gamle Forhus' Brand, der var saa omfattende, at Genopbygning eller Istandsæt-

telse ikke var mulig i den gamle Skikkelse. Der opførtes da en større Bygning til Udlejning af Butikker, Kontorer og Beboelseslejligheder. Her er da Kontorerne for Trælastforretningen indrettet, og Ekspeditionen af Forretningens Varer foregaar fra Pladsen bagved, der dog gennem Aarene er blevet stærkt beskaaret ved Expropriation til Højbanen og Gadeanlæg, saaledes at en Del af Virksomheden har maattet flyttes til den forlængst erhvervede Plads ved Vejle Havn, hvor der nu er opført Ringovn til Kalkbrænding, elektrisk Høvle- og

Pladsen ved Havnen (Østergade).

Fra Nørremarkens Teglværk.

Savværk, samt et efter østrigsk Patent opført moderne Trætrørringsanlæg. Her ligger ogsaa Stabelpladsen og Lægerhuse for Trælast.

Forretningen har Tiden igen

nem været i den samme Families Besiddelse, hvorved bemærkes, at C. Andersen efter 70 Aars Alderen overgav Ledelsen til tre Sønner, Anders, Laurits og Christian Andersen, hvoraf de to døde i en forholdsvis ung Alder. Den ældste Søn, Anders Andersen, var til sin Død i Aaret 1885 en overordentlig stor Støtte for sin Fader i det daglige Arbejde og til Gennemførelse af de mange store Foretagender i Forretningen. Det bør tilføjes, at C. Andersens Forbindelse i København med Firma F. Th. Adolph's Enke havde meget stor Betydning for ham i Arbejdet for at føre Forretningen fremad, saaledes som det var C. Andersens Ønske. — Ved C. Andersens Død i Aaret 1889 blev Forretningen overdraget til

den yngste Søn, Johan Andersen, som drev Forretningen under eget Navn, indtil han i Aaret 1932 overdrog den til et Aktieselskab under Navn A/S Johan Andersens Trælastforretning, hvis Aktier ejes af

Fakkegrav Hotel.

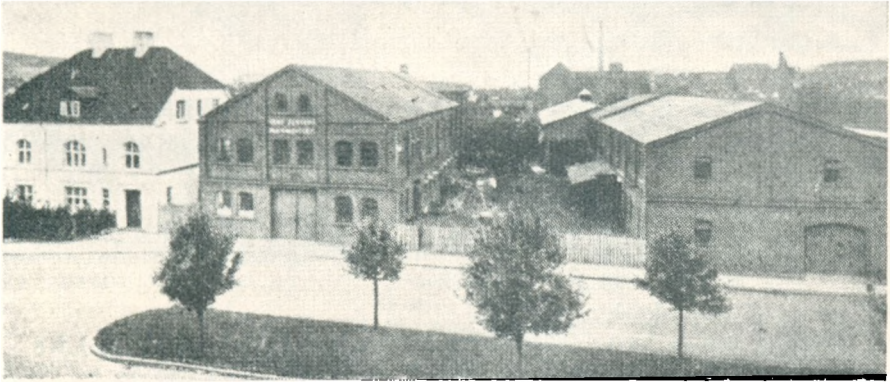
ham selv og hans to Sønner, Caspar og Anders Andersen, som ogsaa er Selskabets Bestyrelse og Direktion. — — —

Hans Jessens Maskinbyggeri, Borgvoldgade 14, Vejle, blev grundlagt i 1894 af Møllebygger Hans Jessen som et Møllebyggeri.

Firmaet udvidedes hurtigt, og dets Hovedfabrikation blev Transportanlæg af enhver Art samt Formalings- og Blandeanlæg for Foderstoffer.

I 1909 blev Virksomheden flyttet til sin nuværende Bopæl, Borgvoldgade 14, hvor alt er indrettet moderne og tidssvarende.

Firmaets Speciale er nu Projektering, Indretning og Udførelse af moderne Transportanlæg, Lossemaskiner for Silopakhuse og Lagerbygninger, komplette Anlæg for Transport af kornede Stoffer og Mel, Trans-

Eksteriør fra Hans Jessens Maskinbyggeri.

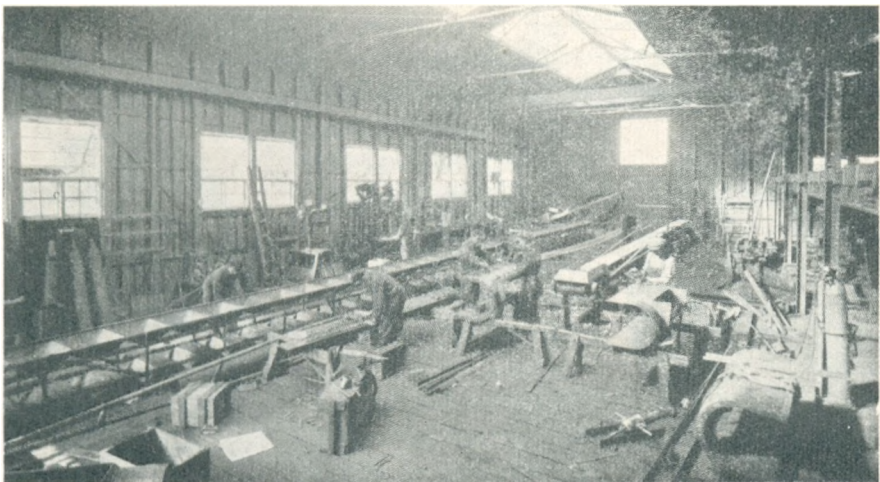
portanlæg for fyldte Sække og Stykgods, Rense- og Sortereanlæg, Gods- og Personelatorer, Kørebaner, specielle Transportanlæg, Knuse- og Blandingsanlæg for Oliekager samt Jernkonstruktioner.

Firmaet har rundt om i Danmark udført mange store Transportanlæg, bl. a. for A/S Aarhus Oliefabrik, A/S Dansk Soyakagefabrik (København) og A/S Valsemøllen (Esbjerg). Det har desuden udført flere store Anlæg for Udlandet, og dets Anlæg saavel som dets Bygning af Formalings- og Blandingsanlæg for Foderstoffer nyder stor Anerkendelse overalt.

I 1920 døde Hans Jessen, og hans Søn, Ingeniør Valdemar Jessen, der er uddannet i Branchen, overtog i 1926 Virksomheden som Ejer og Leder.

Valdemar Jessen har ladet foretage adskillige Udvidelser, bl. a. byggede han i 1930 en ny Monteringshal, og i 1932 udvidede og moderniserede han Kontor og Tegnestuer. —

Der beskæftiges nu ca. 70 Personer i Virksomheden. — — —

Interiør fra Hans Jessens Maskinbyggeri.

DANMARKS AMTER OG DERES MÆND

Jydsk Crown-Cork Fabrik, Grejsdalen, Vejle, blev grundlagt i 1925 af Valdemar Kjær Nielsen med Fabrikation af Crown Cork for Øje.

Firmaet begyndte under beskedne Former med tre Arbejdere. —

I Aaret 1930 byggede V. Kjær Nielsen Specialmaskiner til Fabrikation af Crown Cork med Cellometalindlæg. Disse Maskiner var de første af sin Art i Verden.

I 1934 købte V. Kjær Nielsen Holms Mølle, og her indrettede han en moderne Fabrik, der i 1936 ved Tilbygning blev udvidet til det dobbelte. I 1936 oprettedes tillige et Skæreri for Korkskiver, og i 1938 optoges Fabrikation af Kunstkork.

Firmaet, der nu beskæftiger 30 Mand, har Kunder over hele Landet. —

Tømrefirmaet Jørg. Petersen & Co., Jernbanegade 18, Vejle, blev grundlagt i 1876 af

Jørgen Petersen,
Tømremester.

Tømremester Jørg. Petersen, som gennem Aarene indtil sin Død i 1916 oparbejdede en anselig Tømre- og Snedkerforretning.

Allerede i 1896 installeredes Maskiner til Forarbejdning af Træ saavel til Tømre- som Snedkerbrug.

Jørgen Petersen be-

klædte mange Tillidshverv, blandt andet som Medlem af Byraadet i 8 Aar, Medlem af Haandværkerforeningens Bestyrelse i 15 Aar, deraf 11 Aar som Formand, Medlem af Teknisk Skoles Bestyrelse m. m. Efter Jørgen Petersens Død fortsatte Enken Forretningen til 1918, da Tømreformand N. C. Jørgensen optoges som Medindehaver. Tømremester N. C. Jørgensen kom som Svend til Vejle hos Jørgen Petersen i 1897, blev kort Tid efter Formand og var en meget betroet Mand hos Jørgen Petersen.

I 1925 overtog Tømremester N. C. Jørgensen Forretningen som eneste Indehaver, og som den dygtige Haandværker, han var, er Forretningen stadig vokset og udvidet og omfatter nu ogsaa

N. C. Jørgensen,
Tømremester.

E. A. Jørgensen,
Tømremester.

Valdemar Jørgensen,
Tømremester.

Nogle Arbejder udført af Firmaet.

Ombygning af Butikker, Facader, Skilte og Montering, Gulvbelægning af Træ, Kork, Linoleum og Gummi, Gymnastikredskaber og Kontorinventar samt Papdækning. —

Tømrmester N. C. Jørgensen har beklædt mange Tillidshverv, og ved sin Død i 1937 var han bl. a. Medlem af Bygningskommissionen og Vurderingsmand til Kreditforeningen.

Tømrmester N. C. Jørgensen efterlod sig 2 Sønner, Tømrm. E. A. Jørgensen og Tømrmester Vald. Jørgensen. Efter hans Død fortsættes Forretningen af Enken og Tømrmester E. A. Jørgensen, der siden 1925 har været Konstruktør i Firmaet. Ligeledes er Tømrmester Vald. Jørgensen beskæftiget i Firmaet.

Virksomheden beskæftiger til Stadighed ca. 40 Mand og har gennem Aarene udført mange store Arbejder baade i og udenfor Vejle By, bl. a.: C. M. Hess' Fabrikker, H. Steensens Margarinefabrik, Vejle Bolte- og Møttrikfabrik, A/S De Danske Blodfoderfabrikker, Vejle Afd., Hammerværket i Grejsdalen, Vejle Saalelæderfabrik, A/S Th. Wittrups Tæppefabrik, Vejle Amts Svineslagteri, Nordisk Trikotagefabrik, Vejle Dampværeri, Ølbryggeriet „Vejle“, Charles Hindborgs Papirfabrik, Elektro-Isola, Kemisk Industri, De Danske Bomuldsspindrier, Syrefabrikken i Aalborg, A/S Windfeld-Hansens Bomuldsspindri, Dele af Nordisk Kælbelfabrik og Hess' Fabrikker i Middelfart, Korn- og Foderstofkompagniets og Grosserer C. T. Christiansens Pakhuse ved Vejle Havn, Thisted og Warrers Kulplads, Fr. Christiansens Købmandsgaard ved Sønderaaen, Metodistkirken, Vor Frelzers Kirke, Spiret paa Nicolaj Kirke, Vejle Bank, Landmandsbanken, Vejle Afd., Vejle By og Amts Sparekasse, Vejle Hospital, Langelinies Skole, Elektricitetsværket, Fabrikant Hess' Villa, Flegsborg, Fabrikant Steensens Villa, Konsul Windfeld-Hansens Villa, Direktør Houmanns Villa, Direktør Seligmanns Landsted, Direktør Hess' Landsted, Hovedbygningen paa Rhoden, Grosserer L. P. Lauridsens Villa paa Dalgas Boulevard i København, flere Villaer paa Fanø, Bredballestrand og i Middelfart samt talrige Beboelsesbygninger, A/S Engshaven, Restaurering af Raadhuset, Nebbegaard, Haraldskjær, Tirsbæk Slot m. fl., Dele af Brejning Aandssvageanstalt, Vejlefjord Sanatorium, Vejle Gasværk, Snedkerarbejdet til Sct. Maria-Hospitalet, Katolsk Kirke og Skole, Arbejdernes Forsamlingsbygning, Balkon m. m. i Vejle Haandværkerforening, Forandring af Magasin du Nord med flere Forretningsbygninger og Butikker, Egetræsparketgulve og Expanso-Korkparket i mange offentlige og private Bygninger og endvidere Gymnastikredskaber i flere Skoler. — —

Worning & Petersen, Vejle Sæbefabrik A/S, Vejle, blev grundlagt i 1888 af J. P. Worning, og i 1891 tiltraadte A. Chr. Petersen.

Firmaet fabrikkerer Sæber, Parfumer og lignende Artikler samt Raastoffer hertil. Særlig kendt er dets „Xeroformsæbe“. Der beskæftiges

nu cirka 50 Mennesker. — Fabrikken har eget Oplag i København med P. Forum Petersen, Søn af Fabrikant A. Chr. Petersen, som ledende Direktør.

Selskabets Direktion bestaar af E. Schytt Poulsen, Aage Worning og Willy Becker og Bestyrelsen af Fabrikant A. Chr. Petersen, Højesterets-sagfører L. Gamborg, Overlæge B. Worning, Konsul P. M. Warrer og Muremester Aage Christoffersen. — — —

Kolding.

I Bunden af Kolding Fjord, i den saakaldte Alpedal, gennem hvilken Kolding Aa løber, ligger i Bruskk Herred Kolding Købstad.

Byen, der er lavtliggende, omgives mod Nord og Syd af ret høje Bakker, hvorfra mange smukke Udsigter aabner sig over Byen og Fjorden.

I den gamle Bydel, Nord for Aaen, hæver Slotsbanken sig til 22 Meters Højde, og her oppe — over Byens Tage — troner den sagnomspundne og imponerende Ruin „Koldinghus“, der har været Skueplads for saa mange historiske og interessante Begivenheder. End skuer fra Taarnets Tinde den sidste af de fire Sandstenskæmper, Herkules, ud over den skønne Egn, idet han spejler sig dybt i Slotssøens dunkle Vand.

Tivoli, i Byens nordvestlige Udkant, ligger i 52 Meters Højde, og Stejlebjerget i Seest Bakker mod Syd er 39 Meter højt.

Kolding, der formentlig oprindeligt har været Fiskerleje, nævnes første Gang i Valdemar II's Jordebog under Navnet Kaldyng.

Hvornaar den blev Købstad vides ikke, men Privilegierne stadfæstedes af Kristoffer II.

I Kraft af sin Beliggenhed har den i Middelalderen været en vigtig Plads for Handel og Skibsfart, ligesom den Omstændighed, at den var Grænsestad, og at der førtes en stor Hofholdning paa det befæstede Koldinghus, har været medvirkende til dens Betydning og Anseelse.

I den østlige Del af Byen fandtes i Middelalderen et Graabrødrøkloster, der var stiftet i Aaret 1288. Det ophævedes i 1529. Desuden fandtes et Skt. Jørgens Hospital for Spedalske, som blev ophævet i Aaret 1543.

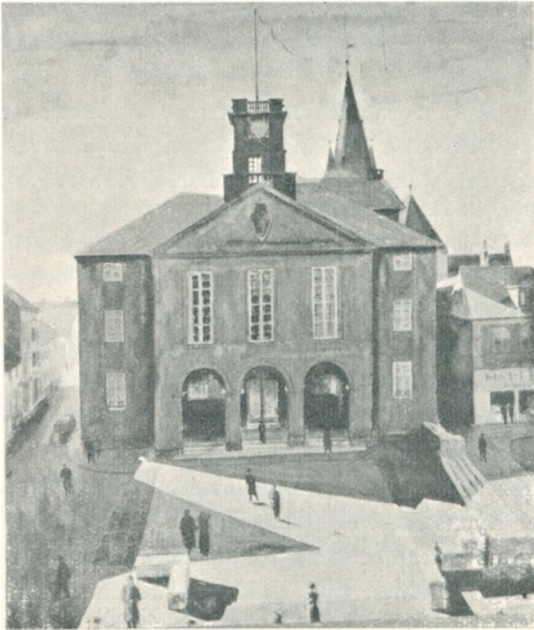
Som for saa mange andre danske Byer blev det 17. Aarhundrede et eneste Jammersminde. Under Krigene (i 1627, 1644 og 1658—1660), Pesten (i 1640, 1654 og 1659) og de talrige Brande led Byen umaadeligt.

I 1672 var dens Indbyggertal dalet til 1094, og Borgernes Lod var kun ringe.

Det 18. Aarhundrede bød ikke paa nogen

Knud Hansen,
Borgmester.

Kolding Raadhus.

allerede var grundlagt af Erik Glipping. — Der har vel næppe tidligere været arbejdet i Kolding som i de sidste 20—30 Aar, fra en stille, beskedne Provinnsstad har Kolding forandret sig til en moderne Stad med Tidens Tempo paa alle Omraader.

Over Havnens 2 Kilometer lange Kajer eksporteres der over 300.000 Tons Varer aarligt, og ca. 40.000 Kreaturer gaar herfra søværts til Udlandet.

Kolding Andels Svineslagteri er en af Landets allerstørste Slagterivirksomheder med en aarlig Omsætning af henved 25 Millioner Kr.

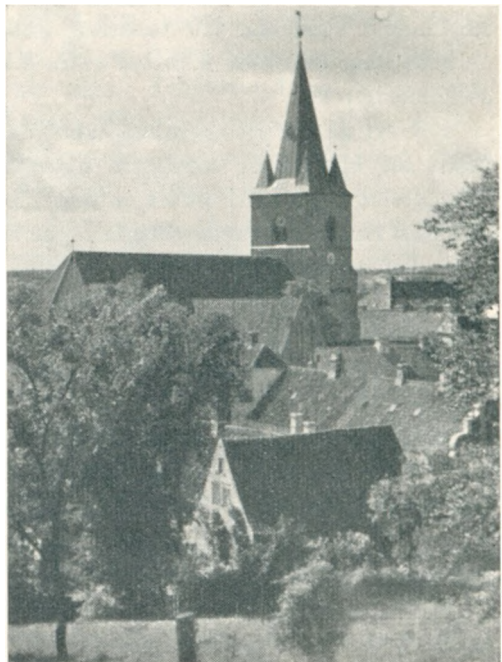
Fællesforeningen af Danmarks Brugsforeningers Afdeling i Kolding er ogsaa af meget betydeligt Omfang, Kreatur-Eksportslagteriet har ligeledes et meget omfattende

Opgang, Indløbet til Havnen tilsandede efterhaanden, Fiskeriet var i Tilbagegang, og Indbyggerne blev mere og mere forarmede.

Disse Tilstande vedvarede langt ind i det 19. Aarhundrede og ændredes først, da Havnen i 1843 blev anlagt.

Betydelige Jernbaneanlæg forøgede Byens Opland, og saa kom der endelig Fart i Udviklingen.

Indgangen til det 20. Aarhundrede markeredes saaledes ved et omfattende Byggeri, navnlig i den sydlige Del af Byen, der

Sct. Nikolaj Kirke.

de Virksomhedsomraade, der er en meget stor Aaleeksport fra Kolding, Jernbanestationen er et af Landets største Rejsecentre, Hoteller kappes om at gøre det godt og komfortabelt for indens og udenlandske Gæster, Restauranterne er af et storstadsmæssigt Tilsnit, og sidst, men ikke mindst er der en Omegn,

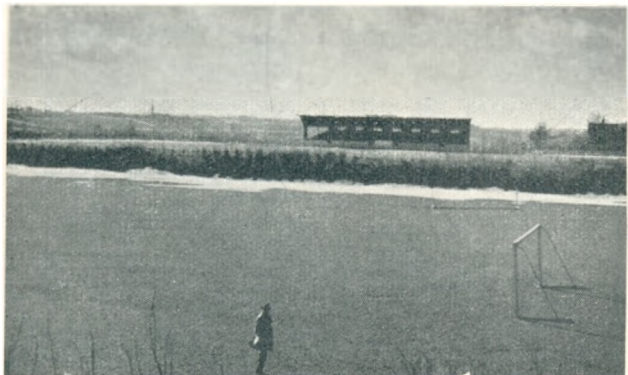
Luftbillede af ældre Bydel med Slotssøen.

Helligkorsgade.

der henrykker enhver Besøgende ved sin store Naturskønhed, ligesom Byens og Omegnens Seværdigheder saasom det stolte Slot „Koldinghus“ og Danmarks nationale Festplads „Skamlingsbanken“ beriger enhver, der kommer til Koldingsegnen for at lære om vort Lands Historie. — Havnen er i den nyeste Tid blevet udvidet, forlænget og uddybet adskillige Gange. Kolding er fra Aaret 1856 Station paa den østjydske Længdebane, der i Aaret 1874 blev forbundet med Tværbanen, der fører fra Lunderskov til Esbjerg.

Desuden er Kolding Udgangsstation dels for de to Privatbaner, Kolding — Hejlsminde

Stadion.

Kolding Slotssø.

dings Opland og gøre Byen til en Stabelplads for det sydlige og sydvestlige Jylland. — I „Koldinghus“ er indrettet et af Landets største Museer med rige kulturhistoriske Samlinger. I Mindesamlingerne opbevares blandt de Flag, der — under den allierede Kommissions Herredømme i Sønderjylland efter Verdenskrigen — vajede over Hovedresidensen i Flensborg, og alle de danske Vaabenbrøders Faner.

Kolding Fjord.

Kolding Kunstforening har i Vestfløjens Stueetage en stor seværdig Malerisamling med Billeder helt fra Abildgaards, Constantin Hansens og Eckersbergs Tid til de mest moderne Malere. Fra den restaurerede pompøse Riddersals Vinduer ser man ned over den idylliske Slotssø med det rige Fugleliv.

Marielund.

og Kolding—Vamdrup (aabnet 1911), der under Navnet Kolding Sydbaner udgaar fra Kolding Sydbanegaard, og dels for Kolding—Troldhede-Banen (aabnet 1917) med Sidelinien Gesten-Vejen.

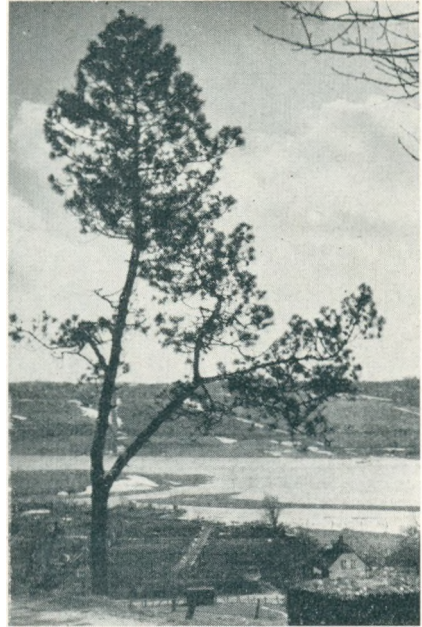
Alle disse Anlæg har i høj Grad bidraget til at øge Koldings

Kolding har i sin umiddelbare Nærhed Udtryk for alle den danske Naturs Nuancer: en blinkende Aa, skyggefulde Skove,

bugnende Marker, Bakker og Dale, Hedens vide Udsigter og Oldtidens lynghede Kæmpehøje. Kort sagt omfatter Landskabet baade det smilende venlige og det friske og barske, det muntre og lette og det manende alvorlige i dansk Natur.

Blot man nævner den store Oldtidskirkegaard med de mange Kæmpehøje ved Lejrskov, og Stedet, hvor den 3000-aarige Egtvedpige-Grav fandtes, samt de store Ferskvandsfiskerier og de brede asfalterede Veje, forstaar man, at Kolding og Omegn er et Omraade, hvor Fortid og Nutid veksler paa den mest underholdende Vis.

Fra Skamlingsbanken, der ligger faa Kilometer Syd for Byen, skuer man ud over et af Danmarks skønneste Landskaber. Der hersker Skønhed over Sceneriet, der omgiver

Kolding Aadal.

altid en forunderlig Stemning og Skamlingsbanken — den, der i sin Tid blev Samlingsstedet for Danskhedens Sag.

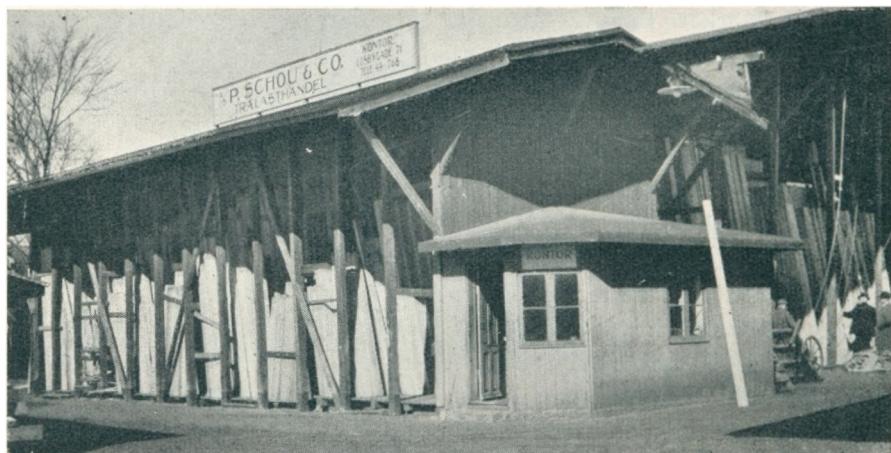
Kolding er med sit Indbyggertal paa snart 25.000 blandt Landets ti største Byer.

Den besidder de gamle Byers Hygge, krogede, næsten middelalderlige Gader, og dog et Strøg med hypermoderne og flot udstyrede Butikker, som selv ikke større Byer kan opvise Magen til.

Foruden nedennævnte Virksomheder er Byen rigt forsynet med industrielle Virksomheder og Importforretninger af enhver Art samt Banker og andre Pengeinstitutter. — — —

Skamlingsbanken.

Et Hjørne af Firmaets Lagerplads, Toldbodgade.

A/S P. Schou & Co.s Trælasthandel i Kolding har udgjort en Del af den store Købmandshandel i Ejendommen Laasbygade 71, indtil den i 1898 overtoges af P. Schou, der i de følgende Aar drev Forretningen frem til Sydjyllands største indenfor Branchen, inden han i 1908 ved sin Bortrejse fra Byen solgte den til Konsul Anthon Jacobsen, som førte den videre til sin Død i 1933. — Forretningen overtoges da af det nuværende Aktieselskab med Konsul Chr. Eff som Formand for Bestyrelsen

Firmaets Ejendom, Laasbygade 71.

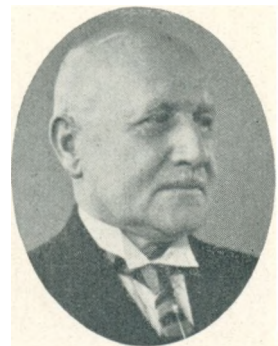
Losning af S/S „Lahti“, Juni 1937.

og Direktør Johs. Grønberg, der i en lang Aarrække havde været ansat i Aarhus Tømmerhandel, som administrerende Direktør.

Firmaet, der foruden Trælasthandel driver Handel med de dertil hørende Bygningsartikler, har under Direktør Grønbergs Ledelse været i stadig Fremgang, saaledes at det nu er det største indenfor Branchen i Byen, og ved Siden af sin lokale Handel driver det en betydelig en gros Handel over det meste af Sydjylland. Foruden den store Købmandsgaard i Laasbygade raader det over Lagerpladser ved Kolding Havn paa tilsammen ca. 2 Tdr. Land, og det beskæftiger en Stab af Personale og Arbejdere paa indtil 30 Mand. — — —

A/S Slotsmøllens Fabrikker, Kolding, er Landets tredieældste Virksomhed, idet den blev grundlagt i 1570. Efter at have haft forskellige Ejere overgik Slotsmøllen i 1872 til et Aktieselskab med Brygger Mazanti som Direktør, og Virksomheden omfattede da Gødningsfabrik, Bryggeri, Malteri og Bageri.

I 1881 blev Gødningsfabrikken nedlagt, og der begyndtes Fabrikation af Bayerskøl. I 1884 blev det gamle Bryggeri ombygget, og i 1889 blev Bageriet og Møllen nedlagt, hvorved der blev Plads til nye Lager- og Gæringslokaler for Hvidtøl. I Aaret 1896 begyndte Slotsmøllen at fremstille „Kunst-Is“, og i 1907 blev der anlagt en Mineralvandsfabrik.

*Jac. Færch,
Direktør.*

Slotsmøllens Fabrikker.

Der er stadig blevet foretaget Udvidelser, saa Slotsmøllen til enhver Tid har været et fuldt moderne og tidssvarende indrettet Bryggeri. Virksomheden beskæftiger normalt ca. 70 Mand, og den har ti Vogne og Biler, der bringer Bryggeriets Fabrikata rundt i Byen og Omegn, men det er ikke alene Byen og dens Omegn, der hører til Bryggeriets Kunder, men hele Jylland fra Grænsen og til Limfjorden, ja selv lolland-falsterske Byer hører ind under Bryggeriets Omsætningsomraade. — Direktør for Selskabet er Jac. Færch, og Bestyrelsen bestaar af Konsul Oscar Christensen, Formand, Fiskeeksportør Th. Petersen og Direktør Færch. — —

Spare- og Laanekassen for Kolding By og Omegn blev stiftet i 1856 og havde til Huse i Sct. Jørgens Hospital hos Bogholderen, Hospitalsforstander Fønns indtil 1863, da Sparekassen flyttede ind i Ejendommen paa Hjørnet af Slotsgade og Slotsstræde, som den senere købte og ombyggede i 1879. Her forblev den til 1924, da den blev indrettet i en Ejendom, den havde købt i 1921, paa Hjørnet af Slotsgade og Jernbanegade. Sparekassen, der stadig er vokset jævnt og roligt gennem Aarene, er nu indrettet i fuldt moderne og tidssvarende Lokaler og har opsparet en Reservefond paa ca. 2 Mill. Kr. — Dens nuv. admin. Direktør er P. Fasting, og Tilsynsraadet bestaar af Fabrikant A. C. Sørensen, Formand, Folketingsmand, Gaardejer V. Hansen, Næstformand, Politimester H. Thalbitzer, Proprietær J. Vyff, Proprietær C. Sandager, Konsul, Grosserer Oscar Christensen og Købmand Johs. Aagaard. — —

Spare- og Laanekassen, Kolding.

J. P. Jensen,
Købmand.

Det ældste og førende Firma indenfor Jern- og Staalbranchen i Kolding er J. P. Jensen A/S.

Denne hundredaarige Virksomhed grundlagdes i 1828 af den driftige og initiativrige C. F. Müller og omfattede som den Tids Forretninger i sin Art saa

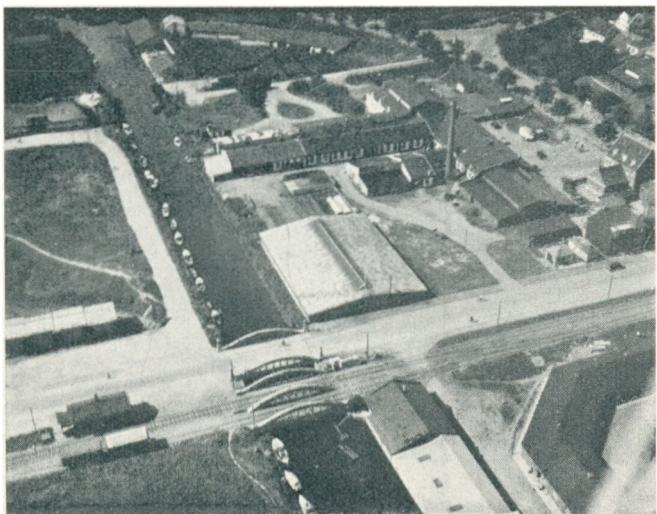
Andreas Jensen,
Direktør.

vel Kolonial og Spirituosa som Grovvarer og Isenkram. C. F. Müller oparbejdede med stor Dygtighed Forretningen til et efter Datidens Forhold mægtigt Omfang, der yderligere forøgedes ved Oprettelsen af en Afdeling for Tømmer og Bygningsartikler.

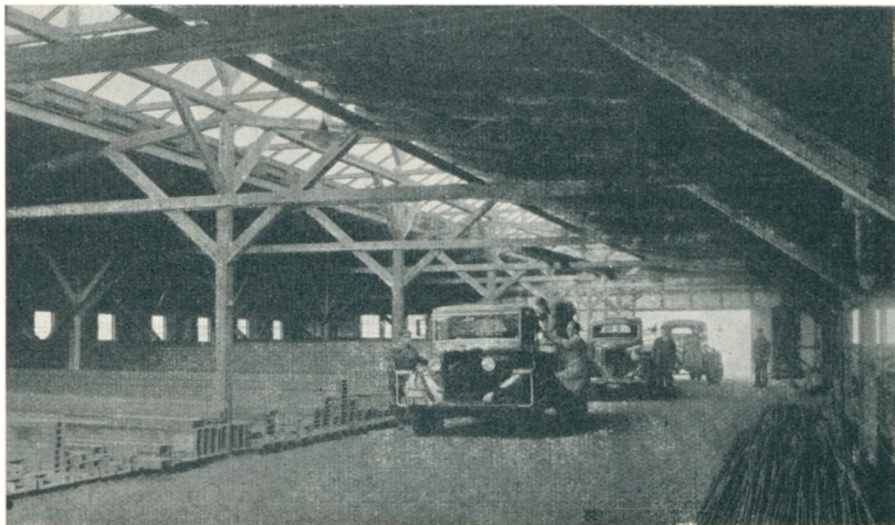
I 1861 overdroges Forretningen til Købmand L. Ernst Petersen-Müller, der videreførte Firmaet med samme Prestige og i samme Omfang, indtil han i 1873 paa Grund af svigtende Helbred solgte Forretningen til dens mangeaarige Førstemand, Andreas Jensen.

Købmand Andreas Jensen førte, stadigt haandhavende Forretningens gamle Traditioner, med stor Dygtighed denne videre, saaledes at den stadigt gik frem med forøget Omsætning og i 1889 havde antaget et saadant Omfang, at den lagde for stort Beslag paa en enkelt Mands Ledelse, hvorfor han fra nævnte Aar alene fortsatte Afdelingen for Tømmer og Bygningsartikler og overdrog den øvrige Del af Virksomheden til sin Broder og mangeaarige Medarbejder, J. P. Jensen.

Købm. J. P. Jensen fortsatte uforandret, indtil Udviklingen i denne Periode mere og mere fordrede Specialisering. Derfor nedlagdes i 1915 Kolonialhandelen til Fordel for Isenkram en gros & en detail i

Luftfotografi fra J. P. Jensen A/S.

Interiør fra J. P. Jensen A/S.

Forbindelse med den da meget omfattende Jern- og Staalforretning, idet dog Isenkram-Detailafdelingen i 1917 overdroges til Sønnen, Jens Erik Jensen. — Købmand J. P. Jensen oparbejdede med en enestaaende Energi og Paapasselighed Forretningen til en af de betydeligste indenfor Branchen. Da der indenfor Jern- og Staalforretningen stadigt foretoges Udvidelser, lagde denne Del af Forretningen efterhaanden saa stort Beslag paa Indehaverens Arbejdskraft, at denne i Aaret 1920 afhændede Isenkram en gros Afdelingen og udelukkende helligede sig Jern- og Staalforretningen, der med de foretagne Udvidelser nu desuden omfattede

Exteriør fra J. P. Jensen A/S.

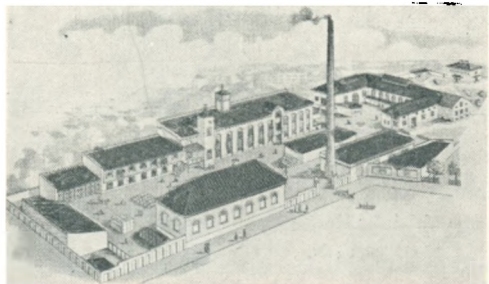
Rør-, Sanitets- og Centralvarmeartikler. — Ved Indehaverens Død i 1931 overgik Forretningen til et Aktieselskab under Firmanavnet J. P. Jensen A/S med Sønerne, Harald og Andreas Jensen, som Direktører, og Politifuldmægtig, cand. jur. Regnar Jensen som Bestyrelsens Formand. I 1934 udtraadte Harald Jensen af Direktionen og etablerede sig i Esbjerg, hvor han siden har oparbejdet sig en betydelig Forretning indenfor samme Branche. — Andreas Jensen fører nu som Enedirektør Firmaet videre under de hævdvundne Principer, dog stadigt med Udviklingens Tarv for Øje, og i denne Anledning er der i de sidste Aar paa et større Grundareal ved Kolding Havn opført en stor tidssvarende Lagerbygning for Jernbjælker, Monierjern, Pandeplader og Bygningsartikler, ligesom der atter er oprettet en Afdeling med Værktøj, grovere Isenkram og Redskaber med store moderne Udstillingslokaler, saaledes at man er i Stand til fuldtud at imødekomme ethvert rimeligt Krav. Firmaet, der er i stadig fortsat Udvikling, beskæftiger nu 30—35 Personer. — — —

Kaalunds Sæbefabrikker, Kolding, blev grundlagt og opført i 1885 af Købmand, Konsul R. Kaalund. Denne overdrog i 1890 Firmaet til Købmændene Asmus Jürgensen og Marius Nielsen, som drev det til 1899, hvorefter det blev overtaget af Konsul H. Chr. Petersen, som ved et energisk Arbejde har drevet Virksomheden frem, saaledes at den nu er en af de største Sæbefabrikker udenfor København. I 1912 paabegyndtes Fabrikationen af det kendte VI:TO Kraftskurepulver — tidligere blev Landets Forbrug af Skurepulver indført fra Udlandet — og der blev stadigt optaget og udviklet Fabrikation af andre Artikler: specielle Rensemidler til Mejeri- og teknisk-Brug, kemisk-tekniske Artikler, Soda m. m.

I 1927 overgik Virksomheden til Aktieselskab med den ansete koldingsensiske Storkøbmand, Konsul Chr. Eff som Formand for Bestyrelsen og med Konsul Petersen som administrerende Direktør, hvilken Post han beklædte til sin Død i 1934, hvorefter nuværende administrerende Direktør, P. M. Rolver, overtog Stillingen.

Fabriksbygningerne har gennemgaaet adskillige Udvidelser og Tilbygninger og er fuldt moderne og tidssvarende indrettet.

Firmaet, der beskæftiger 55 Mand, fremstiller alle Arter af Sæbe: Bløde Sæber, Marseillesæbe, Sæbespaaner, Toiletsæber og Tekstil- og Vaskerisæber, Vaskepulver, forskellige Rensemidler og andre kemisk-tekniske Artikler samt Soda. Blandt dets Specialiteter maa især nævnes de bekendte Mærkeartikler: Ejra Toiletsæbe og VI:TO Kraftskurepulver. — — —

A/S Kaalunds Sæbefabrikker.

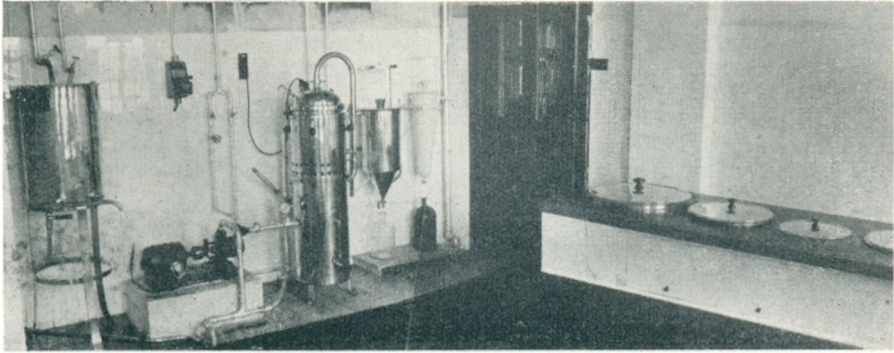
Svane=Apoteket, Laasbygade 2, Kolding, blev i 1933 overtaget af den nuværende Indehaver, Apoteker A. Liebst, der tidligere havde været paa

Svane=Apoteket, Laasbygade 2, Kolding.

Kong Salomons Apotek i København. — Apoteker Liebst foretog en meget stor Udvidelse af Apoteket, saaledes at det nu fremtræder i en smuk og moderne Skikkelse.

Der er ansat to Candidater og to Defektricer, og desuden er der

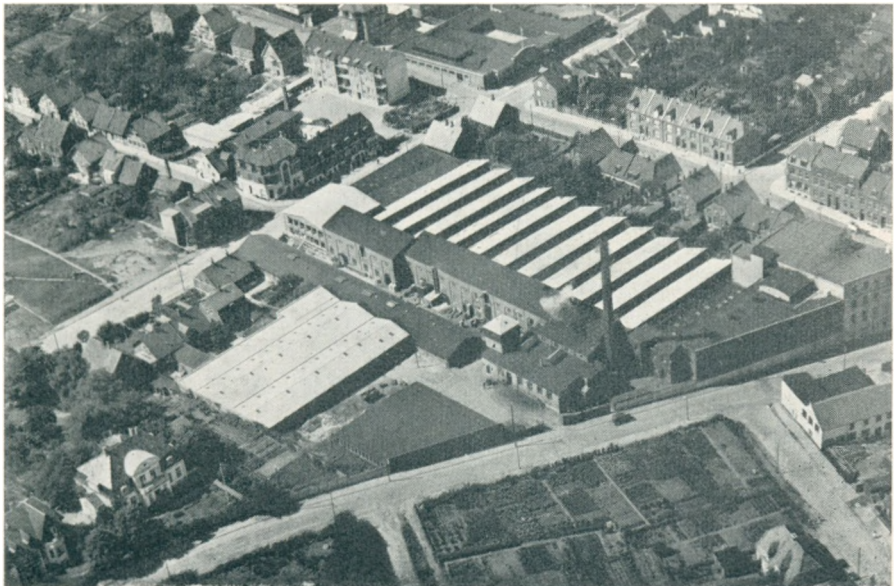
Interiør fra Svane-Apoteket.

knyttet to distribuerende Læger til Apoteket, der ialt beskæftiger en Stab paa ti Mennesker.

Svane-Apoteket har desuden et Haandkøbsudsalg i Hejls. — — —

Brdr. Volkerts Fabriker A/S, Kolding, blev grundlagt i 1877 af Brødrene Johan og Ditlev Volkert. Johan Volkert etablerede først en mindre Virksomhed i Haderslev, hvorfra han kort efter flyttede til Kolding, hvor han overtog et mindre Farveri, og Ditlev Volkert gik nu i Kompagni med Broderen.

Farveriet blev forøget med et Garnspinderi, og da Virksomheden stadig voksede, købte Brødrene Volkert i 1899 en Grund mellem Dalbyvej og Agtrupvej, og her blev der anlagt en Fabrik. Denne er stadig blevet udvidet og er nu indrettet fuldt moderne. Den har tolv Sæt Karte-

Brdr. Volkerts Fabriker A/S.

maskiner, 20 Spindemaskiner, 30 Væve og desuden dertil hørende Hjælpe-maskiner og eget Dampanlæg og elektrisk Anlæg.

Firmaet, hvis Fabrikata er kendt over hele Landet og ogsaa i Udlandet, fremstiller Garner til Trikotagefabriker og Klædefabriker og har desuden en stor Afdeling for Vævning af Uldtæpper og Plaid samt et Væveri for Klædevarer og Gulvtæpper.

I 1903 døde Johan Volkert, og i 1904 indtraadte hans Søn, Heinrich Volkert, som Medindehaver af Firmaet. I 1911 traadte Ditlev Volkert ud af Direktionen, og hans Søn, Gustav Volkert, afløste ham, men døde allerede i 1918, hvorefter Heinrich Volkert blev Eneindehaver af Firmaet, der i 1919 overgik til et Aktieselskab med Heinrich Volkert som Ene-direktør. I 1932 kom Heinrich Volkert's Søn, Erik Volkert, hjem fra Udlandet og indtraadte som Prokurist i Firmaet.

Virksomheden beskæftiger i Dag op til 200 Arbejdere og ca. 20 Funktionærer. — — —

A/S Jydsk Saasæd & Kornexport, Kolding, blev stiftet i 1926 af afdøde Konsul Foverskov, Randers, Konsul Chr. S. Stenderup, Kolding, Proprietær C. Lauesen, Fensbjerg, og Direktør Sophus Krogh, Kolding.

Firmaets Speciale er Salg af Stamsæd. Det har Eneforhandling for Jylland for Allmänna Svenska Utsädesaktiebolaget „Svalöf“, og Selskabet er endvidere godt kendt som det Firma, der har afkøbt Abed Enesalgsretten for Jylland af saavel Abed Kenia som Maja-byg, og det har bragt disse for det danske Landbrug saa betydelige Stammer frem.

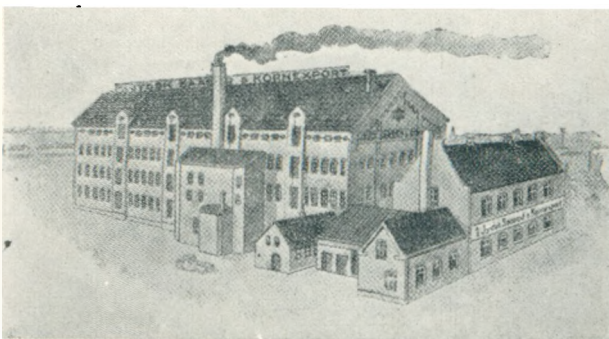
Der udlægges og fremavles desuden store Arealer af saavel Byg som Havre til Brug i den hjemlige Industri og til Eksport. — Da Virksomheden stadigt er vokset, har man maattet ud-

*Sophus Krogh,
Direktør.*

vide flere Gange, og Firmaet er nu indrettet fuldt moderne og tidssvarende.

Selskabets nuværende Bestyrelse bestaar af: Konsul Chr. S. Stenderup, R., Formand, Proprietær C. Lauesen, Fensbjerg,

A/S Jydsk Saasæd & Kornexport, Kolding.

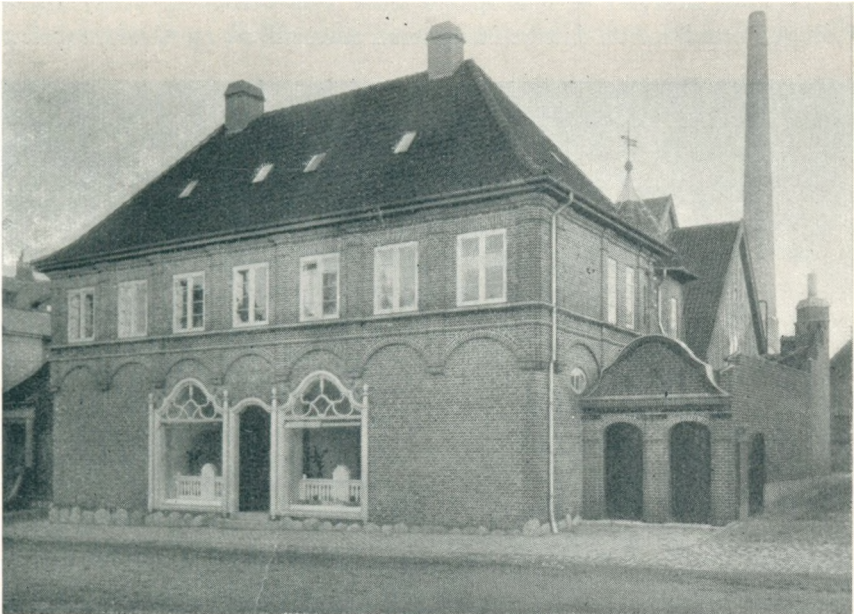
En Forsøgsmark.

Næstformand, Landsretssagfører N. Hove og Direktør Sophus Krogh.

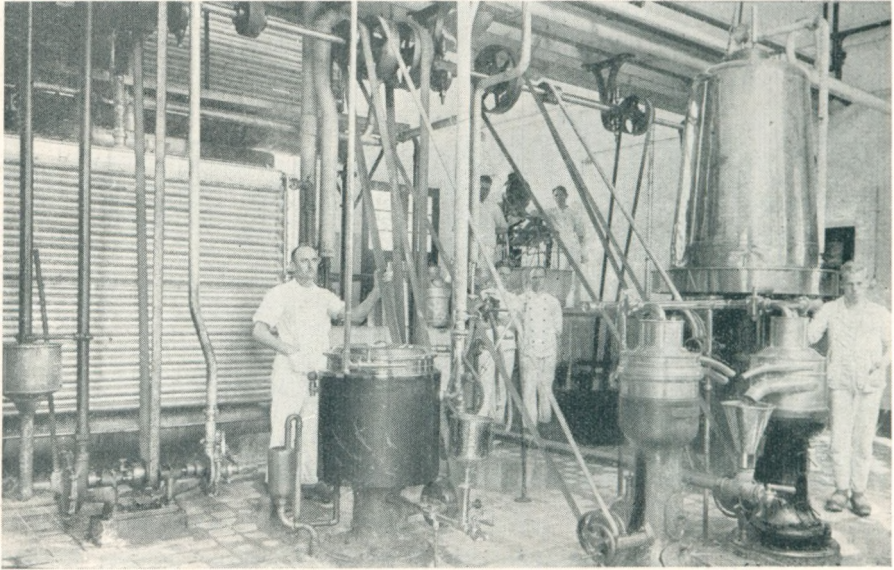
Kolding Andelsmejeri, Kolding, blev oprettet i 1888 paa Parcelvej, hvorfra det i 1915 flyttede til nuværende Bopæl, Haderslevgade.

Andelsmejeriet er et af Sydjyllands største Mejerier, og der aftages dagligt Mælk fra over 2000 Køer.

Firmaet har ikke deltaget i nogen Udstilling uden at faa Anerkendelse

Kolding Andelsmejeri.

Interiør fra Kolding Andelsmejeri.

i Form af Diplomer, Sølvmedaljer og Guldmedaljer (i 1931 og 1938 paa Lands=Mejeriudstillingen i København), et Bevis paa dets gode Produkter.

Der produceres ca. 15.000 kg Smør aarligt, og der beskæftiges ca. 50 Mennesker. Mejeriet har nu alene i Kolding By 20 Udsalg og 14 Vogne.

Proprietær Thomsen har i 25 Aar været Andelsmejeriets Formand. Siden 1915 har Bestyrer V. Kjærsgaard ledet Virksomheden. V. Kjærsgaard er tillige Formd. for de danske Mejeriers Fællesindkøb og Maskinfabrik. —

Kontoret.

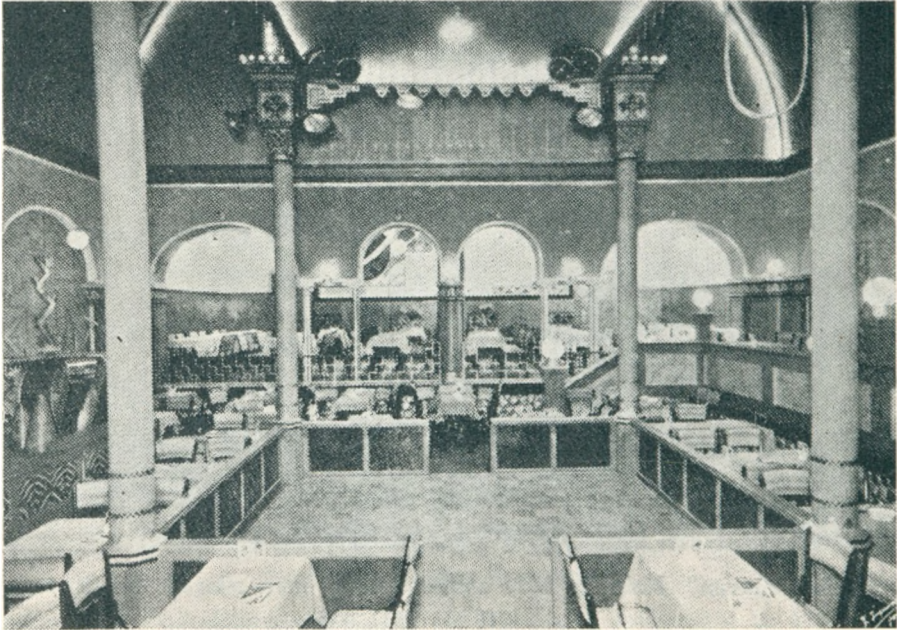
„Palmehaven“/„Trocadero“.

„Palmehaven“, Kolding, blev aabnet i 1916, men allerede i 1920 foretog der en større Udvidelse. I 1930—1931 paabegyndte man Varieté, og som Følge heraf deltes Etablissementet i to forskellige Afdelinger, nemlig Restaurant „Palmehaven“ og Varieté „Trocadero“, og i Øjeblikket staar Etablissementet atter foran en yderligere Omforandring og Modernisering.

„Palmehaven“/„Trocadero“ er kendt Landet over og ikke mindre i Udlandet for sit gode Køkken og sin særlig gode Artist- og Solistopræden,

Interiør af Palmehavens Spiserestaurant.

Interiør fra „Trocadero“.

og det er et af Landets bedste Forlystelsesetablissemeter. Det ledes fremdeles af Direktør Harald Nielsen, der med stor Dygtighed stadigt moderniserer det, saaledes at det, baade hvad tidssvarende Komfort og et godt Køkken angaar, tilfredsstillt alt, hvad Publikum kræver.

Der beskæftiges ialt ca. 50 Mennesker. — — —

Løveapoteket i Kolding er et af Landets allerældste Apoteker, idet det er oprettet den 5. Marts 1585 ifølge Bevilling af Kong Frederik II, og Apoteket fejrede i Aaret 1935 sit 350aarige Jubilæum. Den nuværende Indehaver, Apoteker N. P. Nielsen, overtog i 1927 Apoteket, som han har moderniseret i alle Retninger. Det er saaledes nu forsynet

Løveapoteket, Kolding.

med motordreven Tabletmaskine, Granuleringsmaskine, Dragerkedel, Salvemølle o. s. v., ligesom der er indrettet helt nyt Laboratorium, hvor alt Apparat er af rustfrit Staal. Der beskæftiges nu fire Kandidater paa Løveapoteket. — — —

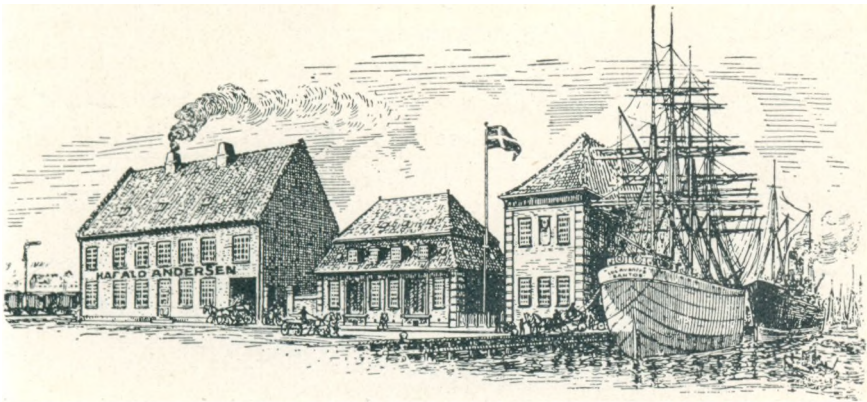
Harald Andersens Kafferisteri, Toldbodgade 5, Kolding, blev grundlagt i Aaret 1909 som Kafferisteri, og Firmaet, der var startet 1905, drev i Begyndelsen tillige Kolonial.

I 1918 opførtes den nuværende Bygning, der er indrettet moderne og med nutidssvarende Maskiner, og Forretningen omfatter nu kun Kaffe.

Harald Andersen har været i store Kaffe- og Kolonialforretninger i 18 Aar inden sin Start og har ogsaa været en Tur i Brasilien, og han har derved erhvervet sig et stort Kendskab til alt indenfor Kaffebranchen. Han har en stor og trofast Kundekreds

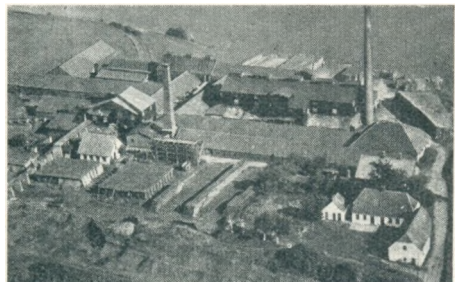
*Harald Andersen,
Grosserer.*

Ejendom ved Havnen.

blandt Købmændene. — Der beskæftiges 8—10 Mennesker i Firmaet. — —

A/S I. A. Hansen, Jernbanegade 52, Kolding, blev grundlagt i 1880 af Muremester I. A. Hansen, idet denne overtog sin Faders Forretning. Efter at have udført flere store Arbejder byggede I. A. Hansen i 1884 sit første Kalkværk paa Dyrehavegaardsvej, og i 1890 købte han et mindre Teglværk i Seest, hvor der blev indlagt nye Maskiner, bygget Tørreanlæg, og Produktionen blev ca. 1 Million Sten aarligt. I Aaret 1895 købtes Bleggaardens Kalkværk, der imidlertid nedlagdes i 1903. I 1896 blev den første Ringovn bygget i Seest, og i 1898 blev der anlagt en Cementvarefabrik paa Dyrehavegaardsvej, og Firmaet blev stadigt udvidet, dels ved Køb og dels ved Nyop-

Luftfotografi af et af Teglværkerne.

førelser, bl. a. blev der i 1903 bygget et Ringovnskalkværk paa Kolding Havn, og i 1911 blev Kolding Aktieteglværk købt, og herved naede Teglværkerne op paa en Produktion af ca. 6 Mill. Mursten og andre Teglværksprodukter. — I 1915 døde I. A. Hansen, hvorefter Forretningen fortsattes af hans Enke med Sønnerne H. M. P. Hansen og Fr. Hansen som Ledere. I 1918 overgik Firmaet til udelukkende at drive Fabriks- og Handelsvirksomhed, og i 1920 omdannedes det til Aktieselskab med H. M. P. Hansen og Fr. Hansen som Direktører. I 1926 blev der delvis indført elektrisk Drift paa Teglværkerne, og disse er nu blandt de førende i Landet. — Bestyrelsen bestaar af Konsul H. M. P. Hansen, Formand, Direktør Fr. Hansen og kgl. Translatrice Frøken E. M. Hansen. — — —

Λ S Kolding Hudcentral, Laasbygade 39, Kolding, blev startet under beskedne Former for knap 3 Aar siden.

*Emil Jensen,
Forretningsfører.*

Firmaet blev grundlagt som et Aktieselskab med Emil Jensen som Forretningsfører og James Meyer, København, som Form. for Bestyrelsen.

Paa hosstaaen-

*Interior fra
Kolding Hudcentral.*

de Billeder faar man et godt Indtryk af den store Plads, man har til de mange forskelligartede Huder og Skind.

Virksomheden har en stor Kundekreds i Sydjylland. — — —

Interior fra Kolding Hudcentral.

A. Thomsen,
Direktor.

„Biografen“, Helligkorsgade 14, Kolding, blev grundlagt i Aaret 1909 paa Torvet i Kolding under Ledelse af nuværende Direktør A. Thomsen.

Denne har siden med stor Dygtighed ledet den videre gennem Aarene.

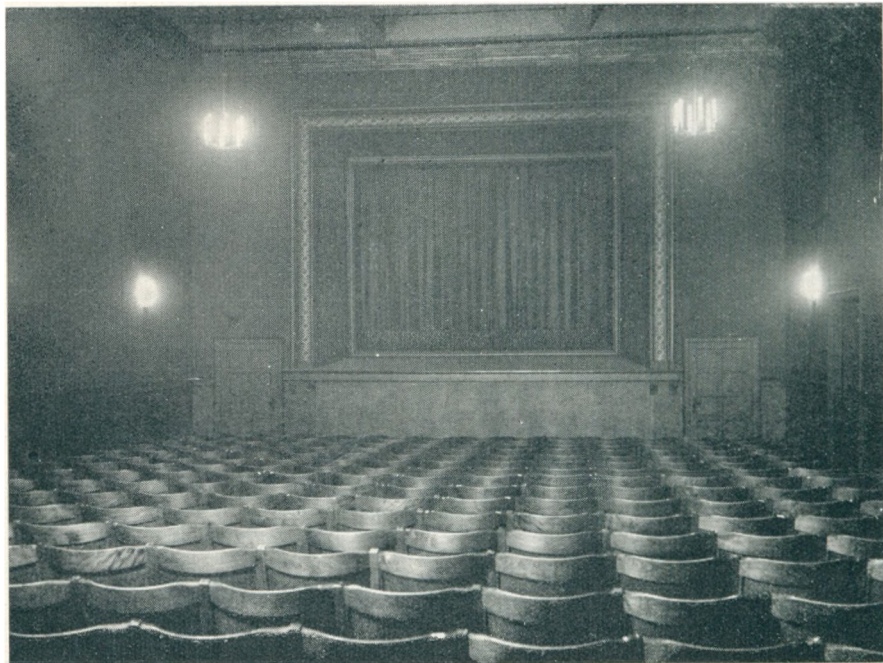
I 1916 blev der foretaget en meget stor Udvidelse, saaledes at „Biografen“ i Dag fremtræder i en særdeles smuk og fuldt moderne Skikkelse.

Direktør A. Thomsen har en god Støtte i Arbejdet i sin Hustru.

„Biografen“ spiller fortrinsvis lødige og kulturelle Films. Det er

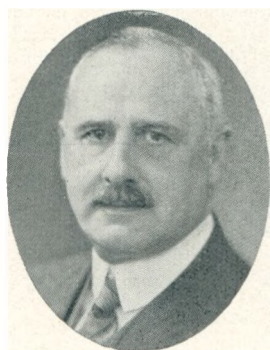
„Biografen“, Kolding.

Salen i „Biografen“.

den ældste Biograf i Byen, og den har 250 Pladser. — — —

Sydjysk Korn- og Foderstof-Kompagni, Kolding, stiftedes i Aaret 1900, da de to landskendte Kolding-Firmaer, N. P. Stenderup og Chr. Roose, sluttedes sammen under dette Firmanavn. Firmaet lededes af N. P. Stenderup og Nicolai Outzen, der ved Sammenslutningen var Indehaver af Firmaet Chr. Roose. I 1909 blev N. P. Stenderups Søn, Chr. S. Stenderup, optaget som Medindehaver af Firmaet. Nicolai Outzen døde i 1920 og N. P. Stenderup i 1929. Siden 1932 har Chr. S. Stenderup været Eneindehaver af Firmaet.

*Chr. S. Stenderup,
Konsul.*

Chr. S. Stenderup blev i 1920 Vicekonsul for Finland og i 1934 Konsul for samme Land. Konsulen har i Aarenes Løb beklædt en Række Tillidshverv, var saaledes Medlem af Kolding Byraad fra 1925—1937, Medlem af Kolding Havneudvalg i samme Tidrum, Formand for By- og Amtssygehuset i Kolding fra 1925—1937 foruden andre kommunale Tillidshverv. Indenfor de faglige Organisationer har Konsulen ligeledes været brugt i Aarenes Løb, var Medlem af Kolding Handelsforenings Bestyrelse fra 1917—1930, er stadig Medlem af Københavns Bedømmelses- og Voldgifts-Udvalg for Korn- og Foderstofhan-

Eksterior fra Sydjysk Korn- og Foderstof-Kompagni.

delen, Medlem af Bestyrelserne for Danske Korn- og Foderstofimportørers Fællesorganisation og Foreningen af Korn- og Foderstof-Importører i Jylland og Fyn, Formand for Foreningen af Arbejdsgivere ved Kolding Havn, Medlem af Dansk Arbejdsgiverforenings Repræsentantskab o. m. m. —

Firmaet C. P. Clausen blev grundlagt i 1893 i Korsør af C. P. Clausen. I 1932 blev det overtaget af Sønnerne, Otto og Hans T. Clausen, hvorefter Firmanavnet blev forandret til C. P. Clausens Sønner, Kolding. — Forretningens oprindelige Omraade laa udelukkende indenfor Jord-, Kloak-, Gade- og Vejanlæg, og Firmaet har udført Vejarbejder for de fleste Amter i Danmark, lige fra Københavns og Frederiksborg Amter i Øst til Ribe og Ringkjøbing Amter i Vest, samt i Aarenes Løb en Række Gade- og Kloakanlæg i Danmarks Byer.

C. P. Clausen var en af Pionererne indenfor Chaussebrolægningens Omraade og var paa dette Felt saa anerkendt, at han ved Verdensudstillingen i Buenos

Aires fik overdraget Arbejdet med Udførelsen af et Vejstykke med dens Belægning.

Firmaet har udvidet sine Virkefelter i Overensstemmelse med Tidens Krav, og det har udført flere

*C. P. Clausen,
Grundlægger.*

*Villa opført af Jernbeton
i Kolding, 1936.*

Arbejdsplads ved Kammerslusen.

mure i Kammerslusen ved Ribe Kanal, forskellige Gade- og Vejanlæg for Kolding Kommune, Anlæg af Ringgaden i Struer, samt adskillige Kabelnedlægningsarbejder for Jydsk Telefon A/S.

Aarsomsætningen i 1937 var Kr. 230.000. — — —

Dansk Olie Import, Havnen Syd, Kolding, blev grundlagt i 1895 i København og var indtil 1922 Aktieselskab under Ledelse af Direktionen i Edelstein, Olsen & Co., A/S, København.

Firmaet repræsenteredes i Sydjylland af den nuværende Eneindehaver, Grosserer Johannes Larsen, Skovbogade 26, Kolding, som i 1922 købte Firmaet og flyttede det til Kolding, hvor han med stor Dygtighed har forstaaet at drive Forretningen frem til nu ogsaa at omfatte Sydjylland med Salg af Nafta-Benzin og Olie.

Foruden Olielageret og Kontoret findes der paa Havnens Sydside et Benzinanlæg, hvortil Grosserer Larsen importerer Benzin i Skibsladninger. — Foruden 154 Benzinanlæg, som Firmaet selv ejer og har placeret i Vejle, Fredesricia, Kolding, Haderslev, Aabenraa og Sønderborg med Opland, findes der ogsaa i Aabenraa et Salgsdepot tilhørende Firmaet.

Firmaet berejser Distriktet med 3 faste Rejsende og har, i flere af de nævnte sydjydske Byer, selv faste Ejendomme, hvori der er indrettet Benzin-Service-Stationer.

Grosserer Larsen, der ogsaa er Medindehaver af Berring, Larsen & Co., A/S, Kolding, har fornylig ladet opføre en stor Jernbetonejendom med 43 Lejligheder i Kolding, hvori der ogsaa findes Benzin-Service-Station. — — —

Eksteriør fra Dansk Olie Import.

betydelige Beton- og Jernbetonarbejder, ligesom det driver et Cementstøberi, samt er Indehaver af Kolding Mørtelværk.

Af de senest udførte Arbejder kan nævnes: Jernbetonarbejder ved Udvidelse af Sygehuse i Ribe og Vejle Amter, Ombygning af Kaj-

*Johannes Larsen,
Grosserer.*

*H. Lausen,
Grundlægger.*

Firmaet H. Lausens Klædelager, Kolding, blev i 1898 grundlagt af H. Lausen, som under beskedne Forhold etablerede sig i det nuværende Munkegade.

Firmaets Vækst nødvendiggjorde først en Flytning til større Lokaler i det nuværende Fredericiagade 6, og i

Aaret 1911 til Fredericiagade 30, hvor H. Lausen lod opføre den Ejendom, hvor Virksomheden nu har til Huse.

I 1937 døde Grundlæggeren, der allerede i 1934 havde overdraget Ledelsen til Sønnen, Johs. H. Lausen, der nu er Eneindehaver af Virksomheden.

Firmaet driver en gros Forretning med Klædevarer og Artikler for

*Johs. H. Lausen,
Eneindehaver.*

Eksterior fra Firmaet H. Lausens Klædelager.

Interiør fra Firmaet H. Lausens Klædelæger.

Skræderi, som importeres særligt fra England og Tyskland. — — —

A/S Kolding Korn, N. Havnegade, Kolding, blev startet i 1910, under Firmaet Winther og Ernst, med Handel af Korn og Foderstoffer.

I 1934 udtraadte imidlertid Winther som Kompagnon, og A/S Kolding Korn blev oprettet med Direktør Ernst som administrerende Direktør og Konsul Eff som Formand for Bestyrelsen.

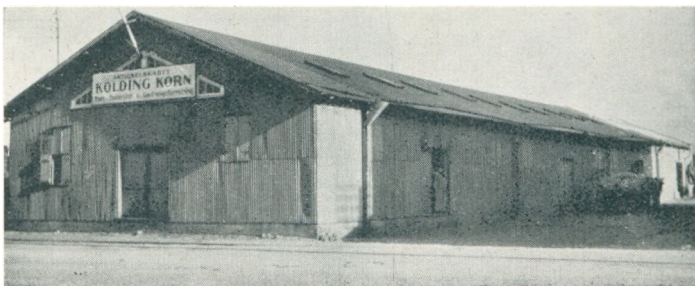
Firmaet driver desuden Handel med Saasæd og Kunstgødning, og det

har Kunder i det sydlige Jylland.

Selskabet har eget Pakhus, og det beskæftiger ialt cirka ti Mennesker.

Eksteriør fra A/S Kolding Korn.

Eksteriør fra A/S Kolding Korn.

Kolding Strømpesfabrik A/S er grundlagt i 1916 af Direktørerne Aug. Andersen, Anton Christensen samt Rentier Chr. Steffensen, alle af Kolding.

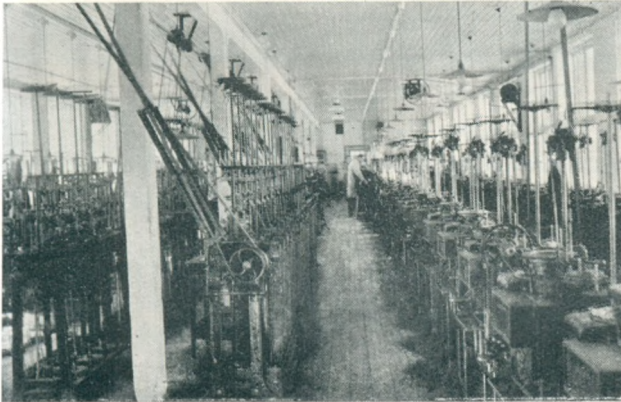
Aktiekapitalen, der til at begynde med var paa Kr. 75.000, er senere flere Gange udvidet indtil sin nuværende Højde: Kr. 450.000. — Den 1.

Kolding Strømpefabrik.

Februar Aaret 1938 solgte ovennævnte Herrer samtlige Aktier i Firmaet til Direktør William Lindstorff, der i Aaret 1932 var Medstifter af A/S Ravnholm Strømpefabrik.

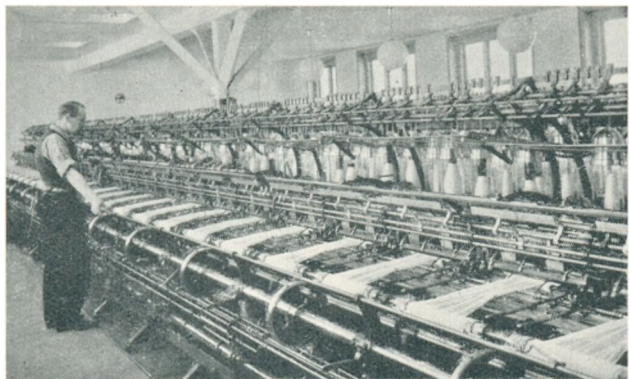
Der er to Gange — først i 1919 og sidst i 1933 — foretaget betydelige

Interiør fra Fabriken.

Udvidelser saavel af Maskiner som af Bygninger, saaledes at Kolding Strømpefabrik nu hører til en af de største her i Landet, med en Beskæftigelse af cirka 300 Arbejdere.

Fabriken fremstiller alt indenfor Strømpefabrikationen, lige fra de groveste til de fineste Artikler indenfor Branchen, saaledes fremstiller man ogsaa det nyeste indenfor full-fashion

Interiør fra Fabriken.

Interiør fra Fabriken.

Strømper. — Der er endvidere for Aaret 1938 planlagt en yderligere Udvidelse.

Fabrikens Produkter, der nyder et udmærket Ry, leveres direkte fra Fabriken til Detaillister.

Praktisk talt hele Landets Trikotage- og Manufakturhandlerstand er blandt Firmaets Kunder.

Hosstaaende bringer vi en Del forskellige Billeder, der viser Interiører fra Fabriken, og som giver et godt Billede af den store og omfattende Virksomhed. — — —

Interiør fra Fabriken.

„Kosmorama“ blev grundlagt i 1907 af Restauratør Funder, der solgte det i 1910 til Redaktør Bertel Møller. I 1913 blev det købt af Alfred

Eeg, der allerede afgik ved Døden i 1920, hvorefter hans Enke, Fru Betty Eeg, fik Bestillingen.

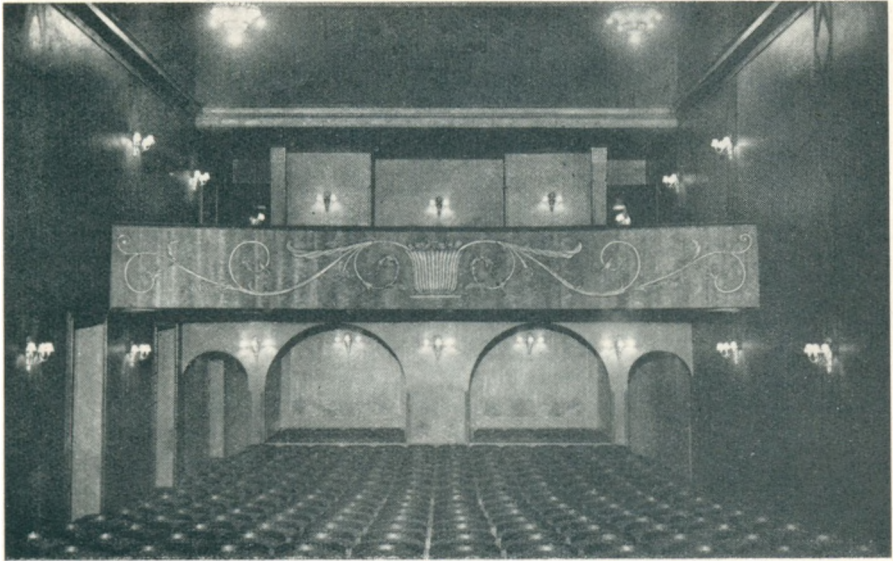
Fru Eeg har med stor Dygtighed og Interesse drevet „Kosmorama“ videre, og driver det stadigt i Dag, dog indtraadte Sønnen, Jens Eeg, Aar

*Fru Betty Eeg,
Indehaver.*

*Jens Eeg,
Prokurist.*

Salen set fra „Lærredet“.

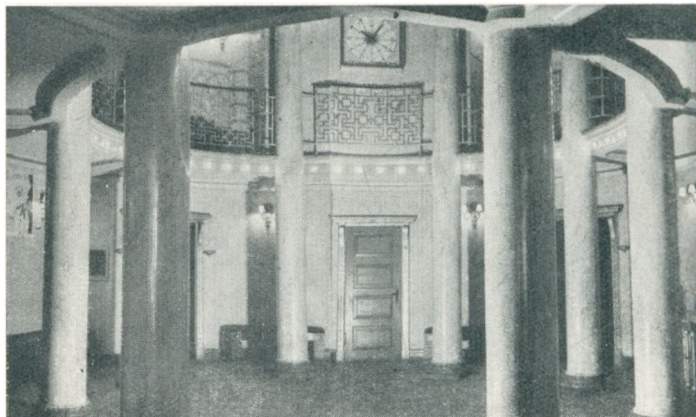
ret 1937 i Ledelsen. — Teatret, der altid er godt besøgt paa Grund af sine gode Films, blev i 1927 revet fuldstændigt ned til Grunden, hvorpaa det nuværende moderne Teater rejste sig. Det er smagfuldt indrettet med en smuk Foyer med en Kuppel, baa- ret af otte pragtfulde Pil- ler.

Salen bely- ses indirekte fra smukke Loftslusekro- ner og Lam- petter.

Tonanlægget er System Western Electric, Verdens bedste, og Teatret er iøvrigt be- kendt viden om for sin go- de Gengivelse og fyldige Ar-

Spejlgangen.

„Kosmorama“s Foyer.

Kolding Fyrværkerifabrik, Dyrehavevej, Kolding, blev grundlagt i Flensborg i Aaret 1857 af Fyrværker Hans Diedrichsen, hvis Søn, Vilh. Diedrichsen, overtog Virksomheden i 1875. — Paa Grund af politiske

Forhold blev den flyttet til Kolding i Aaret 1887.

Efter Indehaverens Død i 1895 laa Virksomheden stille, indtil Sønnen, Hans Diedrichsen, i 1899 kom hjem fra Ulandet, hvor han havde uddannet sig i moderne Pyroteknik.

Fabrikken beskæftiger nu ca. 60 Mennesker dagligt med Fremstilling af Festfyrværkeri og Nytåarsfyrværkeri, der leveres til den store Kundekreds, Firmaet har skabt sig over hele Landet.

Indehaverens Søn (altsaa fjerde Generation), Holger Diedrichsen, er Medindehaver af Fabrikken.

Denne er den største af sin Art her i Skandinavien. — — —

Fra Lillebæltsbroens Aabningsfest i 1935.

*Leo Otto Ølbye,
Direktør.*

Etablisementet „Astoria“, Laasbygade 12, Kolding, blev grundlagt i 1931, da Direktør L. Ølbye overtog Hotel „Fremad“ og ombyggede og moderniserede dette til det nu landskendte „Astoria“.

Artister fra næsten alle Lande i Verden har optraadt i „Astoria“, og det ene kendte Orkester har afløst det andet. Alt er der gjort for at tilfredsstille det stadigt større og større Publikum, og det er lykkedes „Astoria“ at blive for Kolding, hvad „National-Scala“ og „Lorry“ er for Københavnerne, nemlig det store baade folkelige og mondæne Forlystelsessted for Sydjylland og Sønderjylland. „Astoria“, der nu beskæftiger 30 Mennesker,

„Astoria“.

Interiør fra „Astoria“.

er en Attraktion for Kolding og er et af Landets største og førende Eta-
blissementer. — — —

A/S Kolding Exportslagteri blev oprettet i Februar 1933 af en Kreds
Kreatureksportører og er i Dag et af Landets største private Kreatureks-
portslagterier.

Som Leder ansattes Direktør Henry Jacobsen, der stadigt administre-
rer Slagteriet.

Der slagtes ca. 20.000 Kreaturer aarligt foruden Kalve og Søer. Slag-
teriet beskæftiger ca. 40 Mennesker dagligt Aaret rundt.

Slagteriets Specialitet er Skibsproviantering, der foretages med store
Køle>Lastvogne, i fremmed Havne saavel i Indland som Udland. — — —

Fabrikant Axel Michelsen, Dreyersvej 35,
Kolding, startede i Aaret 1927 under beskedne
Forhold en Fabrik for Børnekonfektion.

Firmaet har siden været i stadig Udvik-
ling, saaledes at der i Dag beskæftiges et ret
anseligt Antal Syersker foruden Tilskærer og
Lager-Personale.

Virksomheden har Kunder over hele Lan-
det.

I de senere Aar er Fabrikationen udvidet
til ogsaa at omfatte Ungpigekonfektion og Da-
me-Nederdele. — — —

*Axel Michelsen,
Fabrikant.*

Dansk Kafferisteri, Kolding, blev stiftet i Aaret 1898 som I/S af Konsul Eff, Kolding, og nu afdøde Konsul Aug. Christgau, Odense, med Johs. M. Snoer som Leder og er saaledes mellem de første Kafferisterier i Danmark.

I 1908 blev Firmaet omdannet til A/S med Johs. M. Snoer som administrerende Direktør. — Firmaet, der har egen Ejendom i Munkegade, har

Eksteriør fra Dansk Kafferisteri.

Gang paa Gang maattet foretage Udvidelser, da Kundekredsen stadigt er forøget. Særligt efter Genforeningen fik Firmaet en betydeligt udvidet Kundekreds i Sønderjylland.

Virksomheden er forsynet med yderst moderne Maskiner til Behandling af den raa Kaffe, som importeres direkte fra de kaffeproducerende Lande. Afsætningen er udelukkende en gros Salg.

Selskabets Direktør er i Dag A. C. Ammentorp, der har været mange Aar i Firmaet. — Højesteretssagfører E. Harboe, København, er Formand for Bestyrelsen. — — —

R. Malling Schmidt,
Indehaver.

Malling Schmidts Kafferisteri, Kolding, blev grundlagt i Aaret 1919 af R. Malling Schmidt og P. Jensen Berring under Firmanavnet Berrings Kafferisteri.

I 1937 døde P. Jensen Berring, hvorefter R. Malling Schmidt overtog Virksomheden som Eneindehaver under Firmanavnet Malling Schmidts Kafferisteri, Kolding.

Forretningen begyndte under meget beskedne Forhold, men er vokset Aar efter Aar, saaledes at der har maattet anskaffes nye og større Maskiner.

Foruden Kaffe en gros forhandler Firmaet ogsaa The, saavel i løs

Malling Schmidts Kafferisteri.

Vægt som i originale engelske Pakninger. — — —

A/S Kolding Kulkompagni, Kolding, blev grundlagt i 1914 under Firmanavnet A/S Sydjysk Kul-Import med H. P. B. Rasmussen som administrerende Direktør og Købmand Nicolai Outzen, Kolding, som Formand. Sidstnævnte afløstes i 1916 som Formand af Købm. Otto Nissen, Kolding.

I 1917 afgik Direktør Rasmussen ved Døden, hvorefter Selskabets nuværende administrerende Direktør, O. Th. Christensen, overtog Ledelsen.

I 1921 indtraadte A/S Det Danske Kulkompagni som Hovedaktionær i Selskabet, og samtidigt overgik FormandsHvervet til den nuværende Formand, Direktør C. Kampmann, Aarhus.

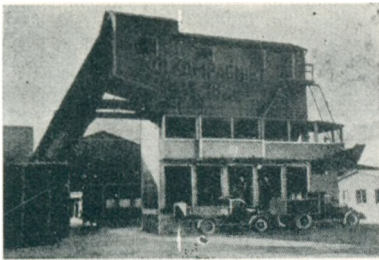
I 1925 blev der paa Sydhavnen opført et stort KranAnlæg (A/S „Titan“), der kostede ca. 450.000 Kr., og derefter blev der

Kran-Anlæg.

med det gamle Firma C. L. Schmidts Kulimport A/S etableret et Samarbejde om Losningen. Sidstnævnte Firma blev oprettet i 1888 af Grosserer C. L. Schmidt og drevet af ham som privat Firma indtil 1919, da det omdannedes til Aktieselskab. I 1927 ansattes H. Hardorf som Direktør. I 1929 fandt der en fuldstændig Sammenslutning af de to Selskaber

Sted, ved hvilken Lejlighed H. Hardorf overgik som Meddirektør i det sammensluttede Selskab, der derefter i 1931 tillige antog sit nuværende Navn: A/S Kolding Kulkompagni. — A/S Kolding Kulkompagni, der har en fuldt indbetalt Aktiekapital paa 500.000 Kr., driver en betydelig Virksomhed og leverer en meget væsentlig Del af Sydjylland's Brændselsforbrug. Det store

Cinders-Knuseri.

KranAnlæg, der kan losse 1000 Tons i Døgnet, og de store Lagerpladser, der har et Areal af ca. 5.200 m² og kan rumme godt 13.000 Tons, kan til Stadighed holde den store Kundekreds forsynet med alle Sorter Kul, Koks, Cinders og Briketter. — Anlægget er udrustet med mekaniske Rysteharper, Sorteringsmaskiner og Udleveringsapparater, hvortil kommer det i 1936 opførte store CindersKnuseri og Sortereværk, der alt sikrer Kunderne velharpede, ensartede Varer og en meget hurtig Ekspedition. — Paa Lageret beskæftiges i Almindelighed en Snes Mand, og i Kolding By udkøres Varerne i egne Lastbiler. — —

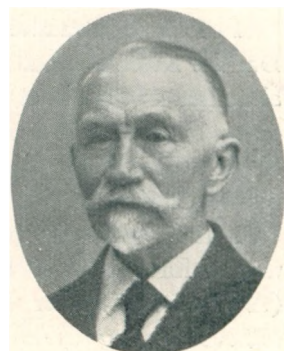
A/S I. O. Brandorffs Eftf., Kolding, blev stiftet ved en Generalforsamling i 1901, idet den af Købmand Peter Chr. Theisen i 1816 startede Forretning, der i 1849 var blevet overtaget af Købmand P. Brandorff og i 1879 overdraget til Sønnen, Købmand I. O. Brandorff, i 1901 blev overdraget til A/S I. O. Brandorffs Eftf., Kolding.

Starterne var Købmand I. O. Brandorff, Eksportør Jens Holm, Murermester H. Nielsen, Grosserer Chr. Roose og Købmand Th. Lund Petersen, alle af Kolding. Til Bestyrelse valgtes I. O. Brandorff, Formand, Grosserer Chr. Roose og Th. Lund Petersen med sidstnævnte som Direktør.

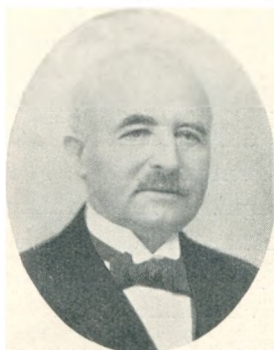
I. O. Brandorff,
Formand, R.

I 1923 købtes et Grundstykke ved Havnen paa 2737 m², paa hvilket opførtes Cementvarefabrik, Lagerbygninger og Garager, medens Kontor og Støbegodsforretning forblev i de af I. O. Brandorff lejede Lokaler i Jernbanegade 44.

Chr. Roose,
Grosserer.

Disse udvidedes, da Forhandlingen af Støbegods fra A/S C. M. Hess' Fabrikker, Vejle, overtoges sammen med den hidtidige Forhandling af A/S I. S. Hess & Søns Fabrikater.

Th. Lund Petersen,
Direktør.

I 1936 overtoges hele Aktiekapitalen 100.000 Kr. med Reserver 110.000 Kr. af Direktør Th. Lund Petersen, Sønnen Poul Lund Petersen og Datteren Tandlæge Ellen Lund Petersen, der

Poul Lund Petersen,
Fuldmægtig.

derefter danner Bestyrelsen, med Th. Lund Petersen som Direktør og Formand og Poul Lund Petersen som Fuldmægtig. — Forretningen omfatter

Kontor og Lager, Jernbanegade 44.

Bygningsmaterialer af enhver Art, Trælast undtagen, med forskellige Eneforhandlinger, saaledes for det meste af Jylland af A/S Frederiksholms Tegls & Kalkværkers Fabrikat, direkte Import fra Udlandet af forskelligt, herunder Vægs og Gulvfliser.

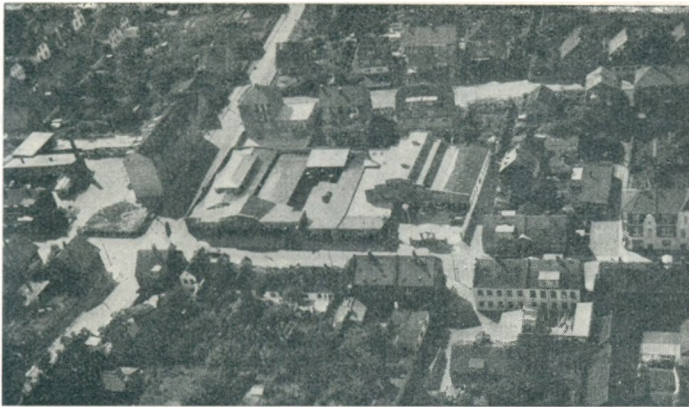
Omsætningen er fordoblet ca. 8 Gange siden Starten af A/S. —

Firmaet Fr. Lumbye, Rendebanen 5, Kolding, blev startet under beskedne Former i 1900 af Fr. Lumbye. Firmaet blev grundlagt som Papir en gros Firma samt Papirvarefabrik, og det fik til Huse paa Reberbanen 8, hvor det havde sit Domicil, indtil det i Aaret 1903 flyttede til nuværende Adresse. Virksomheden, der er en af de største indenfor Branchen i Amtet, beskæftiger 30—35 Mand.

I 1936 døde Fr. Lumbye, og Sønnen, Oscar Lumbye, fortsatte med stor Dygtighed i sin Faders Fodspor.

Grosserer Lumbye, der er Indehaver af Virksomheden, har skabt Firmaet en stor Kundekreds over hele Jylland. — — —

Firmaet S. Petersen & Co., Agtrupvej 22, Kolding, blev grundlagt af

S. Petersen og dennes Fader, A. Petersen, i Aaret 1920, samtidigt med at Ford Motor Compagny begyndte sin større Masseproduktion i Danmark.

Firmaet har maattet udvide flere Gange,

og det er nu indrettet fuldt moderne og er et af de største i denne Branche i Danmark.

Det har et meget smukt og elegant Udstillingslokale (til nye Vogne) med hvælvet Loft, Mosaikflisegulv og mægtige Spejlglassruder.

Bagved er der en stor Udstillingshal til brugte Automobiles, og her kan rummes 50 Vogne. Desuden har Firmaet store Værksteder, Vaske-

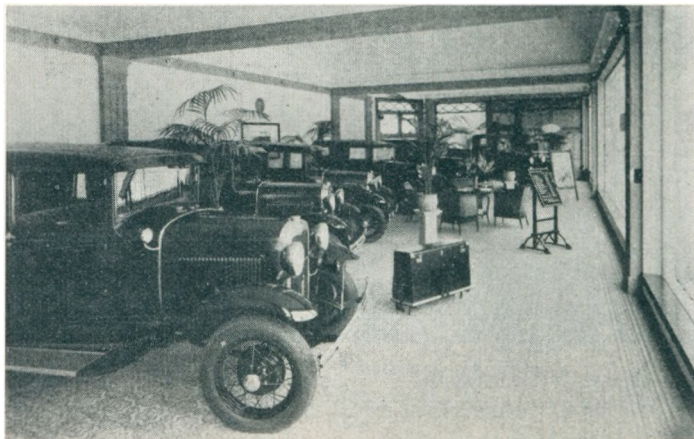
Facade med Værkstedsbygningen.

En enkelt Dags Levering (April 1930).

hal, Benzinstation og 45 Auto-Garager. — Forretningen har ialt leveret 2200 nye Ford Vogne og 150 nye Fordson Traktors samt 3000 brugte Automobiler.

Virksomheden beskæftiger 35 Mennesker, og Firmaets Eneindehaver er nu S. Petersen.

Interiør fra Firmaets Udstillingshal.

H. Overbecks Installationsforretning, Jernbanegade 21, Kolding, blev grundlagt i 1909 af Ingeniør, cand. polyt. H. Niendahl i Ejendommen Jernbanegade 15. I 1912 indtraadte Installatør Overbeck i Forretningen, som han overtog i 1924.

*H. Overbeck,
Installatør.*

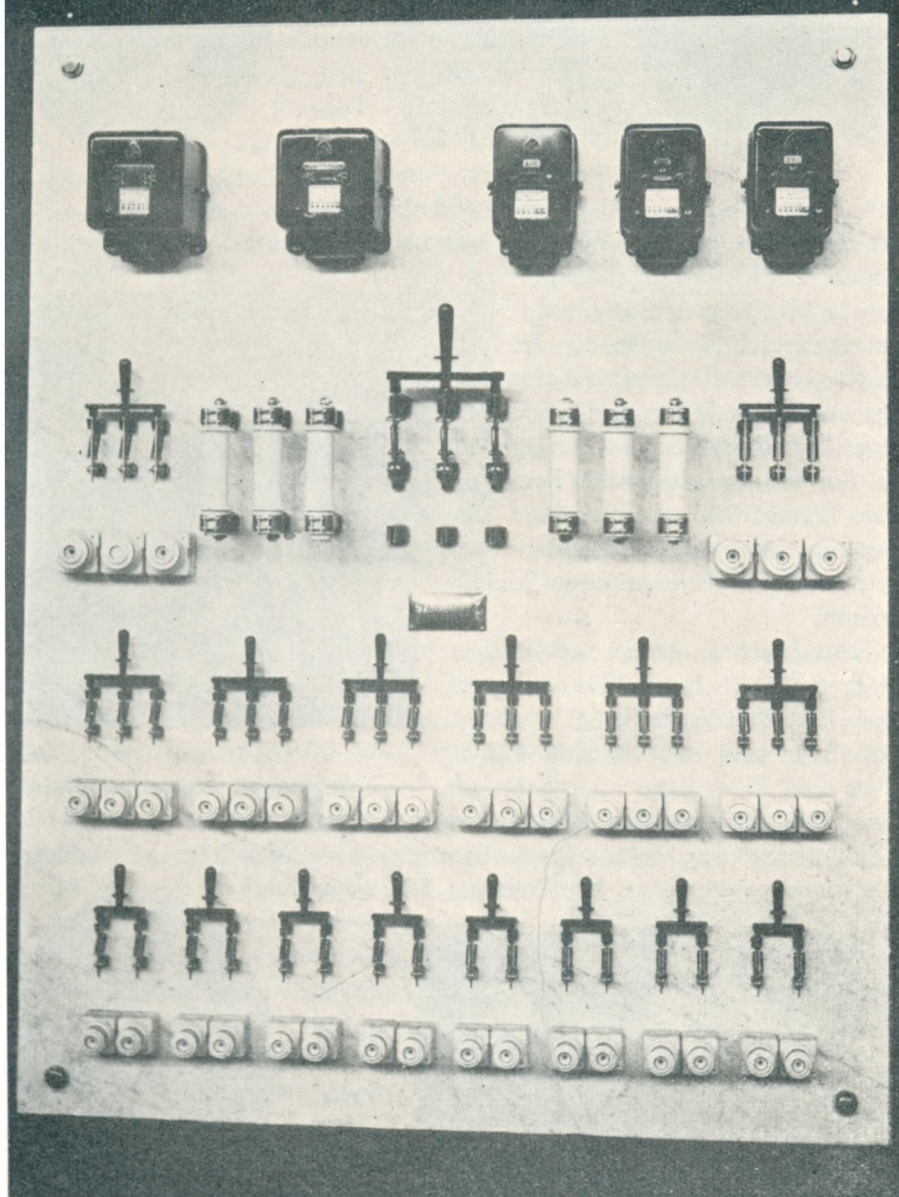
Firmaet har i Aarenes Løb udført mange betydelige Arbejder, bl. a. Installationsarbejdet paa Kulkompagniets Kran, Slotsmøllen, Biografen, Folkebladet, Jydske Tidende, Slagteriet og Havnen m. m.

Forretningen, der stadig er vokset, blev i Aaret 1936 udvidet og flyttet til Jernbanegade 21.

Den fremtræder nu i en smuk og moderne Skikkelse.

Firmaet har Kunder i Kolding og Opland,

FORDELINGSTAVLE TIL SCT. HEDVIGSØSTRENES HOSPITAL

Fordelingstavle til Sct. Hedvigssøstrenes Hospital.

og det beskæftiger nu cirka 20 Mennesker dagligt. — — —

P. Blicher,
Direktør.

I 1885 overtog P. Blicher den gamle ansette Wisbechske Boghandel i Kolding, hvor ved Grunden blev lagt til en Handels- og Fabrikvirksomhed, der i Tidens Løb har gennemgaaet en rig Udvikling og har antaget Dimensioner, som ingen dengang vilde have an-

C. Christensen,
Direktør.

set for muligt. — P. Blicher, der under sin Uddannelse i Wisbechs Boghandel havde været beskæftiget ved Salg af Papir og Poser til Købmænd paa Landet, foretog Rejser ud i Koldings Opland for at skabe et Marked for en gros Afdelingen, og det lykkedes ham at knytte Forbindelser med Handelsstanden i de talrige Landsbyer. Efter Overtagelsen af Forretningen begyndte han derpaa Fremstilling af forskellige Papirvarer, og omtrent samtidigt indrettedes der et Trykkeri og en Linieranstalt.

Da Firmaet stadigt udvikledes, byggede P. Blicher i 1901 en Ejendom, indrettet praktisk og moderne, og hvor der blev bedre Plads.

Den kom til at ligge i Jernbanegade. — Udviklingen fortsattes stadigt, og i 1914 paabegyndtes Posefabrikation, hvorfor der blev lejet en Fabrikbygning paa Dyrehavevej, hvor der blev installeret en moderne Korsbundposemaskine. I 1921 solgte P. Blicher Boghandelen for helt at

Eksteriør fra Firmaet.

hellige sig Salg en gros og Fabrikation, han købte Ejendommen paa Dyrehavevej og opførte endvidere en ny Fabrikbygning ved Siden af. I denne indrettedes Lokaler for Fabrikation af Protokoller og Skrivehefter, og Posefabrikken, der efterhaanden havde udviklet sig til at omfatte en Række Maskiner, blev udvidet.

Interiør fra Firmaet.

I 1933 afgik P. Blicher ved Døden, og i de 49 Aar, han havde ledet Forretningen, var den stadigt vokset baade i Størrelse og Anseelse.

I 1935 blev Firmaet omdannet til Aktieselskab under Firmanavnet P. Blicher A/S og under Ledelse af P. Blicher jun. og af C. Christensen.

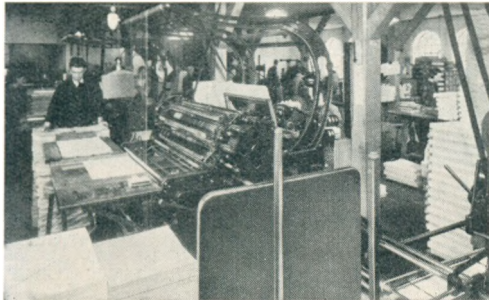
Fabrikken var i rivende Udvikling, som nødvendiggjorde Anskaffelse af nye Maskiner, især da Posesalget stadigt var stigende.

Interiør fra Firmaet.

Da der ikke var Plads til flere Maskiner, maatte der bygges, hvorfor Firmaet købte en NaboEjendom med en stor ubebygget Grund, og her opførtes en ny Fabriksbygning.

Virksomheden, der nu beskæftiger ca. 65 Mand, staar vel rustet til at tage fremtidige Opgaver op.

Interiør fra Firmaet.

Bramdrupdam Andelsmejeri, Bramdrup, pr. Kolding, blev stiftet i 1887 — under smaa Forhold — af Egnens Leverandører.

Ledelsen blev overgivet til Bestyrer H. Duer, der i 1898 blev afløst af den nuværende Bestyrer, Christen Bojsen, der siden har ledet Mejeriet med stor Dygtighed.

I 1925—26 blev Mejeriet ombygget, og det fremtræder i Dag med sine smukke moderne Bygninger som et Mønstermejeri. Til selve Ombygningen blev der anvendt 300.000 Kroner.

Mejeriet har 5 Udsalg i Kolding, hvor saavel Mejeriets Mælk som dets Produkter forhandles.

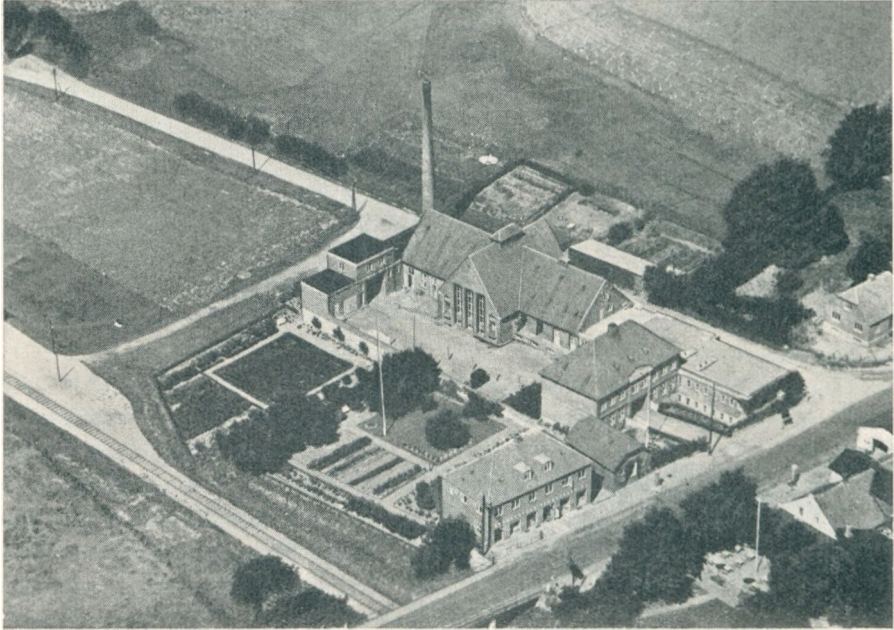
Det har nu 190 Leverandører, og 7 Vogne

Mejeriet før Ombygningen.

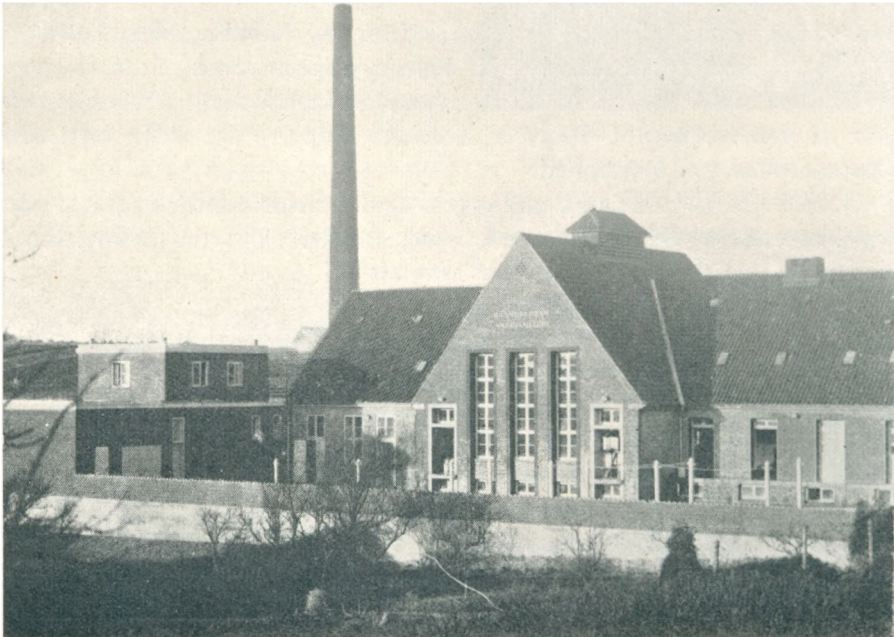

*Christen Bojsen,
Bestyrer.*

Luftbillede af Bramdrupdam Andelsmejeri.

besøger dagligt Salget af Mejeriets Produkter. — Bramdrupdam Andelsmejeri har deltaget og deltager stadigt i Udstillinger af saavel Smør

Eksteriør fra Mejeriet.

Eksteriør fra Firmact.

som Ost og har altid faaet fine Anerkendelser for begge Dele. — — —

Fredericia.

I det frugtbare Elbo Herred, paa en Odde, der mod Syd skyder sig ud i Lille Bælt, ligger Købstaden Fredericia i meget smukke Omgivelser. Det, der særligt præger Byen, er de snorlige Gader, der i Retningerne Nord—Syd og Øst—Vest krydser hverandre i rette Vinkler.

Mod Landsiden omkranses Staden af de gamle Fæstningsvolde med Grave og Bastioner.

Byen er skabt paa et Magtbud, og dens Anlæggelse blev begyndt i 1649. Frederik III gav 1650 de første Privilegier i den Hensigt paa een Gang at skabe en stærk Fæstning og en stor By — maaske en ny Hovedstad — her i Rigets Midte. Skønt der blev sat stærke Kræfter ind paa Fæstningens Fuldførelse, var den endnu ikke færdigt bygget, da Svenskekrigen i Aaret 1657 brød ud. Under denne Krig erobrede Svenskerne Fæstningen og ødelagde selve Byen i Bund og Grund.

Den haardt ramte By fik i 1661 Rettigheder som Stabelstad, og Borgerne fik Skattefrihed i tyve Aar. I de efterfølgende Aar tier stadfæstedes og udstedtes en Række nye Privilegier, men trods alle disse Bestræbelser for at ophjælpe Byen, gik det kun smaat med de forskellige Planers Gennemførelse, navnlig paa Grund af Afsavnet af en Havn, der først blev bygget i Aaret 1808. Indtil da havde Byen gennemlevet en Tid fuld af

*Frantz Hansen,
Borgmester.*

Fredericia Raadhus.

aarene 1848—49, i hvilke Fredericia indlagde sig historisk Berømmelse.

Efter Krigen kom Byen for-
bavsende hurtigt til Kræfter,
og en paa Selvtillid baseret Op-
blomstring fandt Sted.

Denne varede dog kun kort,
thi allerede i 1857 indtraadte
den store Pengekrise, der ramte
Fredericia særligt haardt,
fordi Byen trods alle Bestræ-
belser, stadigt og fortrins-
vist var henvist til at leve af
Landbruget. Krigen i 1864 lagde
de paa ny Byen øde, men den
efterfølgende almindelige Op-
gangsperiode, der for Fredericias
Vedkommende faldt sammen med Ud-
vælgelsen til Jernbaneknudepunkt,

Danmarksgade. T. h. Hotel „Landsoldaten“.

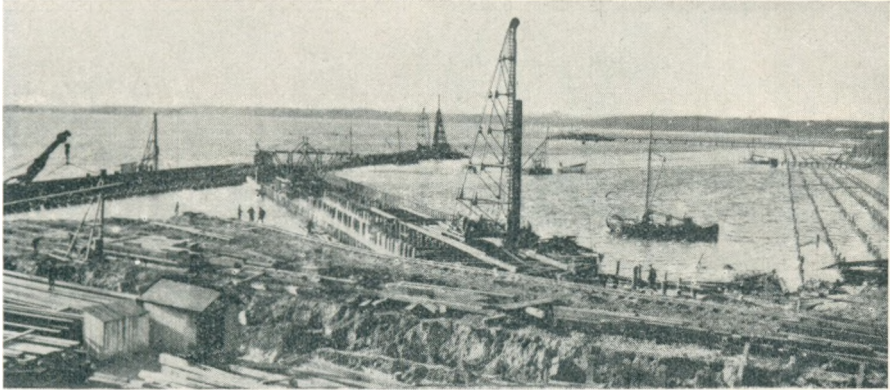
betingede en reel og stabil Fremgang,
der i Slutn. af det 19. Aar-
hundrede resulterede i For-
vandlingen fra „Krigsminder-
nes By“ til Handlekraftens og
Driftighedens Arnested.

Demarkationsliniens Op-
hævelse i 1910 gav Luft for en
indestængt Expansionstrang,
og dette i Forbindelse med be-
tydelige Forbedringer af Hav-
neforholdene muliggjorde en
rivende Udvikling af Handel
og Industri.

Voldparti med Købestævnets Bygn. i Baggrunden.

Med Lillebæltsbroens Ind-

Overblik over Arbejdspladsen, hvor Fredericias ny Havn anlægges.

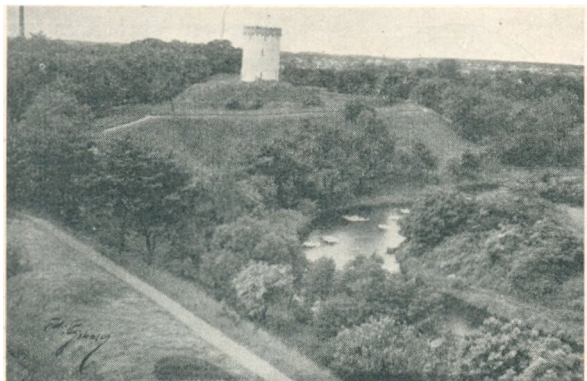
vielse i 1935 og Ophøret af Statsbanernes Færgefart, blev der skabt nye Muligheder for Havneudvidelser, og Arbejdet hermed er i fuld Gang.

Detailbillede fra Kæmpegravnen ved Trinitatis Kirke.

Fredericia er med sin centrale Beliggenhed og sine glimrende Trafikforhold blevet Samlingssted for Virksomheder, der har knyttet Forbindelser med det ganske Land og store Dele af Udlandet, ligesom Byen er blevet Mødested for talrige Kongresser, Foreninger og Ud-

stillinger, der — for en stor Del — i Dansk Købestævnens Borg paa Fredericias gamle Volde har fundet en monumental og smuk Ramme. Af offentlige Bygninger kan nævnes: Raadhuset, den nye Jernbanes, Post- og Telegrafstation, Politistationen, By- og Amtssygehuset, det smukke Alderdomshjem og det nye Sct. Josephs Hospital samt flere velgørende Stiftelser, hvoriblandt Den Johnsonske, Den Gelmuydenske, Den

Voldparti.

Badeliv ved Østerstrand.

Bruunske Stiftelse samt Haandværkernes Friboliger. Med sin naturskønne Beliggenhed, sine mange historiske Mindesmærker og sine tæt beliggende Udflugtssteder (Hannerup Pavillon, Hyby Lund samt Traktørstedet „Fuglsanggaard“) ejer Fredericia en Tiltrækningskraft, der faar Tusinder af selv blaserte Turister til at gøre et Ophold i denne Mindernes og Foretagsomhedens By, der nu tæller ca. 22.000 Indvaanere.

Foruden de nedenomtalte Virksomheder kan nævnes: Voss' Fabrik, Jernstøberier og Metalfabrikker, Cohrs Sølvvarefabrik, Tobaks- og Cigarfabrikker, Svovlsyre-, Blodfoder-, Møbel- og Fiskenetfabrikker, Fabrik for kondenseret Mælk, Uldspinderier og Bomuldsvæverier, Farverier, Garverier, Sæbe- og Saltsyderier, Margarinefabrik og Rørindustri, Mineralvandsfabrikker, Gær- og Spritfabrikker. — — —

Papir-Kompagniet, Prinsessegade 39, Fredericia, blev grundlagt i 1930 under beskedne Former af Grosserer Henning Raackmann med Hænde af Papir en gros samt Papirvarefabrikation.

I Løbet af det Par Aar, som er gaaet siden, har Papir-Kompagniet faaet en stor Kundekreds, som, i Kraft af Firmaets stigende Anseelse, viser det en stadigt voksende Tillid. Virksomhedens Specialitet er Poser, og desuden føres alt i Papir en gros, Tryksager samt Kontorrekvisitter.

*Henning Raackmann,
Grosserer.*

Virksomheden blev i 1932 udvidet til ogsaa at omfatte Trykkeri. Den stadige Fremdrift bevirkede, at Lokalerne, hvori Virksomheden hidtil havde resideret, var ved at blive for smaa, og i Foraaret 1934 flyttede man til egen nyopført Bygning, hvor der var Plads til vedblivende at lægge an paa Fremgang i Omsætningen.

Eksteriør fra Firmaet.

I 1936 anlagde Firmaet en Specialafdeling, som er Syd- og Sønderjyllands største Specialforretning og omfatter Skrive-, Regne-, Duplikator- og Bogholdermaskiner samt Kontormøbler.

I 1937 paabegyndtes Fabrikation af alle Arter Æsker og Kartonnage.

Henning Raackmann er ogsaa Indehaver af „Dansk Viklebræt Industri“, som han startede i Foraaret 1933 paa det Tidspunkt, Indførselsforholdene viste sig overordentligt vanskelige. Denne hans nye Virksomhed, som drives sideløbende med Papir-Kompagniet, fabrikere Viklebrædder og Viklerør i alle Størrelser. Endvidere fabrikere Kunstbrædder (At-traps) med Staniol.

Grosserer Henning Raackmann er uddannet i Papirfaget. I 3 Aar opholdt han sig for videre Uddannelse bl. a. i Tyskland, Belgien og Frankrig.

I 1853 anlagde C. W. Loehr og P. Hansen et Saltværk i Forbindelse med Kulimportforretning og Sejlskibsrederi i Fredericia. Efter en halv Snes Aars Forløb udtraadte Konsul P. Hansen og overtog Rederiet alene. I 1882 overdrog Konsul C. W. Loehr Kulforretningen og Saltværket til Christiansholms Fabriker, der overdrog Ledelsen til hans Søn, C. W. Loehr jun., der købte Virksomheden tilbage i 1891.

I 1920 overgik Kulforretningen til det nuværende Aktieselskab Loehrs Kulimport A/S, med Konsul C. W. Loehr som Leder og Formand for Bestyrelsen. Efter Konsul Loehrs Død i 1928 blev Fuldm. Anders Jensen, der siden 1920 havde været ansat i Forretningen, antaget til Direktør for Selskabet. Aktiekapitalen er paa 300.000 Kr., og Bestyrelsen bestaar af Grosserer V. Steen Christensen, Formand, Grosserer Esben Ingemann og Direktør Anders Jensen.

Virksomheden driver Import af Kul, Koks og Cinders; den har Oplagspladser ved Havnen og er indrettet med fuldt moderne Losnings- og Udleveringsapparater. — — —

Losning af Kul.

H. C. Andresen,
Fabrikant.

Joh. Korch,
Konsul.

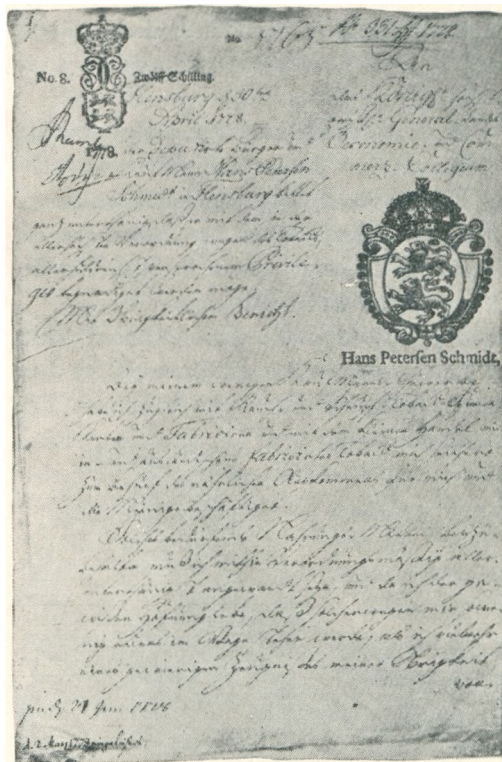

Poul Korch,
Konsul.

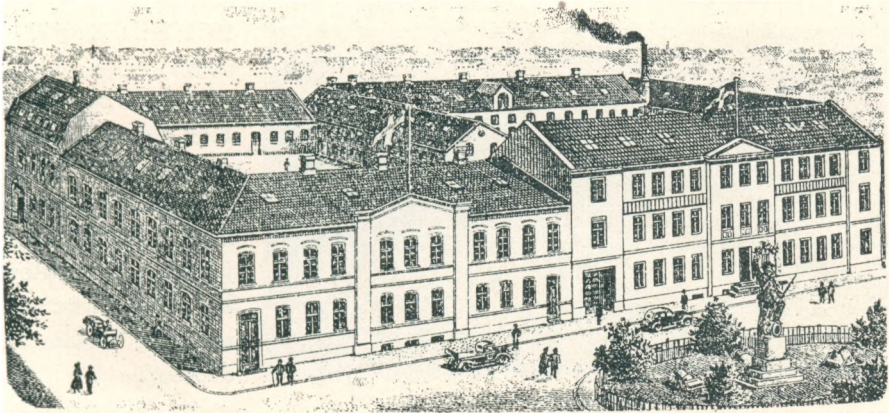
A/S J. P. Schmidt jun's Cigar- & Tobaksfabriker, Kirkestræde 1—3, Fredericia, er Landets ældste selvstændige Cigarfabrik, idet Firmaet oprindeligt blev grundlagt i Aaret 1778 i Flensborg, og senere anlagdes en Filialfabrik i Fredericia. Efter Krigen 1864 blev Firmaets Hovedsæde henlagt til Fredericia, og her har Fabriken gennem Aarenes Løb gjort den danske Cigar- og Tobaksfabrikation kendt og anset overalt herhjemme og

i Udlandet. — Efter Grundlæggeren Hans Petersen Schmidt's Død gik Forretningen over til hans Søn, Kancelliraad Jacob Schmidt, og derefter til en Brodersøn, Harald Schmidt. Da Harald Schmidt døde barnløs, blev Fabriken overdraget til Fabrikant H. C. Andresen, og efter hans Død blev den i 1894 overtaget af hans Svigersøn, Fabrikant, Konsul Joh. Korch, der i 1899 omdannede Virksomheden til et Aktieselskab. Konsul Joh. Korch, der var i Besiddelse af en lang Række Tillidshverv, førte med stor Energi og Dygtighed Virksomheden frem.

I 1933 afgik Konsul Joh. Korch ved Døden, hvorefter hans Søn, Konsul Poul Korch, overtog Ledelsen. Denne har gennem Aarene gennemgaaet en grundig Uddannelse saavel her i Landet som i Udlandet og

Faksimile af første Side af H. P. Schmidts Andragende om Tobaksprivilegium fra 1778.

Eksteriør fra Firmaet.

har siden 1923 været i Firmaet. — Fabrikken er stadig blevet udvidet og moderniseret gennem Aarene, saa den altid har været fuldt ud tidssvarende indrettet, og den hører med sine 160 Aar stadig til en af de førende Virksomheder indenfor den danske Tobaksindustri.

Virksomheden, der nu beskæftiger ca. 150 Personer, fremstiller Cigarer, Cigarillos og Skraatobak. — — —

A/S Martin Nielsen, Fisk en gros, Fiskeeksport og Fiskefiletfabrik, Havnen, Fredericia, er grundlagt i 1893.

Firmaet startedes af Martin Nielsen og begyndte under meget smaa Forhold, men arbejdede sig hurtigt fremad og er nu en landskendt Virksomhed. I 1911 paabegyndtes Fremstilling af Fiskefilet.

I 1916 blev Virksomheden omdannet til Aktieselskab med Martin Nielsen som administrerende Direktør. Siden 1933 har Sønnen, Axel Nielsen, varetaget Direktørposten.

Firmaet har Kunder overalt i Danmark. Fiskefilet'er eksporteres til de fleste europæiske Lande.

Firmaet, der beskæftiger 30—40 Mand, driver desuden et større Røge-ri, hvorfra bl. a. de kendte „Fredericia Sild“ sendes over hele Landet. — —

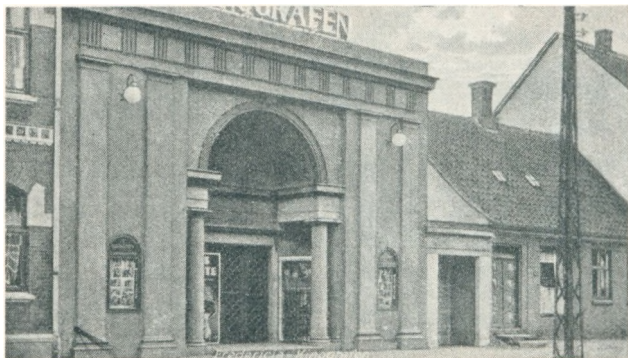
Kinografen, Fredericia, blev bygget og aabnet i Aaret 1927 af et Konsortium paa tre Medlemmer, der drev Biografen indtil 1935, da nuværende Biografejer, Laurids Møller, fik Bevillingen.

Kinografen, der er et meget smukt Teater, er under dygtig Ledelse blevet drevet frem til at være Byens førende Biograf, og den har ca. 400 Pladser.

Den er stærkt besøgt og har Kunder selv fra Fyn, der jo nu ved „Broen“ er landfast med Jylland. — Kinografen har siden Aaret

*Laurids Møller,
Biografejer.*

„Kinografen“.

1931 haft Zeiss-Anlæg.

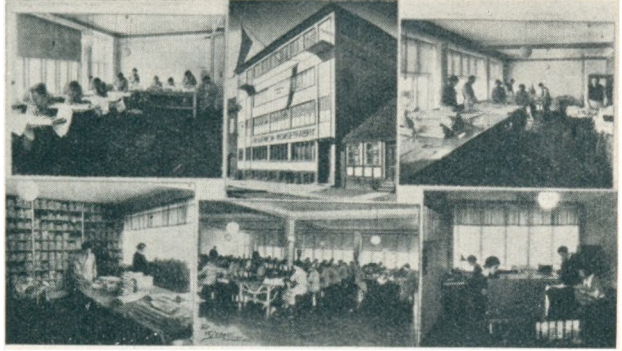
Af betydelige Film, der har været fremvist, kan blandt andet nævnes: „Den gode Jord“, „Den kloge Mand“, Pasteurfilmen og „Kameliamøden“.

Nedenstaaende bringer vi et Billede fra Fredericia Byes og Omegns Spare- og Laanekasses smukke Ejendom, beliggende Vendersgade 24. — —

Fredericia Byes og Omegns Spare- og Laanekasse.

Fredericia Korsetfabrik, Prinsesse-gade 32, Fredericia, blev grundlagt i Aaret 1920 under beskedne Former af Fru Thora Studstrup med Fabrikation af Korsetter efter Maal. — I Aaret 1922 opgav Fr. Studstrup sin Stil-

Eks- og Interiører fra Fredericia Korsetfabrik.

ling i Hæren for at overtage Ledelsen, og det er siden lykkedes at drive Forretningen frem, saa den i Dag staar som den største indenfor Branchen. — I 1924 blev Systuen flyttet til Gothersgade 53, hvor der samtidigt blev aabnet et Detailsalg af Korsetter og Damelingeri, og Aaret efter begyndtes tillige paa en gros Salg.

I 1931 købte Firmaet Ejendommen paa Hjørnet af Prinsessegade og Danmarksgade, og Maskinernes Antal blev forøget fra 16 til 38.

I 1933 opførtes den nuværende Fabriksbygning, moderne og tidssvarende indrettet. Firmaet, der fremstiller Korsetter, Corseletter, Hofteholdere, Brystholderé etc., beskæftiger nu ca. 90 Mennesker foruden en hel Del Hjemmearbejdere. Umiddelbart efter at Begyndelsen var gjort, fik Firmaet indregistreret Navnet „Adda“, hvilket benyttes for hele Produktionen. Senere er ogsaa indregistreret „Grace“ og „Prinsesse“. Dertil kommer, at Fabriken har specielle Navne for alle Faconer, hvilket f. Eks. letter Arbejdet ganske betydeligt for Forhandlerne.

„Adda“ Korsetterne kan nu købes overalt i Landet. — — —

I 1903 startede Brødrene E. og V. Nielsen, Købmagergade 77, Fredericia, deres Virksomhed med Tømrerforretning.

Firmaet har gennem Aarenes Løb udført mange store Arbejder saavel

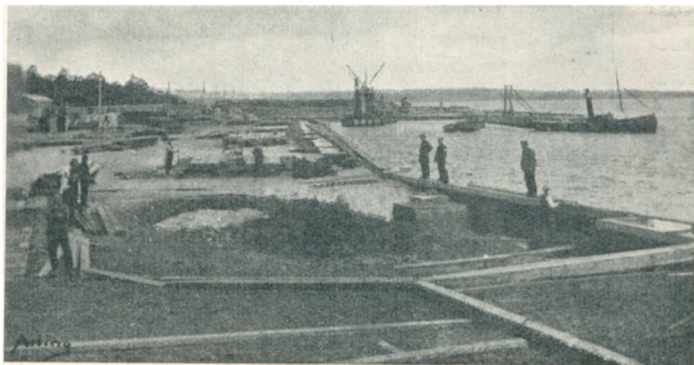
*Vilh. Nielsen,
Tømrermester.*

i Fredericia som i hele Danmark, ja desuden Havneanlægget i Malmø.

V. Nielsen, der i flere Aar havde været i Byraadet og besiddet flere Tillidshverv, bl. a. Inspektør i Hypotekforeningen, Tilsynsraadsmedl. i Spasrekassen og Formand

*Edv. Nielsen,
Tømrermester.*

Svovlsyre-Havnen i Fredericia, bygget 1915.

gen videre. — Firmaet udfører nu ogsaa Jernbetonarbejder. Af større Arbejder i Fredericia kan bl. a. nævnes: Nørrevoldporten (1922), Ridersborg, Købestævnets store Øst- og Vest-Haller, den store Svovlsyrehavn (i Kompagni med Tømrermester Albert Jensen), Alderdomshjemmet, genopbygget Voss Fabrikker efter en Brand, i Dørslund ved Brande en Fabriksbygning (i Kompagni med Tømrermester Albert Jensen), der senere blev Elektricitetsværk, Gasværkets nye Ovnhus, Egumvejs Skole, ny Ombygning af Sparekassen og desuden et Utal af Beboelsesejendomme.

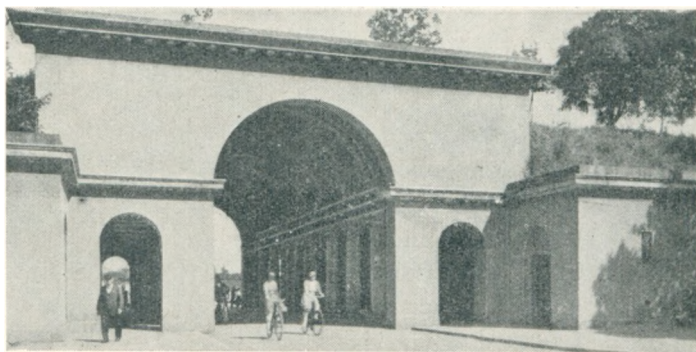
Tømrermester E. Nielsen er mangeaarig Kasserer i Tømrermesterforeningen og nu Tilsynsraadsmedlem i Sparekassen. Han leder selv alt Arbejdet i sin Virksomhed. — Tømrermester E. Nielsen er af gammel Tømrerslægt.

Faderen har saaledes drevet Tømrerforretning siden midt i Aaret 1800, og flere af hans Sønner har ogsaa været Tømrermestre.

— — —

Købmagergade 81, opført i 1929.

Nørreport i Fredericia, opført i 1921.

Lovøapoteket.

Lovøapoteket, Fredericia, der er oprettet i Aaret 1656, blev i 1918 købt af Apoteker H. Hallas-Møller, der fra 1910—1918 havde været Apoteker i Ringkøbing.

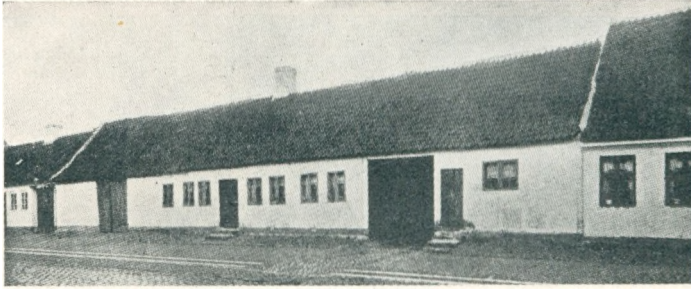
Apoteket, der ligger paa Hovedgaden, er smukt og moderne indrettet. Der beskæftiges fire Kandidater, tre Defektricer og en Discipel. Lovøapoteket har Haandkøbsudsalg i Taulov. — — —

A/S Arbejdernes Aktiebageri, Kongensgade 31, Fredericia, blev oprettet i 1890 og fik til Huse i en gammel Sidebygning, der ejedes af Bager S. I. Duponts Enke. — Bageriet, der startede under meget beskedne Former, oprettede ca. 25 Udsalgssteder rundt i Byen, da Forhandlingen af Bageriets Brød udelukkende skulde foregaa fra dets egne Udsalgssteder.

De første ti Aar havde Virksomheden megen Modgang, men allerede i

Bageriets nuværende Bestyrelse.

Ejendommen, som erhvervedes 1916.

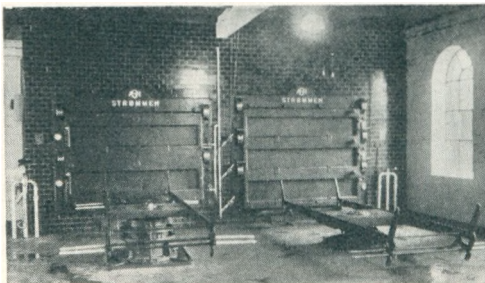
1891 blev den første Udvidelse foretaget, idet der blev inddraget Plads til en Æltemaskine. I 1892 begyndte man tillige at sælge Brød

fra Vogn. I Aaret 1898 købtes Ejendommen af Enkefru Dupont, og Bageriet blev stadigt moderniseret ved Anskaffelse af nye Maskiner, men efterhaanden var Lokaleforholdene af en saadan Beskaffenhed, at en Forandring var en Nødvendighed, hvorfor det i 1906 blev bestemt at bygge et nyt Bageri. Der blev indrettet Raskekamre, Brødlager, et stort Melloft med Hejsespil, Folkerum, Badeværelse o. s. v., og en moderne Ovn med Udtrækshærd og Stenhærd blev opført. Den gamle Bageribygning blev nedrevet, og i Stedet blev der opført en Sidebygning indrettet til Hestestald, Vognremisser samt Vaske- og Brænderum. Da Omsætningen stadigt steg, blev det i 1913 nødvendigt at foretage en Udvidelse, og der blev opført en ny 2^{Etages} Ovn.

Forhuset, som byggedes 1919.

I Aaret 1919 byggede Selskabet en moderne Beboelsesbygning med 27 Lejligheder for at afhjælpe Bolignøden. I 1937 foretoges den sidste Udvidelse, idet Ovnene blev flyttet ud i Kulhuset, saa der blev betydelig mere Plads i Bageriet. Det har nu en 2^{Etages} Ovn og en 3^{Etages} med Udtrækshærder, ligesom det er moderniseret med Fliser fra Gulv til Loft og nyt Loft og Gulv over hele Bageriet, som nu er en udmærket Arbejdsplads og for Tiden vist kan sidestilles med de bedste Bagerier her i Landet efter sin Størrelse.

Interiør fra Bageriet.

Den nuværende Bestyrelse bestaar af Vognmand H. Kejsig, Formand, Tømrer A. Albertsen, Næstformd., Smed N. Nielsen, Murerm. C. Honoré, Pakm. M. Wollenberg, Kirkestjener V. Vilain og Kontrolbestyrer J. P. Stephansen. Forretningsfører er D. C. Johansen. —

A/S Fredericia Stole & Polstermøbelfabrik, Prinsessegade 20, Fredericia, blev grundlagt i Aaret 1912 under Navnet A/S Fredericia Stolefabrik med det Formaal at drive Fabrikation af og Handel med Stole og andre deraf med beslægtede Varer.

Som administrerende Direktør ansattes Forretningsfører M. P. Ravnsø, der ved sin overordentlige Dygtighed hurtigt førte Firmaet frem, saa det allerede efter kun et Par Aars Forløb maatte udvides og moderniseres, og det har stadigt været fuldt ud tidssvarende indrettet. — I Aaret 1919 optoges Fremstillingen af polstrede Møbler,

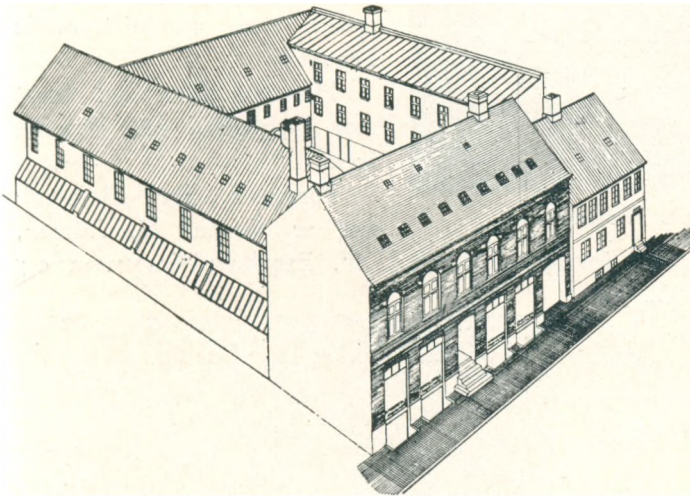

M. P. Ravnsø,
Direktør.

og i Løbet af nogle faa Aar blev dette Fabrikens Hovedfabrikation.

Virksomheden har Kunder over hele Landet og har endvidere en betydelig Eksport til Færøerne, Island og Norge.

I Aaret 1934 afgik Direktør Ravnsø ved Døden, hvorefter

Eksteriør fra Firmaet.

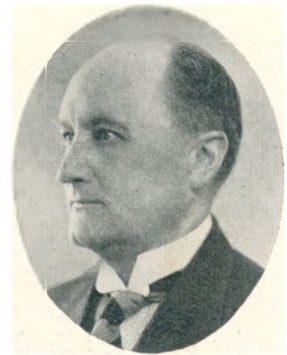
Fru A. J. Ravnsø blev administrerende Direktør. — — —

A/S Fredericia Trælasthandel, Prinsessegade 105, Fredericia, blev grundlagt i 1905 ved Sammenslutning af de to gamle Fredericia-firmaer: Kragh og Utzon og Valeur & Co.

Som administrerende Direktør ansattes Kaptajn F. Valeur, og H. Utzon blev Formand for Bestyrelsen.

Aktiekapitalen var paa 200.000 Kr., men er senere blevet udvidet til 360.000 Kr.

Firmaet, der drives som Trælasthandel, fører desuden Cement, Støbegods, Tagpap og glaserede Rør. — Til Virksomheden hører

C. Jørgensen,
Direktør, Konsul.

En af Firmaets Trælastbaade.

og Bestyrelsen bestaar iøvrigt af Konsul W. Brøchner-Mortensen og Direktør, Konsul C. Jørgensen. —

Direktør C. Jørgensen blev i Aaret 1938 udnævnt til Finlands Vicekonsul i Fredericia.

Der beskæftiges dagligt 20—25 Mennesker i den store og omfattende Virksomhed.

Hosstaaende bringer vi to Billeder af de trælastførende Importbaade, som Firmaet fragter til at afhente de indkøbte Varer ved Bolagene.

Baadene, der gaar i direkte Fart fra Aastedet til Firmaet, befinder sig under Losning i Fredericia Havn. — — —

desuden et Savværk, der nedbrændte i 1922, men blev opført paany.

I Aaret 1936 byggede Firmaet et moderne Tørreanlæg.

Under A/S Fredericia Trælasthandel sorterer endvidere direkte Fredericia Kalk og Mørtelværk.

I Aaret 1910 afgik Direktør F. Valeur ved Døden, hvorefter den nuværende Leder, Konsul C. Jørgensen, ansattes som administrerende Direktør.

Han har siden med meget stor Dygtighed ført Firmaet frem.

Formand for Bestyrelsen er Konsul H. Lützen,

En af Firmaets Trælastbaade.

Axeltorv Apotek, der er beliggende paa Axeltorv, Fredericia, blev oprettet i 1908.

Apoteket, hvis nuværende Indehaver er Apoteker Adolph Snitker, beskæftiger to Kandidater, en Discipel og en Defektrice. — — —

DANMARKS AMTER OG DERES MÆND

Redigeret af
OSVALD OSVALD
under Medvirkning af Videnskabsmænd,
Fagfolk og stedlige Medarbejdere

Ribe Amt

AKTS. HAFNIA HANDELSFORLAGET = KØBENHAVN
MCMXXXVIII

Copyright 1938

Bogtryk: K. Rosendahl, Esbjerg

Reproduktioner: A. Hammerschmidts Clichéfabrik, Aarhus

Ribe Domkirke.

Foto-Lauridsen, Ribe.

RIBE AMT

I Nørrejyllands sydvestlige Hjørne ligger Ribe Amt, Landets næststørste. Det dækker et Areal paa 3062 km² og har et Befolkningstal paa 154.394. Det grænser mod Nord til Vejle og Ringkøbing Amter, mod Syd til Tønder og Haderslev Amter, mod Vest til Vesterhavet og mod Øst til Vejle Amt.

Øerne Fanø, Manø og den lille sandede Langli Ø i Ho Bugt hører med til Amtet, der omfatter Købstæderne Esbjerg, Ribe og Varde og følgende Herreder: V. Horne, Ø. Horne, Slavs, Skast, Gørding, Malt, Anst og Ribe. Terrænet er højtliggende mod Øst, hvor Ulveryg, Vest for Kolding, hæver sig til 92 m, og Stenbjerg, Nordvest for Bække, naar en Højde af 103 m. Amtets midterste Del, der falder jævnt af mod Vest, er dækket med Lyngheder, medens den vestlige Del er lavtliggende og næsten ganske jævn.

Amtet gennemstrømmes af talrige Aaer, der alle undtagen Kolding Aa løber til Vesterhavet. De fire største er Konge-, Sneum-, Varde- og Ribe Aa.

Medens Amtet i den ældste Stenalder ikke synes at have været beboet, og man fra den ældre Stenalder kun kender et eneste Bopladsfund, kan man fra den yngre Stenalder og fra Bronzealderen paavise ikke

Ulrik Chr. Friis, R.,
Stiftamtmand.

mindre end 5.450 Gravhøje. Fra saavel Bronzealderen som Jernalderen er der gjort talrige og værdifulde Oldsagsfund, saaledes Guldkar og Bronzelurer, og Vikingetiden er ogsaa repræsenteret ved enkelte kostbare Fund, af hvilke skal nævnes „Vester Vedstedskatten“, den største samlede Skat Guldsager fra Oldtidens Slutning.

Fra Vikingetiden stammer ogsaa det særprægede Runemindesmærke ved Stationsbyen Bække i Anst Herred.

Bortset fra Stiftsstaden er Amtet temmeligt fattigt paa historiske Mindesmærker, navnlig hvad angaar verdslige Bygninger. Hverken fra Middelalderen eller Renæssancen er bevaret Borge, Slotte eller Herregaarde, der staar Maal med de øvrige Amters. Af kirkelige Bygninger findes derimod betydeligt flere, opført af forskellige Bygningsæmner som Tuf (Ribe Domkirke), Granitkvader, Kampesten og (i nogle Tilfælde) Al. Gotikkens Kirkebygninger, heriblandt Skt. Katharinæ i Ribe og Skt. Jakobskirke i Varde, findes hovedsageligt i Byerne. — — —

Ribe.

I den sydvestligste Del af Amtet, midt i Ribe Herred og 6 km fra Vesterhavets Kyst ligger i et fladt, skovløst Teræn den lille gammeldags hyggelige og kønne Købstad Ribe, gennemstrømmet og omslynget af Ribe Aas fire sølvglitrende Arme.

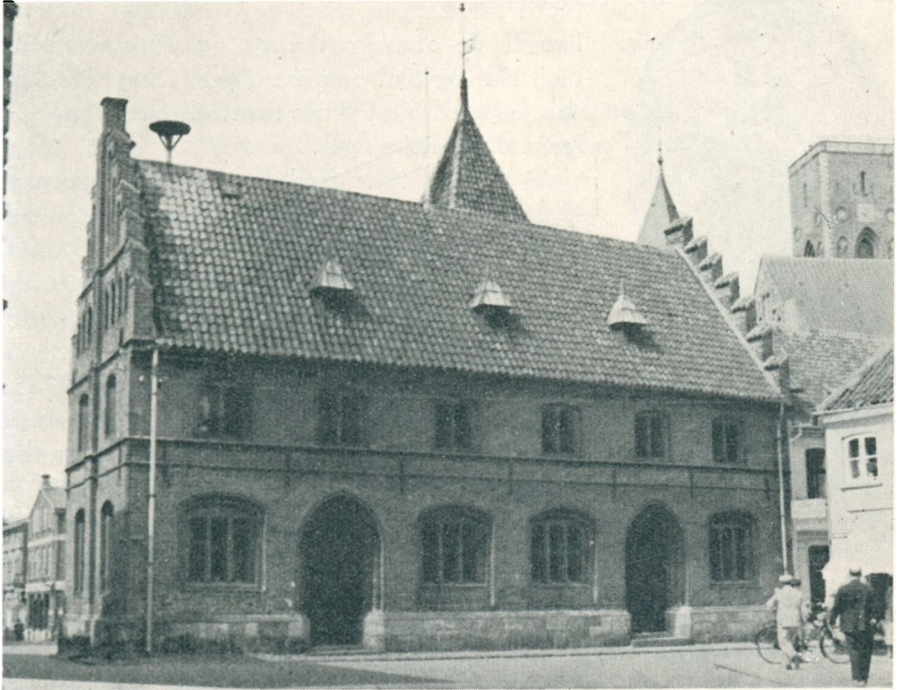
Ribes Oprindelse skriver sig fra den forhistoriske Tid. Første Gang, Byen nævnes, er Aar 860, da Ansgar her lod opføre Landets anden Kirke. Allerede paa den Tid var Ribe en anselig Handelsstad med udbredte Forbindelser paa England. Aar 948 blev den Bispesæde. I det 12. Aarhundrede fandtes foruden den smukke og anselige romanske Domkirke en hel Række Kirker og Klostre, ligesom Slottet Riberhus stammer fra denne Tid.

Byens første kendte Privilegier blev givet den af Valdemar Sej. Gennem hele Middelalderen var den en betydelig Handels- og Skibsfartsby med Udførsel til store Dele af Europa. Den var Møntsted allerede paa Knud den Stores Tid og havde over en Snes Gilder.

Den blev dog ikke forskaanet for Ulykker. Tværtimod: Aar 1043 blev den plyndret af

H. Kaalhaug,
Borgmester.

Ribe Raadhus.

Foto-Lauridsen, Ribe.

Venderne, led haardt under Borgerkrigen i det 12. Aarhundrede, mistede Halvdelen af sin Befolkning under den sorte Død i 1350, hjemsøgte i 1362 af den store Vandflod og var Genstand for talrige alvorlige Brande, bl. a. i 1172, 1242, 1258, 1271, 1301 og 1402. Med Reformationen begyndte den økonomiske Tilbagegang: Kirker og Klostre blev nedlagt, vekslende Pest og Vandflod bidrog sit, Handelskonkurrencen skærpedes (København), og endelig gjorde Krigene i det 17. Aarhundrede det af med Resterne af Byens Velstand.

Tilbagegangen fortsattes i det 18. og 19. Aarhundrede og kulminerede i 1864, da Byen mistede en stor Del af sit sydlige Opland, og Esbjerg og Bramminge desuden trængte den stærkt i det nordlige. Ved Genforeningen i 1920 fik den sit sydlige Opland igen og i den nyeste Tid er den under en jævn stadig Udvikling og har i Dag et Indbyggertal paa over 6.000. Den er i Kraft af Dømkirken og sine talrige gamle Bindingsværksbygninger, der i de mange snævre og krumme Gyder og Slipper afgiver et malerisk-idyllisk Skue, blevet en meget søgt Turistby. — — —

Varde.

I Vester Horne Herred, ved den nordlige Bred af Varde Aa, i et jævnt Terræn, der skraaner ned mod Aaen, ligger Varde Købstad, 17 km

K. Cortsen,
Borgmester.

Nord for Esbjerg. Den gør et venligt Indtryk, hvortil de smukke Anlæg og Plantager, der mod Øst og Syd omgiver Byen, i høj Grad bidrager. Mod Vest skuer man ud over kilometerlange Engstrækninger.

Det vides ikke med Bestemthed, hvornaar Byen er opstaaet, men af Kirken skønnes det, at den i hvert Fald har eksisteret i det 13. Aarhundrede, paa hvilken Tid en livlig Skibsfart fandt Sted paa Aaen, der dengang var langt mere sejlbar end nu.

I 1442 udstedte Kristoffer af Bayern Byens ældste kendte Privilegier. Der er ingen Tvivl om, at Varde i Middelalderen og i de nærmest efterfølgende Aarhundreder har haft en vis Betydning som Handelsstad, men under Grevens Fejde begyndte Byen at gaa tilbage, en Tilbagegang, der yderligere øgedes ved de to voldsomme Brande i 1551 og 1590, da store Dele af Byen lagdes i Aske. Derefter kom Krigene og Pesten i det 17. Aarhundrede, samtidigt med at Aaen sandede til, saa al Sejlads efterhaanden hørte op. Under fortsat Tilbagegang brændte i 1777 den sydlige, i 1821 den nordlige Del af Byen.

I Slutningen af det 19. Aarhundrede begyndte den igen — trods den af Esbjerg paaførte skarpe Konkurrence — at komme til Kræfter. Hertil bidrog i høj Grad dels den stærke Opdyrkning af Omegnens Heder og dels de forskellige Baneanlæg. Varde blev i 1875 Station paa den vestjydske Længdebane, 1903 Udgangsstation for Varde—Nørre Nebel Banen, der i 1913 blev forlænget til Tarm, og endelig i Aaret 1919 ogsaa Udgangsstation for Varde—Grindsted Banen.

I Dag fremtræder Varde som en lille fremadstræbende By med et Indbyggertal paa lige ved 7.000.

Varde Raadhus.

Esbjerg.

Ved Vesterhavets Kyst, i Skast Herred og lige overfor Fanøs Nordspids, ligger Købstaden Esbjerg paa et ret bakket Terræn. Den var oprindeligt et lille Fiskerleje, men da de store Havneanlæg i Aaret 1868 paabegyndtes for at skaffe Nørrejylland en god Udførselshavn efter Tabet af Sønderjylland i 1864, skred Bebyggelsen frem i et Tempo, der mindede om amerikanske Forhold.

Havnen, der tilhører Staten, har skabt Byen med dens lange, lige, brede Gader, der næsten alle gaar vinkelret paa hverandre.

Navnet Esbjerg er sikkert overført paa Byen fra den 25 m høje Bavnehøj, der ligger mellem Havnegade og Østre Havnevej.

Omtrent samtidigt med Aabningen af det første Havneanlæg, Dokhavnen (1874), aabnedes Banestrækningerne Esbjerg—Holstebro og Esbjerg—Lunderskov, hvilken sidste satte Esbjerg i Forbindelse med den østjydske Længdebane.

Da disse Anlæg blev taget i Brug, kom der rigtig Fart over Udviklingen. De allerede eksisterende Teglværker og et i 1872 opført Skibsbyggeri blomstrede op med en hidtil ukendt Fart, og Indbyggertallet, der ved Havneanlæggets Begyndelse androg tretten Sjæle, var i Aaret 1885

*M. Mortensen,
Borgmester.*

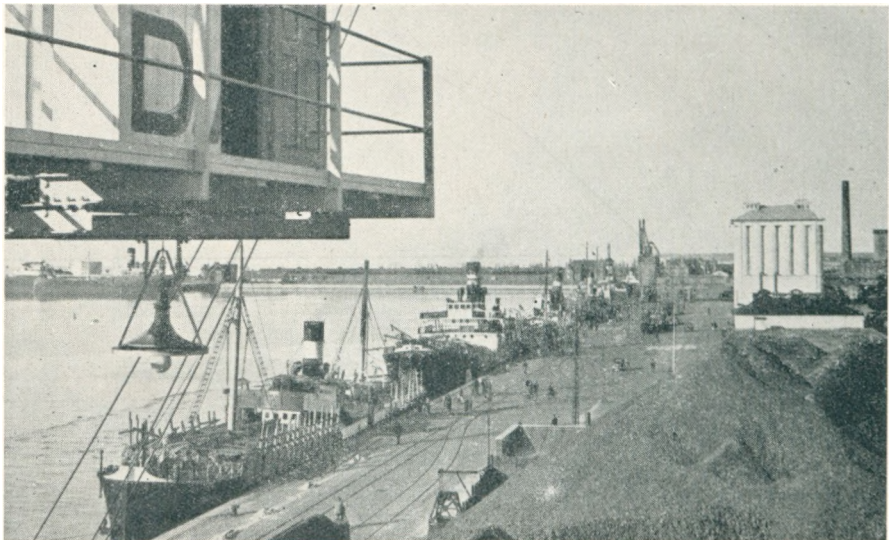
Esbjerg Raadhus.

Luftbillede af Esbjerg Havneanlæg.

vokset til 2.000. Under en i de følgende Aar rent ud eventyrlig Vækst, der en Overgang ledsagedes af Grundspekulationer i stor Stil, opstod der talrige store Forretninger og Virksomheder, hvoraf dog mange forsvandt igen. Udførsel og Indførsel trivedes om Kap med Udvidelser og Uddybninger af de alt bestaaende Havneanlæg — og nye Anlæg kom til.

I 1899 opnaaede Esbjerg at blive ophøjet til Købstad, og faa Aar efter var den økonomiske Depression — Spekulationens sikre Følgesvend —

Trafikhavnen i Esbjerg.

overvundet og sunde Tilstande genoprettet i Handel og Vandel.

I 1901—02 anlagdes en (ny) Fiskerihavn, Vest for Dokhavnen, og nu fulgte Slag i Slag Ombygninger, Uddybninger, Udvidelser og Nyanlæg i et saadant Omfang, at Esbjerg Havn nu er en af Landets største Udførselshavne, oven i Købet med den store Fordel, at den, selv i strenge Vintre, sjældent fryser til.

Ved Siden af Handel og Skibsfart har Fiskeriet undergaaet en overordentligt stærk Udvikling, ligesom ogsaa Haandværk og Industri — navnlig siden Aarhundredskiftet — har været i stadig og hurtig

En ung Fanømo.

Ormegravning ved Vestkysten.

Fremgang. — Esbjerg har siden sin Grundlæggelse i Aaret 1868 evnet at svinge sig op til at blive Landets sjette største By med et Indbyggertal, der snart andrager 40.000, naar Forstæderne Jerne og Strandvejen medregnes.

Skønt Esbjerg, „Danmarks Chicago“, er en ganske ung By, der savelner de ældre Købstæders

Patina, saa rummer den dog — foruden de interessante og imponerende Havneanlæg — baade mange smukke offentlige og private Bygninger og flere pyntelige Anlæg, ligesom der Nord for Byen findes adskillige Plantager og Ungskove, saaledes Vognsbøl Plantage, Nørreskoven og Strandskoven med Festplads og Traktørsted.

Foruden nedenomtalte Virksomheder kan nævnes: et Bayersk og Hvidtølbryggeri, flere store Slagterier, flere store Margarinefabrikker, en Tobaksfabrik, et Eddikebryggeri, en Sukkervarefabrik, en Korkvarefabrik og Cinders og Koksfabrikker. — — —

Et Fanøinterior.

Claus Sørensen,
Direktør.

Direktør Claus Sørensen, Esbjerg, er en af Esbjergs dygtigste og mest populære Mænd og er kendt af enhver Kystbo fra den tyske Grænse til Skagen, dels fra de mange Bjergningsforetagender igennem 20 Aar, hvor disse ofte har assisteret, og dels som de vestjydske Fiskeres Formand, og han har derfor faaet Tilnavnet „Vestkystens Høvding“.

Direktør Sørensen driver Fiskeri med Kuttere i Nordsøen og Havfiskeri ved Island. Han begyndte at drive Havfiskeri i 1911 med en Baad i Nordsøen og i 1925 med en ved Island. Nu er der 3 i Gang ved Island og 2 i Nordsøen. —

Tidligere fandtes der ingen Bjergningsstation i Esbjerg, men i 1917 startede Claus Sørensen, sammen med sin Broder M. Sørensen, et Bjergningsforetagende, og i 1923 byggede han Bjergningsdamperen „Bjørn“ af Esbjerg med Station i Esbjerg, og Esbjerg fik saaledes paa hans Initiativ

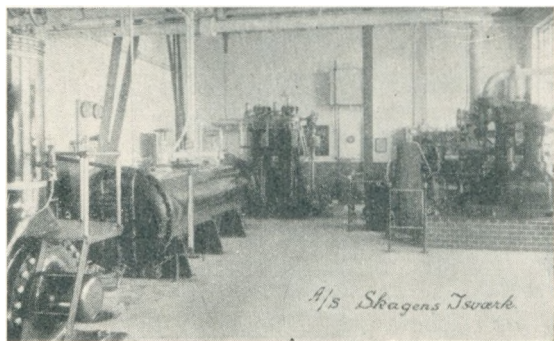

A/S VestjydsK Krystal-Isværk.

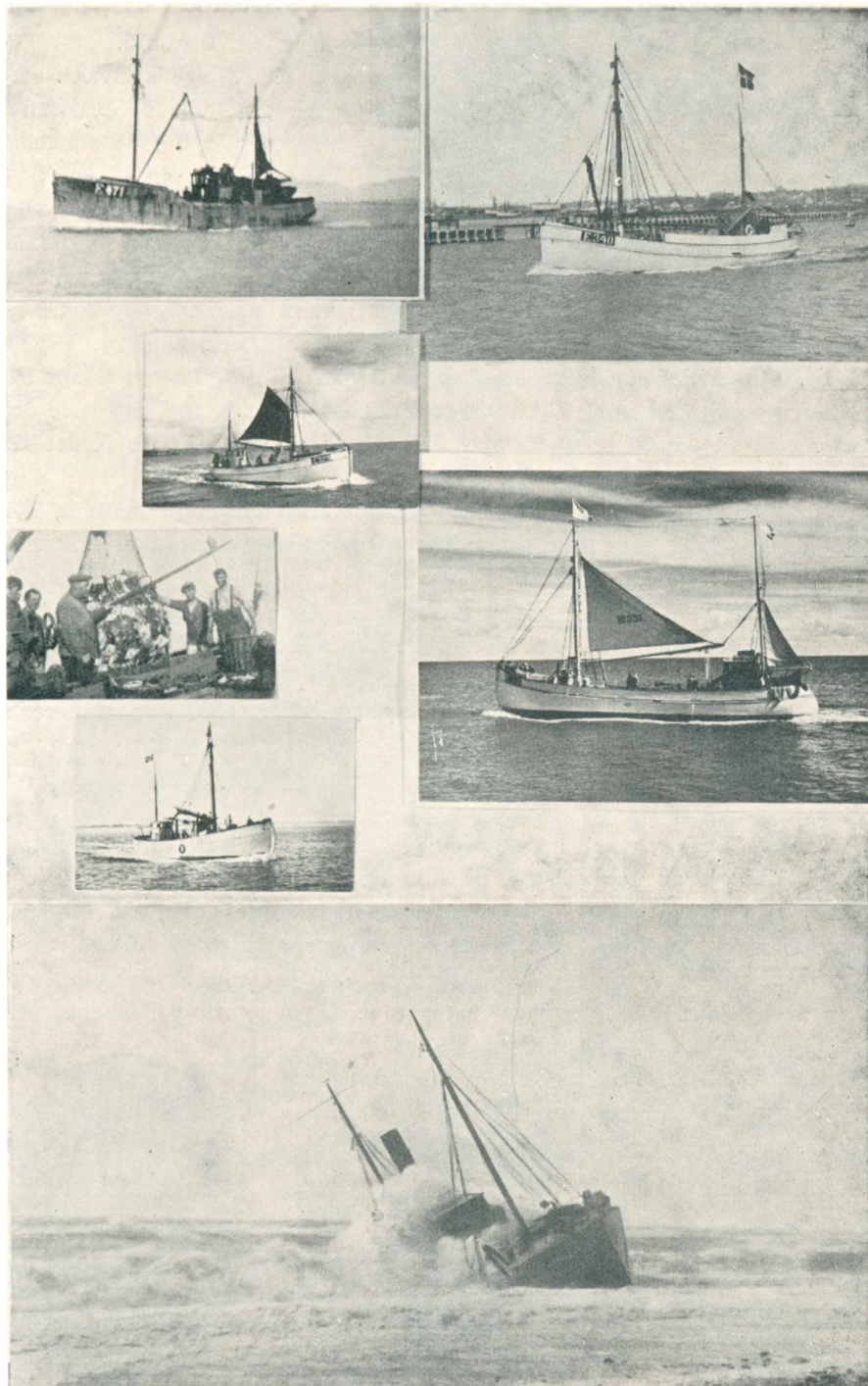
A/S De forenede Isværker.

et Bjergningsselskab. I Aaret 1924 overgik „Bjørn“ til A/S Em. Z. Svitzers Bjergnings-Entreprise, og Direktør Sørensen blev Bjergningsinspektør for Stationen i Esbjerg, der omfatter hele Vestkysten fra Thyborøn Kanal til den tyske Grænse.

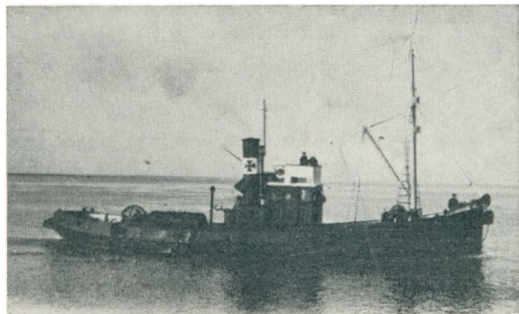
Claus Sørensen leder desuden fem Isværker: A/S Skagens Isværk, A/S Thyborøn Isværk, Hirtshals Isværk, A/S Frederikshavns Isværk og A/S VestjydsK Krystal-Isværk, Esbjerg, der leverer Is til Nedkøling af Fiskefangster fra Nordsøen, Skagerak og Kattegat. Disse Isværker har en samlet Produktion paa aarligt 60.000 Tons Is, der hovedsageligt anvendes

Interiør fra A/S Skagens Isværk.

Fotomontage fra Claus Sørensens Virksomhed.

Bjergningsfartøjet M/S „Bjørn“.

til Fiskeribrug. Der beskæftiges ialt 70 Mand.

A/S Skagens Isværk blev stiftet af Claus Sørensen i Aaret 1926, i 1930 startedes A/S Thyborøn Isværk, i 1933 blev Hirtshals Isværk bygget, og i 1935 købtes A/S Frederikshavns Isværk og A/S Vestjysk Kryсталsværk, Esbjerg.

I alle Isværker er Claus Sørensen Aktionær. I 1925 startede Claus Sørensen — som den første — Snurrevodsfiskeriet paa Island, og dette drives nu af 14 danske Fiskefartøjer, hvoraf Claus Sørensen er Reder for 3: „Greenland“, „England“ og „Iceland“.

Desuden leder Direktør Sørensen A/S Carl Hansens Patentnet, der blev stiftet i 1932. Her fremstilles de kendte Patentsnurrevod til Fiskeriet, og der beskæftiges ca. 5 Mand.

I 1938 købte Claus Sørensen A/S De forenede Isværker og dannede et nyt Aktieselskab med samme Navn. Her er det største Kølehus i Danmark. Det kan indeholde 100 Vognladninger Fryse- og Kølehusvarer. Der fabrikeres Premier Ice for Jylland og Fyen med ca. 1300 Forhandlere. I Sæsonen beskæftiges ca. 200 Mand.

Direktør Claus Sørensen, der beklæder mange Tillidshverv, er bl. a. Formand for Vestjysk Fiskeriforening. — — —

Esbjerg Tovværksfabrik A/S blev grundlagt i 1904 af Konsul D. Lauritzen, der gjorde den dristige økonomiske Indsats for at skabe en Industri paa dette Felt i Esbjerg. Forsøget lykkedes over al Forventning, hvad en Rundtur i den mangeartede og specialiserede Fabrik viser. Fabriken bestod oprindeligt kun af en ca. 300 m lang Reberbane, hvor 20—30 Rebslagersvende spandt Hampen til Garn og slog Garnene sammen til Dugter og Tovværk, hvilket Arbejde dog hurtigt delvis blev overtaget af Maskiner. Overgangen til disse foregik jævnt i Aarene inden Krigen med tilhørende Udvidelser af Bygninger og Lokaler.

De med saa godt som al Produktion følger

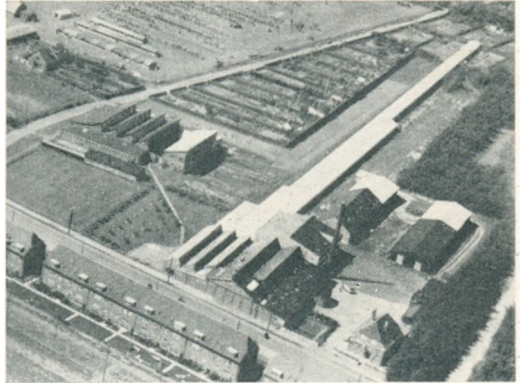

D. Lauritzen,
Konsul.

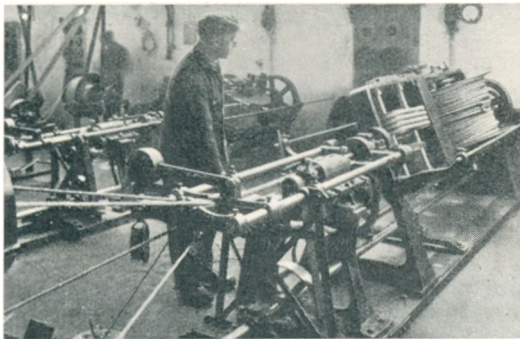
M. A. Broegaard,
Direktør.

gende Børnesygdomme var ret alvorlige for Esbjerg Tovværksfabrik, men under Direktør Broegaards kynsige og energiske Ledelse naaede Fabriken dog ret hurtigt en anerkendt Stilling. Direktør Broegaard blev administrerende Direktør i Aaret 1909 efter at have været knyttet til Virksomheden i ca. 1½ Aar. Aarene indtil Krigen karakterise-

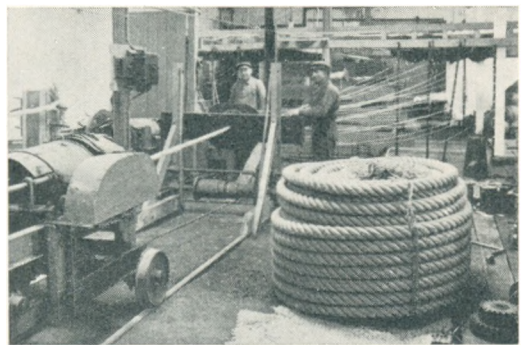
Luftbillede af Esbjerg Tovværksfabrik A/S.

res som rolige Aar med jævn Fremgang, der under Krigen afløstes af en rivende Udvikling i Produktionen. Oprindeligt anvendte man som Råvarer kun russisk og indisk Hamp, de saakaldte „bløde“ Fibre, og de fremstillede Færdigvarer var især Fiskeritovværk og Landbrugsreb. Allerede i Aarene før Krigen begyndte man dog at spinde de „haarde“ Fibre, nemlig Manilla og Sisal, og ved disse Fibres Indførelse aabnedes store Perspektiver for Fabriken baade med Hensyn til nye Artikler og forøget Produktion af de allerede kendte

Interiør fra Esbjerg Tovværksfabrik A/S.

Varer. En medvirkende Grund hertil var ogsaa, at Indførelsen af den haarde Fiber nødvendiggjorde Overgangen fra Haandspinderi til mekanisk Spinding. Denne sidstnævnte Udvikling er fortsat lige til Dato, saaledes at Esbjerg Tovværksfabrik A/S i Dag kan betegnes som en absolut moderne og velorganiseret Fabrik i enhver Henseende. En stor teknisk Forandring foretoges i Aaret 1930, idet man gik over til at slaa alt Tovværk paa Maskine, hvilket hidtil var blevet udført paa den lange Reberbane, og denne Forbedring bragte at-

Interiør fra Esbjerg Tovværksfabrik A/S.

ter Kvaliteten af Fabrikens Fabrikata en Tak i Vejret. Opførelsen af kolosale Lagre blev med den voksende Produktion naturligvis nødvendig, og det bebyggede Areal andrager i Dag 7195 m² Land.

To store, for Landbruget og Fiskeriet meget nødvendige og værdifulde, Varer er vokset op til at blive Fabrikens vigtigste Artikler: nemlig Høstbindegarn og Fiskeritovværk, herunder i særlig Grad Vaadtov. Den uomtvistelige Succes, Fabriken har faaet i disse Artikler og iøvrigt ogsaa i andre mindre vigtige Artikler, skyldes hovedsageligt, at man ved grundigt Studium af Arbejdsforholdene indenfor Landbruget og Fiskeriet saa sig i Stand til at uddanne Specialarbejdere til ved Hjælp af Specialmaskiner at fremstille disse vanskelige Varer med større Dygtighed end konkurrerende Virksomheder. Desuden bidrager Indkøb af de bedste Raavarer og mange andre Forhold til, at Fabrikens Fabrikata overalt — ogsaa i Udlandet — er anset som Kvalitetsvarer.

I Høstbindegarn dækker Fabriken ca. 30 % af hele Danmarks Forbrug, og i Vaadtov indtages en absolut førende Stilling. En Faktor af stor Betydning for Vaadtovsalgets Succes blev Indregistreringen i 1912 af Varemærket *Herkules* med den indlagte røde Traad. Denne Garanti for en virkelig Kvalitetsvare har gjort Varen kendt ud over Danmarks Grænser.

Konsul D. Lauritzen, der startede Firmaet, var Formand for Bestyrelsen til sin Død for ca. 2 Aar siden. Formand er i Dag Skibsreder Ivar Lauritzen, og den daglige Ledelse forestaas af Direktør Broegaard.

Fabriken beskæftiger ca. 125 Mennesker og har som Arbejdsgiver for disse betydet meget for Esbjerg By. — — —

„Kosmorama“, Kongensgade, Esbjerg, blev grundlagt i 1907. I 1908 blev Bevillingen overgivet til et Konsortium, blandt andet med Jørgen Sørensen som Deltager.

Senere overtog Jørgen Sørensen alene Biografen, som han drev til

Eksterior fra „Kosmorama“.

sin Død i Aaret 1933, hvorefter hans Enke, Fru K. Jørgen Sørensen, fører den videre.

„Kosmorama“, der ialt har 340 Pladser, er moderne indrettet med Tonefilm etc.

— — —

Privatkontor.

Bogtrykker K. Rosendahl etablerede sig i 1902 i Kælderen, Kirkegade 5, Esbjerg. Forretningen udvidedes efterhaanden til at omfatte hele Ejendommen, Forhus og Baghus, og fra 1918 tillige Ejendommen Kirkegade 4. Som Følge af K. Rosendahls Optagethed af mange offentlige Hverv optog han i 1911 L. Olsen som Kompagnon i Firmaet, og Forretningen førtes

Parti af Trykkeriet.

Parti af Trykkeriet.

videre under Navnet K. Rosendahl & Co. indtil 1931, da K. Rosendahl udtraadte af Firmaet, der derved ophævedes.

Bogtrykker K. Rosendahl etablerede straks et nyt Bogtrykkeri. I Borgergade 25 indrettedes der, bag en ubetydelig Facade, et af Provinsens mest tidssvarende Bogtrykkerier med moderne Trykkeri-*Inventar* og *Ma-*

Haandsættetiet.

skiner, Sættemaskine, Skriftmateriel og Hjælpemaskiner til Færdiggørelse af enhver Art Bogtrykarbejde.

Forretningen er hvert Aar blevet udvidet med Maskiner af nyeste Konstruktion og staar nu for at foretage Tilbygning for at skaffe Plads til yderligere Maskinudvidelse, der nødvendiggøres af den stedse stigende Omsætning. Forretningens væsentligste Arbejde er Bog- og Bladarbejde samt merkantile Tryksager af enhver Art. Alle hidtil i Esbjerg udførte Jubilæumsskrifter af Betydning er udført af Firmaet.

I 1937 knyttedes Bog- og Bladforlaget „Kristelig Bogforenings Forlag“ til Forretningen. — Skønt tilsyneladende fuldstændigt optaget af offentlige Hverv — indtil 1937 af en omfattende 28-aarig Byraadsvirksomhed, der da afløstes af Formandskabet i Dansk Provins Bogtrykkerforening og dermed i Forbindelse staaende mange Organisationshverv — har Bogtrykker Rosendahl med en enestaaende Arbejdsevne stadigt selv været Sjælen i og Lederen af sit Bogtrykkeri selv til de mindste Detaljer, bistaaet af en dygtig og forstaaende Stab af Medarbejdere, for Tiden i et Antal af 14 Personer. — — —

Firmaet Carl Graff, Jyllandsgade 10—14, Esbjerg, blev grundlagt i 1885 af F. Carl Graff som Kobbersmedefirma. Det er gennem Aarene oparbejdet til en betydelig Forretning, der stadigt er blevet udvidet og nu har til Huse i egen Ejendom, hvor Udstillingslokale, Kontorer, Værkstedslokaler etc. er indrettet, alt moderne og tidssvarende.

I 1910 blev Sønnen, Carl Graff, optaget som Kompagnon i Forretningen, der drives som Kobber-, Blik-, Gas-, Vand- og Sanitetsforretning.

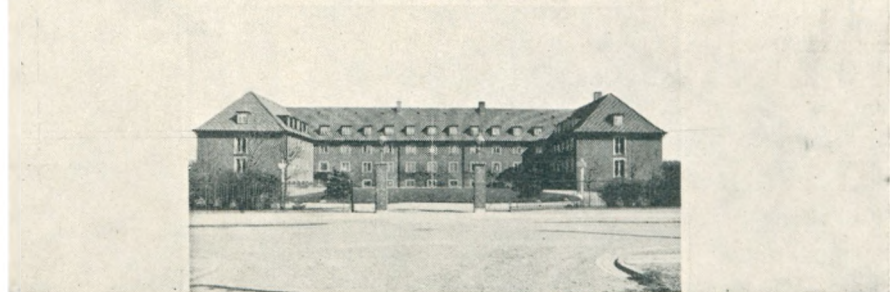
I 1914 afgik Grundlæggeren ved Døden, hvorefter Carl Graff fører Firmaet videre. I 1938 optog han sin Søn, Carl Graff (tredie Generation), i Virksomheden. — Af større Arbejder har Firmaet udført Kobbertaget paa Ribe Domkirke og paa Zionskirken i Esbjerg samt Vandforsyningsanlægget i Vejen og Bramminge. Der beskæftiges 20—25 Mand. — Carl Graff har forskellige Tillidshverv og er bl. a. Byraadsmedlem. — — —

Jes Chr. Hansen, Stormgade 83, begyndte sin Murervirksomhed i 1920 i Gormsgade 86 efter at have staaet i Fagforening i 25 Aar. I 1925 opførtes Villaen i Stormgade 83.

Firmaet har opført ca. 80 Bygninger, offentlige og private bl. a. Kontoret til Esbjerg Gasværk (1929), Alderdomshjemmet (1929—1930), paa Nørrevang ved Alderdomshjemmet 6 Bygninger med ialt 88 Lejligheder, Tilbygning til Arbejderhøjskolen, Skolen i Rørkjær (1931—32), Bagermester Rasmussens Ejendom „Frodesgaard“ med 31 Lejligheder og 3 Butikker, Brødrene Sesteds Ejendom „Vesterled“ og Tilbygning

Jes Chr. Hansen,
Murermester.

*Administrationsbygningen (Esbjerg Gasværk), „Vesterled“, Villaen Stormgade 83,
Skolen ved Ringen, De gamles Hjem.*

gen til Sct. Josephs Hospital (1937—38). — I 1929 købte Jes Hansen 22.000 Kvadratalen Jord i Jerne ved Esbjerg. Her fandtes Sand, og der anlagdes derfor en Mørtelfabrik. Jes Hansen besørger selv Arbejdskørsel i Kraft af to Lastbiler. Ca. 25—30 Mand har jævnligt været beskæftiget i Firmaet, hvori ogsaa tre Sønner arbejder. — — —

Smedefirmaet M. Lykke Thomsen & Søn, Kirkegade 21, Esbjerg, blev

M. Lykke Thomsen,
Grundlægger.

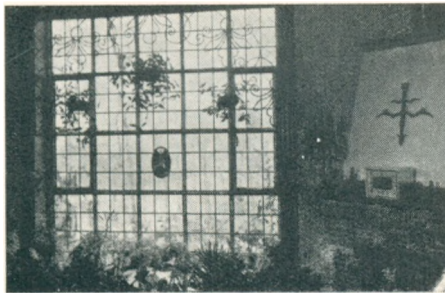
grundlagt den 20. April i Aaret 1886 af Smedemester M. Lykke Thomsen, der den 20. April 1926 optog sin Søn, H. Lykke Thomsen, i Firmaet, der samtidigt fik sit nuværende Navn.

I 1935 døde Grundlæggeren, hvorefter H. Lykke Thomsen fører Forretningen videre

H. Lykke Thomsen,
Indehaver.

som Eneindehaver. — Firmaet, der stadigt har været i Fremgang, er flere Gange blevet udvidet og moderniseret. Det har udført mange Smedearbejder, Vand-, Gas-, Sanitets- og Centralvarmeanlæg i mange offentlige og private Bygninger og sammen med Entreprenør M. Andersen er udført alt Rørledningsarbejde ved Nybygning af flere Vand- og Gasværker, bl. a. ved Gasværkerne i Skagen og Frederikshavn samt i

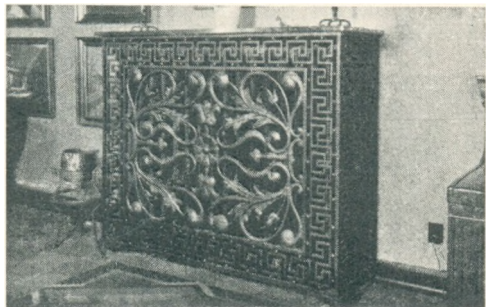

Kunst-Smede Arbejde udført af Firmaet.

Hornbæk, Skelskør, Birkerød, Vinderup og Nibe; i Vandværkerne i Grenaa, Struer og Ringkøbing samt i Hjørring Gas- og Vandværk, Brønderslev Vand- og Gasværk og Frederiksværks Gasværk.

Smedem. H. Lykke Thomsen er Formand for Haandværker- og Industriforeningens Bestyrelse og i Bestyrelsen for Centralforeningen af Smedemestre i Jylland.

— — —

Kunst-Smede Arbejde udført af Firmaet.

Eksteriør fra Firmaet.

A/S Esbjerg Jern- & Staalforretning, Østergade 4, Esbjerg, blev grundlagt i Aaret 1896 som en Filial af Viggo L. Rahr, Aarhus. I 1899 blev den selvstændig og omdannet til et Aktieselskab. I Aaret 1911 overtog Grosserer A. E. D. Bruhn Firmaet, som han i 1917 solgte til Brd. Kier, og i 1918 blev det atter omdannet til Aktieselskab med R. C. Olesen som administrerende Direktør. I 1928 blev Aage Kier administrerende Direktør, men i Aaret 1931 blev han afløst af den nuværende Direktør, Sven Kier, der førte Firmaet videre sammen med Direktør R. C. Olesen.

Efter sidstnævntes Død i 1938 er Sven Kier Enedirektør. Forretningen, der stadig er blevet udvidet og moderniseret, driver Handel med Jern, Staal, Centralvarme- og Sanitetsartikler, og den har en betydelig Kundekreds. — Der beskæftiges nu ca. 25 Personer. — — —

Murermester Kristen Jensen, Stormgade 10, Esbjerg, begyndte i 1906

en Murerforretning sammen med Broderen Lars Jensen. De oparbejdede hurtigt en betydelig Murermesterforretning i Esbjerg.

Stormgade-Skolegade.

Lars Jensen, der døde i 1923, udtraadte af Firmaet

„Westend“.

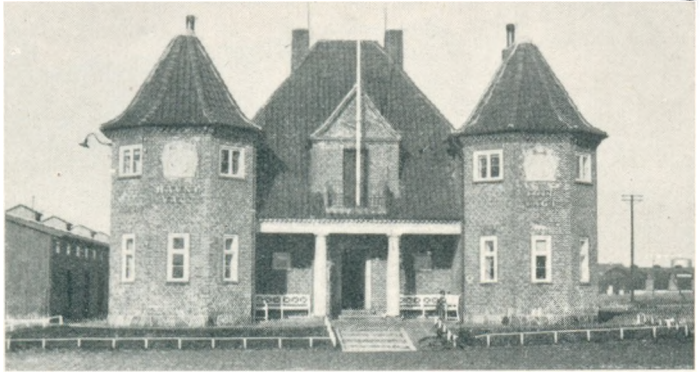
maet i 1918, hvorefter Kristen Jensen førte Virksomheden videre indtil 1933, da han optog sin Søn, Chr. P. Jensen, som Kompagnon. Kristen Jensen har i Aarenes Løb udført mange betydelige Arbejder, bl. a. kan nævnes: Varde Sygehus og Epidemibygning, „Bakkegaarden“, Dr. Larsens Ejendom (Hjørnet af Stormgade og Strandbygade), Ejendommen Hjørnet af Stormgade og Skolegade, „Westend“ samt „Nygaard“. — Murermester Jensen er Formand for Kristelig Dansk Fællesforbund, Byrådsmedlem i 27 Aar og i Bankraadet for Esbjerg Bank. — —

„Nygaard“.

Murermester L. Lucassen, „Strandbyhus“, Esbjerg, grundlagde sin Virksomhed i 1908.

Firmaet begyndte under beskedne Former, men Murermester L. Lucassen har stadigt oparbejdet det, saa det nu er et af de største i Byen Esbjerg.

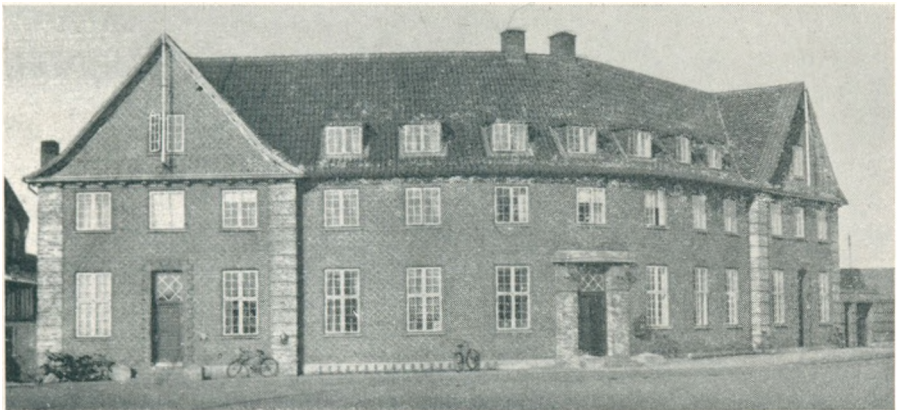
Esbjerg Told- og Vagthusbygning.

Halle-Restaurationen.

Af betydelige Arbejder, Murermester Lucassen har udført i Aarenes Løb, kan bl. a. nævnes Sømandshjemmet, Told- og Vagthusbygningen samt Halle-Restaurationen, alle

tre beliggende paa Esbjerg Ny Fiskerihavn, Udvidelse af Esbjerg Sygehus og en Del Ejendomme, dels for egen Regning dels for andre. — — —

Esbjerg Sømandshjem.

Eksterior fra Esbjerg Trælasthandel.

Esbjerg Trælasthandel blev grundlagt i 1896. Den nuværende Indehaver, Tømmerhandler L. Hansen, købte Forretningen i 1930, og det var da Meningen, den skulde drives som en Filial til Forretningen i Tjærsborg, som L. Hansen havde startet og drevet siden 1912. Det viste sig hurtigt, at Filialen blev den største og beslaglagde Indehaverens Tid og hele Opmærksomhed, saaledes at det omvendte blev Tilfældet. —

Pladsforholdene blev hurtigt for smaa, og i 1936 blev Forretningen flyttet til en ny Plads med nye moderne Bygninger. Arealet udgør nu over 2 Tdr. Land.

Firmaet forhandler alt indenfor Trælast og Bygningsartikler. — — —

Eksterior fra Esbjerg Trælasthandel.

*Jørgen Colding,
Konsul.*

Firmaet Jørgen Colding, Østre Havnevej, Esbjerg, blev oprindeligt grundlagt i 1889 af H. Pagh og J. Quist Pedersen med Handel af Kolonial en gros under Navnet: Pagh & Quist Pedersen.

I 1922 blev Virksomheden overtaget af Grosserer Jørgen Colding,

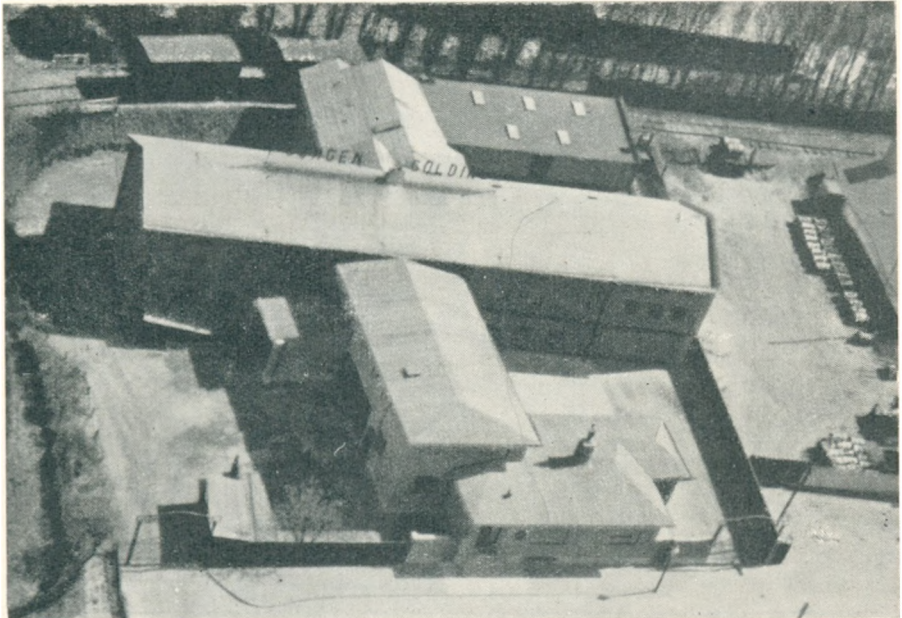
*Axel Colding,
Medindehaver.*

der samtidig forandrede Firmanavnet til det nuværende.

Sønderjyllands Indlemmelse skabte selvfølgelig udmærkede Betingelser for Forretningens Vækst — en stor Part af det nye, danske Land betragter jo Esbjerg Havn som dens Importhavn, med andre Ord ser paa Esbjerg med samme Øjne som i sin Tid paa Flensborg —, og under den nye Indehaver er de Chancer, den store isfri Havn byder, udnyttet paa en dygtig og energisk Maade, saaledes at Forretningen nu er blandt de største i Provinsen.

Udvidelse og Modernisering er foretaget Gang paa Gang, og Virksomheden beskæftiger fast 25 Mand dagligt.

Forretningen omfatter Import af Kolonial og Mel og sælger selvføl-

Luftbillede af Firmaet Jørgen Coldings Virksomhed.

DANMARKS AMTER OG DERES MÆND

gelig kun en gros. — I 1934 overtog Jørgen Colding det gamle Firma: J. W. Palludans Eftf. i Varde, og denne Forretning drives nu under Firmavnet: Jørgen Colding.

I 1938 blev Sønnen, Axel Colding, Medindehaver af Virksomheden. — Jørgen Colding, der i 1926 blev Konsul for Letland, er for Tiden Formand for Esbjerg Handelsstandsforening og beklæder forskellige andre Tillidshverv. — —

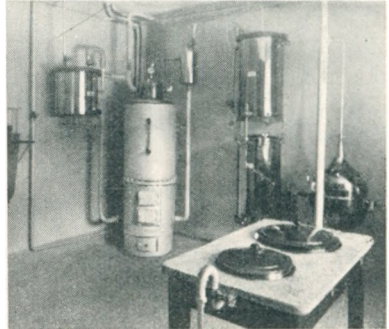
Løve-Apoteket, Torvegade 43, Esbjerg, blev oprettet i 1930 af Apo-

*Martin Nielsen,
Apoteker.*

teker Martin Nielsen, der fik Bevillingen i 1929.

Apoteker Nielsen, der blev cand. pharm. i 1898, var i nogle Aar ansat paa Fredericia Løve-Aptek og dernæst i 16

*Interiør fra
Løve-Apoteket.*

Aar paa Esbjerg Krone-Aptek, indtil han i 1920 fik Bevilling til at drive Kibæk Aptek, som han drev til 1930. Løve-Apoteket, der blev installeret i en gammel Ejendom paa Hjørnet af Nørregade og Torvegade, er indrettet moderne og paa alle Omraader tidssvarende.

Der beskæftiges fire Kandidater, fem Defektricer og en Discipel. — —

Eksteriør fra Løve-Apoteket.

A/S C. J. Christensen's Papirhandel, Skolegade 12, Esbjerg, blev grundlagt af Grosserer Christensen i 1898 under beskedne Former.

Firmaet udviklede sig stadigt, og i Dag er det et af de største indenfor Branchen her i Landet.

I 1912 blev Virksomheden omdannet til Aktieselskab under Ledelse af Grosserer C. J. Christensen og Grosserer I. C. Jersø.

Firmaet, der fører alt indenfor Branchen, har foruden Papirvarefabrikken en stor litografisk Anstalt og Stentrykkeri. — — —

Valsemøllen A/S, Esbjerg, der blev opført omkring Aar 1900, er en af de Virksomheder, der gennem Aarene har været med til at sætte sit Præg paa Esbjerg Bys Handelsliv.

Valsemøllen A/S har ved et energisk og maalbevidst Arbejde erhvervet sig en meget betydelig Kundekreds, der maa søges ikke alene i Esbjerg By og Omegn, men i det meste af Danmark. Et Produkt, der er kendt af saa godt som alle Husmødre i hele Landet, er det anerkendte Fabrikat „Dannevirke“.

Gentagne Gange siden Grundlæggelsen er Møllen udvidet og moderniseret paa Grund af den stadigt stigende Omsætning. Saaledes er der foretaget Udvidelser i 1927, 1928-og 1933, og det kan endvidere nævnes, at den nuværende Kontorbygning ved selve Møllen er opført samme Aar, som sidstnævnte Udvidelse fandt Sted, ligesom det Pakhus, der er beliggende umiddelbart op ad Møllen, blev købt samme Aar.

Valsemøllens Formalingsevne er nu oppe paa ikke mindre end 600 Tdr. Hvede, 120 Tdr. Rug til Sigtebrøds mel og 350 Tdr. Rug til Rugbrøds mel

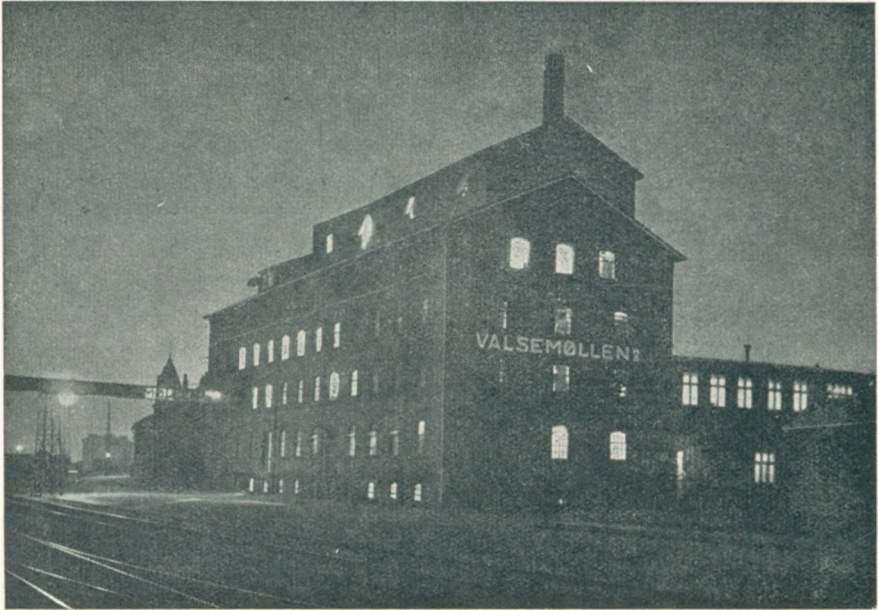

Udsigt over Møllens Omraade.

DANMARKS AMTER OG DERES MÆND

pr. Døgn, og der beskæftiges til Stadighed ca. 50 Personer. —

Grundlæggeren af Møllen var Direktør Ebbesen, der ledede Møllen til 1906, og som blev efterfulgt af Direktør, Konsul Chr. Larsen, der afgik ved Døden i 1929, hvorpaa Direktør Albert Nørgaard førte Firmaet videre. Efter Direktør Nørgaards Død i Efteraaret 1937 overtog den nu

Møllen arbejder Døgnet 24 Timer.

værende Direktør, P. Langergaard, Ledelsen af Møllen. — — —

I 1899 startede Chr. Bojsen en Agentur- og Salgsforretning under beskedne Forhold i Ejendommen, Borbergade 25. Chr. Bojsen forstod at gribe de Chancer, Esbjergs Udvikling gav Forretningslivet, og snart kunde de smaa Bygninger i Borbergade ikke mere rumme Virksomheden. Forretningen udvidedes i Tidens Løb tre Gange, først med et Lager i

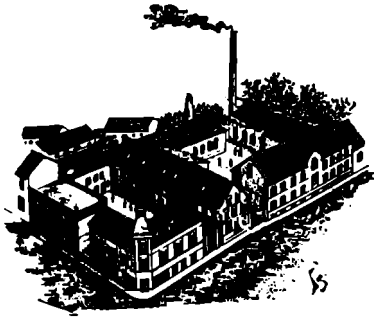

*Chr. Bojsen,
Grundlægger.*

Englandsgade 14, i 1906 med Ejendommen og Byggegrunden paa Hjørnet af Havnegade og Englandsgade, og i 1914 samlede Chr. Bojsen alle de til Virksomheden knyttede Industriegrene i eet Bygningskompleks, Englandsgade 9, for selv at kunne fremstille de

*E. Chr. H. Bojsen,
Eneindehaver.*

Eksteriør fra Firmaet Brdr. Bojsen.

Maskiner, han indtil da havde faaet fabrikeret paa forskellige Fabriker i andre Dele af Landet. — I dette ligger nu de store Lagre og Fabriksbygninger, dækkende et Areal af 6000 Kvadratalen som et smukt Monument for Chr. Bojsens Foretagsomhed og forretningsmæssige Dygtighed.

Chr. Bojsens Broder, Peter Bojsen, indtraadte i 1903 i Firmaet for dog atter at udtræde i 1906. Fra 1906—23 var Chr. Bojsen Eneindehaver, men i 1923 optoges Sønnen, Ejnar Chr. Bojsen, efter at have gennemgaaet en fleraarig Handelsuddannelse i Udlandet, som Kompagnon i Firmaet. — I Aaret 1920 blev Isenkramafdelingen lejet ud til Firmaet Bøgh & Jepsen, Aalborg.

Salgsafdelingen omfatter store Lagre af Cykler, Maskiner og større Artikler i Isenkram. Cyklelageret er et af Danmarks største, og omfatter i Sæsonen 1000—1500 Cykler. Firmaet har i Dag bl. a. Enesalg et stort Lager af ca. 10 andre kendte Mærker, ligesom alt indenfor Reservedele til Cyklebranchen er rigt repræsenteret. Siden 1928 er endvidere Radio tillagt en gros Afdelingen, og næsten alle kendte danske Mærker i denne Branche er at finde paa det store Lager.

Eneindehaveren i Dag, Grosserer, Løjtnant E. Chr. H. Bojsen, har saaledes videreført det gamle Firma i de gamle Traditioner og har ikke for sømt nogen Anledning til at stabilisere dets gode Renomé. — —

Neptun Apoteket, Kongensgade 79, Esbjerg, blev oprettet i 1910 af Apoteker N. Bahnson.

Apoteket, der er elegant og smagfuldt udstyret, er fuldt ud moderne og tidssvarende indrettet. Inventaret er af mørkt Mahognitræ. De forskellige Corpus afsluttes foroven med Billedskærerarbejde, forestil-

lende Ugler. Skranken er en stor sleben Spejlrude, og over Inventaret løber en smuk Frise, malet af Kunstneren Jørgen Hansen.

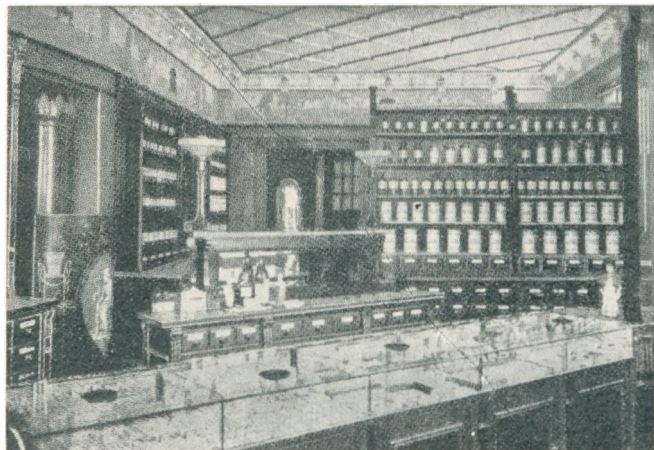
Loftet er af mat Glas, og langs med Væggen er ophængt 40 smukke, elektr. Lamper. Fra Officinet kommer man ud til det

N. Bahnson,
Apoteker.

Indgang til
Neptun Apoteket.

Officinet.

rummelige, moderne indrettede Material- og Urtekammer og herfra ind i Vagtværelset og Laboratoriet. I Forbindelse med Laboratoriets Dampkedel er indrettet Centralvarmeanlæg til de forskellige Lokaler. I Kælderen er Gift-

rummet og det brandfri Rum samt Skylle-Rum. — Apoteker N. Bahnson blev cand. pharm. i 1881, havde i nogle Aar en Materialforretning i Kolding, hvorefter han videreuddannede sig paa forskellige Apoteker, var ansvarlig Bestyrer af Kolding Svane Apotek fra 1901—1910, da han fik Bevilling til at anlægge Neptun Apotek i Esbjerg. — — —

Grosserer Oscar Wilhelmsen, Finlandsgade 64, Esbjerg, grundlagde sit Firma i Aaret 1902.

Eksporsten baseredes først paa indenrigske Pladser, men i Aaret 1903—1904 begyndte det store søgaaende Linefiskeri efter Kuller og Torsk, og i Løbet af ganske kort Tid opblomstrede dette Fiskeri, saa Eksporten til Udlandet fik sin virkelig store Start fra Esbjerg.

Fiskeriets Udvikling og Afsætningen til Udlandet tiltog stadigt og kulminerede under Verdenskrigen.

Firmaet eksporterer alle Slags Fisk til Sverige, Czekoslovakiet, Italien, Schweiz, Belgien, Frankrig, Tyskland, Østrig og England.

De forskellige Fiskesorter, der eksporteres, er følgende: Rødspætter, Kuller, Torsk, Aal, Hummer, Hellefisk, Pigvarrer, Sætunger og som Speciale: Torskefileter og Laksforeller.

Grosserer Oscar Wilhelmsen beklæder forskellige Tillidshverv, blandt andet er han Medlem af Bestyrelsen i Vestjysk Krystal-Isværk, der aarligt fabrikerer ca. 27.000 Tons Is til Brug for Fiskeriet og Fiskeeksporten; i Bestyrelsen for Esbjerg Kulkompagni og endvidere Medindehaver af og i Bestyrelsen for A/S Pisciculture de Renty, Fanquensbergnes, Frankrig, hvor der er anlagt en stor Fiske-

*Oscar Wilhelmsen,
Grosserer.*

Eksterior fra Firmaet.

park med mange Fiskedamme, hvori der opdrættes Lakseforeller, der er en meget efterspurgt og yndet Spise i Frankrig.

Oscar Wilhelmsen opretholdt i flere Aar en fast ugentlig Rute Esbjerg—London med et stort Transport-Motorskib, der foruden isede Fisk i Lastrummene ogsaa transporterede levende Aal i Bassiner, tilført rindende Søvand under hele Transporten til London. — — —

Sortering og Pakning af Fisk.

Johs. Lauridsen,
Grundlægger.

A/S Margarinefabrikken „Alfa“, Vejen, blev grundlagt i 1897 af afd. Nationalbankdirektør, Landstingsm. Johs. Lauridsen.

Margarine var noget nyt i de Dage, men fra en lille Begyndelse er Virksomheden vokset med Aarene, og den er nu en af Lan-

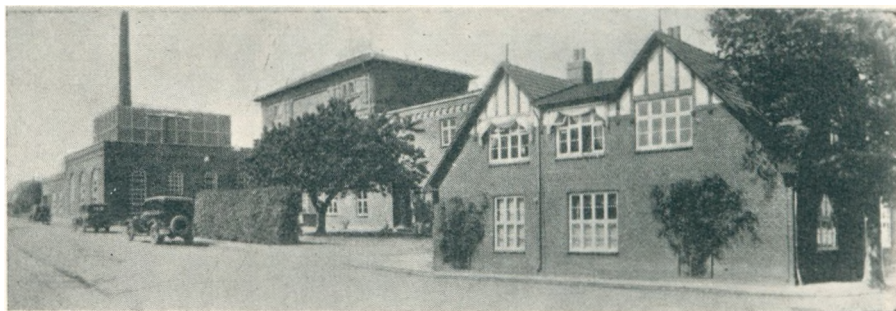
O. Vang Lauridsen,
Direktør.

dets største Margarinefabrikker. Johs. Lauridsen var „Alfa“s Formand indtil sin Død i 1920 og tillige Fabrikkens administrerende Direktør fra Starten, indtil han i 1908 indtraadte i Nationalbankens Direktion. Ledelsen af Virksomheden overdroges da samtidigt til Sønnen, Ingeniør O. Vang Lauridsen, der siden 1916 tillige er Medlem af Bestyrelsen for Margarinefabrikken „Alfa“.

„Alfa“ har gennem de forløbne Aar gennemgaaet en rivende Udvikling og har gentagne Gange maattet foretage betydelige Udvidelser. Desuden er følgende Fabrikker: A/S Esbjerg Margarinefabrik, A/S Margarinefabrikken „AXA“, Aalborg, A/S Falster Margarinefabrik, Nykøbing F., helt og A/S Bornholms Margarinefabrik, Rønne, delvis knyttet til Firmaet som Datterselskaber eller Søsterselskaber.

Fabrikken i Vejen er stadigt Hovedvirksomheden, og om dennes Størrelse giver nogle Tal et godt Begreb. Kraftanlægget kan yde ialt 1000 HK, som forbruges i de forskellige Maskiner. Kølemaskinerne kan frembringe ca. 600.000 Kalorier pr. Time. Store Køletromler til Krystalisering af den smeltede Margarineemulsion yder op til 6000 Kilo pr. Time. Fabrikken har eget Elektricitetsværk og eget Vandværk.

Luften i Fabrikslokalerne fornyes af hygiejniske Grunde 3 Gange pr. Time med frisk Luft, der er rensset for Støv og Bakterier. Denne Rens-

Margarinefabrikken „Alfa“ A/S, Vejen.

ning foregaar i et stort Luftrensingsanlæg. Den daglige Rengøring af Fabrikken er saa gennemført, at henved 25 % af Arbejdstiden medgaar hertil.

A/S Margarinefabrikken „Alfa“ giver Arbejde til et betydeligt Antal Personer — ikke alene ved Selskabets Fabrikker, men udover hele Landet, idet „Alfa“s Fabrikker har Oplag fordelt over Landets forskellige større og mindre Byer, hvorfra Margarinen i de kendte blaa Lastautomobiler distribueres ud til de Handlende, saaledes at disse til enhver Tid har friske Varer i Hænde af „Alfa“ Fabrikkerens kendte Produkter.

Endnu kan nævnes, at „Alfa“ Fabrikkerne selvfølgelig er forsynet med et moderne kemisk, bakteriologisk Laboratorium, hvor alle Raastoffer, der indgaar paa Fabrikken, bliver nøje bedømt af Eksperter og derefter undersøges kemisk og bakteriologisk paa Laboratoriet. Først naar Bedømmelsen og Undersøgelsen af Raastofferne er tilfredsstillende i enhver Henseende, anvendes de i Fabrikationen.

Den i Fabrikationen anvendte Mælk bliver ligeledes nøje undersøgt paa Laboratoriet, saavel kemisk som bakteriologisk, hvilket samme sker med Margarinen under og efter Fabrikationen, saaledes at man altid er sikker paa, at det Produkt, der udsendes, i enhver Henseende er fejlfrit og opfylder ethvert Krav, der videnskabeligt og praktisk kan stilles til en Spisevare som Margarine.

Til Slut skal bemærkes, at „Alfa“ Fabrikkerne er et rent dansk Foretagende med udelukkende dansk Kapital, og man vil forstaa den store Betydning, Virksomheden har for de Pladser, hvortil den i første Række er knyttet. — — —

DANMARKS AMTER OG DERES MÆND

Redigeret af
OSVALD OSVALD
under Medvirkning af Videnskabsmænd,
Fagfolk og stedlige Medarbejdere

Ringkøbing Amt

AKTS. HAFNIA HANDELSFORLAGET - KØBENHAVN
MCMXXXVIII

Copyright 1938

Bogtryk: K. Rosendahl, Esbjerg

Reproduktioner: A. Hammerschmidts Clichéfabrik, Aarhus

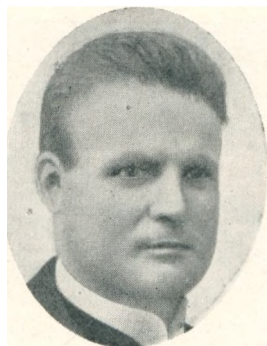
Hjortsballe Hoje.

RINGKØBING AMT

Ringkøbing Amt, der er Landets største, dækker et Areal paa 4.662 km² og strækker sig fra Limfjorden til nogle km Syd for Ringkøbing Fjord, og fra Vesterhavet til ind over Midten af Jylland. Mod Nord begrænses Amtet dels af den lille Del af Thisted Amt, der ligger Syd for Thyborøn Kanal, og dels af Limfjorden og Viborg Amt. Vestgrænsen er Vesterhavet, som afsætter Nissum- og Ringkøbing Fjord, Østgrænsen dannes — fra Nord til Syd — af Viborg Amt (med Skjern Aa som Skillelinie) og af Aarhus og Vejle Amter. Sydgrænsen dannes af Ribe Amt.

Venø i Limfjorden, ret Nord for Struer, hører med til Amtet, der omfatter Købstæderne: Ringkøbing, Herning, Holstebro, Struer og Lemvig, samt følgende Herreder: Vandfuld, Skodborg, Hjerm, Ginding, Ulvborg, Hammerum, Hind, Bølling og N. Horne.

Terrænet er i det hele jævnt med et ganske svagt Fald mod Havet, men Jævnheden afbrydes hér og dér af de saakaldte Bakkeøer, af hvilke den største, „Skovbjergbanken“, der ligger mellem Storaa og Skjern Aa, er ca. 2000 km². Paa Midten af denne stærkt kuperede „Ø“ ligger følgende Højdepunkter: Tihøje (111 m), Trehøje (103 m) og Præstbjerg (95 m). Det højeste Punkt i Amtet er Store Hørbyhøj (131 m), der ligger 10 km Sydvest for Silkeborg. I Skodborg Herred, Nordøst for Lemvig,

*Andreas Karberg,
Amtmand, R.*

hæver Lem Bavnehøj sig (90 m), og i Ginding Herred findes — Sydøst for Venø Bugt — Ryde Bavnehøj (90 m). Foruden de alt nævnte Aær: Storaa og Skjern Aa, der hører til Jyllands betydeligste, maa nævnes Skive Aa mod Øst. Desuden findes en Mængde mindre Vandløb, saavel til Limfjorden som til Vesterhavet, langs hvilket sidste gaar en næsten ubrudt Klitrække: i Nord bl. a. Bøvling Klit, der lukker for Nissum Fjord, og mod Syd bl. a. Holmsland Klit, der indkredser Ringkøbing Fjord. — Medens Amtet synes ubeboet i den ældre Stenalder, kender

man fra den yngre Stenalder og Bronzealderen op imod 8000 jordfaste Oldtidsmindesmærker, hvoraf det langt overvejende Flertal er Gravhøje, og disse findes fortrinsvis paa de højereliggende Strækninger. Mange Oldsagsfund fra den yngre Stenalder, og talrige Guldfund fra den ældre Bronzealder, vidner om hine fjerne Tiders Samkvem og Velstand. Jernalderen er derimod kun ganske svagt repræsenteret.

Fra den ældre Middelalders Tid er bevaret en Del Granitkvaderstenskirker, medens der af den yngre Middelalders Klosterkirker kun er Gudum tilbage. Af Kongeborge og Herregaarde har Amtet kun haft faa, og af disse eksisterer nu kun enkelte. —

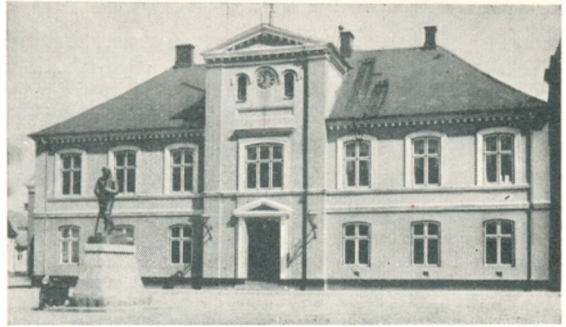
Ringkøbing.

I Hind Herred, midt paa Ringkøbing Fjords nordøstlige Kyststrækning, i et fladt Terræn, omgivet af frodige Agre og Enge, ligger Købstaden Ringkøbing, der vist nok har eksisteret allerede i det 13. Aarhundrede. I 1443 stadfæstede Kristoffer af Bayern alle de Privilegier, som tidligere var blevet givet Byen, der i Middelalderen og i Begyndelsen af den nyere Tid synes at have været ret velstaaende, dels i Kraft af et stort Fiskeri, og dels gennem en livlig Handel paa Norge, Holland og Hamborg. Trods et ret stort Opland og en relativ god Beliggenhed ved den dengang langt mere sejlbare Fjord, blev Ringkøbing aldrig nogen stor By. Dens givtigste Periode falder i det 16. og i de første Aartier af det 17. Aarhundrede, men derefter begynder Ulykkerne at vælte ind over den i Form af Vandflod (1615 og 1624), vanskelige Besejlingsforhold og ikke mindst det 17. Aarhundredes ogsaa for denne By saa ødelæggende Krige.

*Harald M. Christensen,
Borgmester.*

Aar 1710 var Ringkøbing nedsunken „i den bare Elendighed“ og havde kun 102 Indbyggere. Forholdene bedredes forbigaaende i Slutningen af det 18. og i Begyndelsen af det 19. Aarhundrede, men da Agger og Løgstør-Kanalen anlagdes, var det paany for-

Ringkøbing Raadhus.

bi med Fremgangen, og først ved Anlægget af de forskellige Jernbaner skabtes nyt Initiativ og Fremgang, især for Handel og Industri. Nu har Byen med Forstæderne Østre- og Vestre-Villaby et Indbyggertal paa 4317. — — Joh. P. Andresen & Co., St. Blichersvej 2, Ringkøbing, blev grund-

*Joh. P. Andresen, sen.,
Grundlægger.*

Joh. P. Andresen, jun.

*A. L. Andresen,
Indehaver.*

lagt i 1891 af Joh. P. Andresen med Bygning af Harmonier for Øje. Firmaet, der begyndte under beskedne Forhold, voksede hurtigt, og i 1897 blev det indrettet i en nyopført Fabrik, og denne er gennem Aarene stadig blevet moderniseret og udvidet. I 1926 døde Joh. P. Andresen, hvorefter den nuværende Indehaver, Axel Louis Andresen, der var ind-

Orgel-Harmonium.

traadt som Kompagnon i 1922, fører Firmaet videre. Axel Louis Andresen, der er udlært paa Faderens Fabrik, har siden 1912 deltaget i Ledelsen, og har særligt interesseret sig for den musikalske Del af Arbejdet, medens hans Broder, Joh.

Orgel-Harmonium.

DANMARKS AMTER OG DERES MÆND

P. Andresen jun., der var i Firmaet fra Aaret 1911 til sin Død i 1920 og i den Tid udførte et stort Arbejde paa Fabrikken, forestod den tekniske Ledelse. Fra 1897—1909 byggede Firmaet en Del Kirkeorgler, men grundet paa Pladsmangel blev denne Del af Forretningen overdraget til en Slægtning af Joh. P. Andresen, nemlig Orgelbygger Sørensens, der flyttede den til Horsens. Siden 1928 har Firmaet desuden fabrikeret Skabe og Kabinetter til Radioindustrien. Fabrikken indeholder nu Harmoniumbyggeri, Snedkerværksted, Maskinsnedkeri, Kontor og Udstillingslokaler og spænder over ca. 3.000 m². Der beskæftiges normalt 30—40 Mand. — Ved Udgangen af Aaret 1937 havde Firmaet fabrikeret og solgt over fjorten Tusinde Orgel-Harmonier til danske Hjem. — —

A/S Ringkøbing Korn-, Foderstof- & Gødningsforretning, Torvet, Ring-

*Th. Lindberg,
Direktør.*

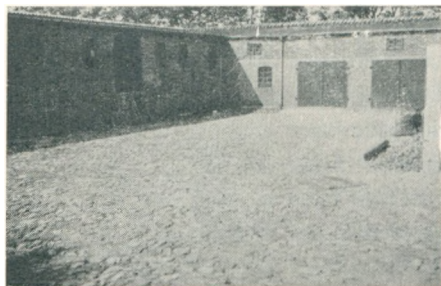
købing, blev grundlagt omkring 1800 af Jens Chr. Juulsgaard som en Købmandsforretning. Efter at Købmandsgaarden havde haft forskellige Indehavere, blev den i 1886 overtaget af Købmand Mikkel Christensen, der drev den til 1901, da han afstod den til Købmand Birkedal. I

*Indkørsel til
Forretningen.*

1913 overgik Købmandshandelen til et Aktieselskab med Th. Lindberg som Direktør. Under Th. Lindbergs Ledelse har Firmaet gennemgaaet en rig Udvikling, og Forretningen blev straks udvidet til at omfatte Handel en gros & en detail med Korn, Foderstoffer, Mel og kunstig Gødning. Siden Aaret 1930 omfatter Firmaet tillige Handel med Cement og Gødning pr. Skib.

I 1923 blev der aabnet en Filial i Spjald. — Forretningen er nu en af de mest kendte i Vestjylland, og der beskæftiges ca. 10 Mand. — —

Gødning- og Cement-Pakhuse.

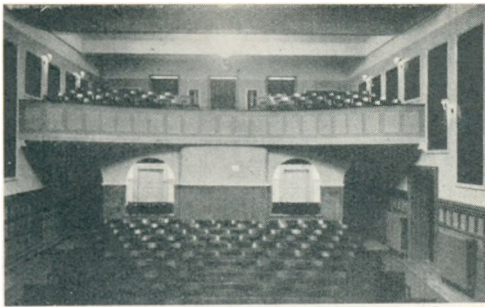

Korn- og Foderstof-Pakhuse.

L. P. Hansen,
Biografejer.

Krav byggede L. P. Hansen i 1926 et helt nyt Teater — i Tilknytning til

Interiør fra den nye Biograf 1926.

„Bio“, Ringkøbing, blev grundlagt af Frede Skaarup.

I 1909 købte L. P. Hansen den, og drev den i en dertil indrettet Træbygning, indtil han i 1913 byggede „Nørrehus“ og lod „Bio“ indrette der med 150 Siddepladser.

Grundet paa Tidens

A. M. Hansen,
Biografejer.

„Nørrehus“ — med 300 Pladser, fuldt moderne og tidssvarende indrettet.

I 1931 blev der installeret et moderne Tonefilmanlæg „Bofa“.

I 1932 døde L. P. Hansen, hvorefter hans Enke, A. M. Hansen, fik Bevillingen. Fru Hansen driver nu „Biografen“ videre paa de gode Traditioner fra hendes Mands Tid. — — —

Herning.

I Hammerum Herred, 45 km Øst for Ringkøbing og 37 km Vest for Silkeborg, paa den vestlige Del af den saakaldte Bakkeø, „Skovbjergbanken“, ligger Købstaden Herning, „Hedens Hovedstad“, i et ret højtliggende, men temmeligt jævnt Terræn. Navnet er under forskellige Former

kendt allerede i det 14. Aarhundrede, da Herning var en lille uanselig Landsby, bestaaende af nogle spredt beliggende Smaagaarde. Det var Anlægget af Hovedlandevejene i det vestlige Midtjylland, der i an-

H. Kampmann,
Borgmester.

Byvaabenet i
Herning.

Herning Thinghus.

den Halvdel af det 19. Aarhundrede gjorde Herning til et Knudepunkt og dermed betingede en Udvikling, der for Alvor tog Fart, da Baanlægene i Aaret 1877 begyndte, og Hedeselskabet samtidigt satte stærke Kræfter ind paa Hedens Opdyrkning.

Ved Aarhundredskiftet var Herning Landets største Landsby med udprægede Købstadsforømmelser og paabegyndt Købstadsudseende, og i 1913 fik den da sit længe nærde Ønske om at blive ophøjet til Købstad opfyldt. Den havde paa dette Tidspunkt et Indbyggertal paa mellem 6—7000, medens den nu som Amtets største By har over 13.000 Indbyggere og er inde i en meget stærk, men sund og naturlig Udvikling.

Herning Museum.

— Landskabet omkring Herning er i de sidste Aartier undergaaet en fuldstændig Forvandling. Hvor før den ensomme Bonde

Gadeparti fra Herning med Kirken i Baggrunden.

færdedes med sit Spand og sled og stræbte i den guldede Hede, bølger nu Kornet i rig Fylde paa de meget veldyrkede Marker, hvor smukke Gaarde, som er omgivet af Beplantninger, markerer de stedse stigende Fremskridt. Saavel Han-

del som Industri, hvad den sidste angaar særligt den i disse Egne hævdvundne Tekstilindustri, befinder sig i stadig Fremgang.

Herning By og dens naturskønne og særprægede Omegn er i høj Grad et Besøg værd.

Hovedgaden er nu et moderne Forretningsstrøg med store flotte Butikker. — Smukke Villakvarterer omkranser Byen paa alle Sider.

„Herningpigen“ i Vestre Anlæg.

Byen ejer to smukke Anlæg, hvoraf Vestre Anlæg oprindeligt var Hedeselskabets Planteskole.

Her findes den i 1896 rejste Mindesten over Hedeselskabets Grundlægger, Oberstløjtnant Dalgas, samt Billedhugger Elos smukke Statue, „Herningpigen“.

Af Bygninger kan nævnes Kirken og Tinghuset, hvilket sidste er opført i Hansastil.

Byens særdeles flotte Stadion er ligeledes Opmærksomheden værd. — —

Parti fra Sdr. Anlæg.

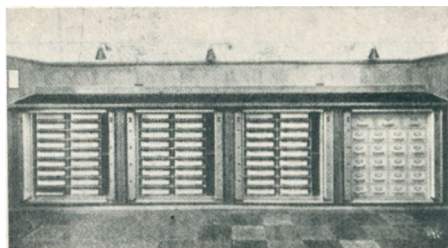

Rind Aa.

Eksteriør fra Firmaet.

svarende Fabrik. I 1933 blev Facaden bygget om og moderniseret med store flotte Udstillingslokaler. Firmaet har i Aarenes Løb leveret Boxanlæg og Panserdøre, bl. a. til Folkebanken, København, Brande Bank, Tønder Sparekasse, Hammerum Herreds Spare og Laanekasse, Aarhus Bank og Aarhus Privatbank. Det har Leverancer til hele Landet og desuden Eksport til Norge. Der fremstilles ca. 160 Pengekabe og 100 Boxdøre årligt foruden Pultskabe. Der beskæftiges ca. 15 Mand. — Fabrikant Hansen leder stadig selv Firmaet. — — —

Et Pultskab.

Fotorama, Herning, blev startet i 1906 af Fotorama A/S med Balterzen som Leder. I 1911 overtog R. M. Axelsen Teatret, som han ledede indtil sin Død i 1934, hvorefter Bevillingen overgik til hans Enke, Christine Axelsen, som fører Fotorama videre med Sønnen, Bankkasserer Harry Axelsen, som Leder.

Fotorama har 275 Pladser og er fuldt moderne indrettet.

Fra Starten og indtil 1925 var Fotorama A/S Interessent i Teatret, men i 1925 overtog R. Axelsen det for egen Regning. — — —

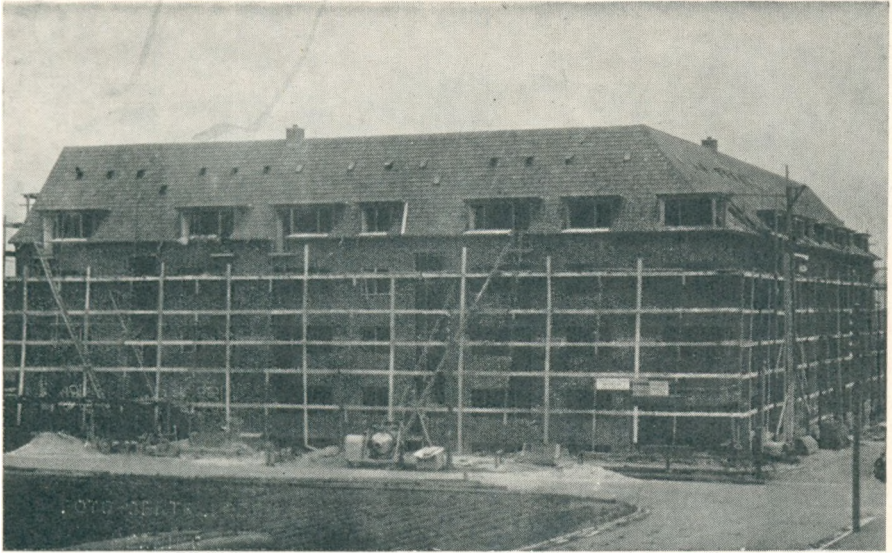

*Boni Jensen,
Murermester.*

Murermester Boni Jensen, St. Blichersgade 8, Herning, grundlagde sammen med Rønhave, Herning, i 1925 sin Murermester og Entreprenørvirksomhed.

Firmaet begyndte under beskedne Forhold, men Murermester Boni Jensen og Rønhave har gennem Aarene oparbejdet det til at blive et af de største i Herning.

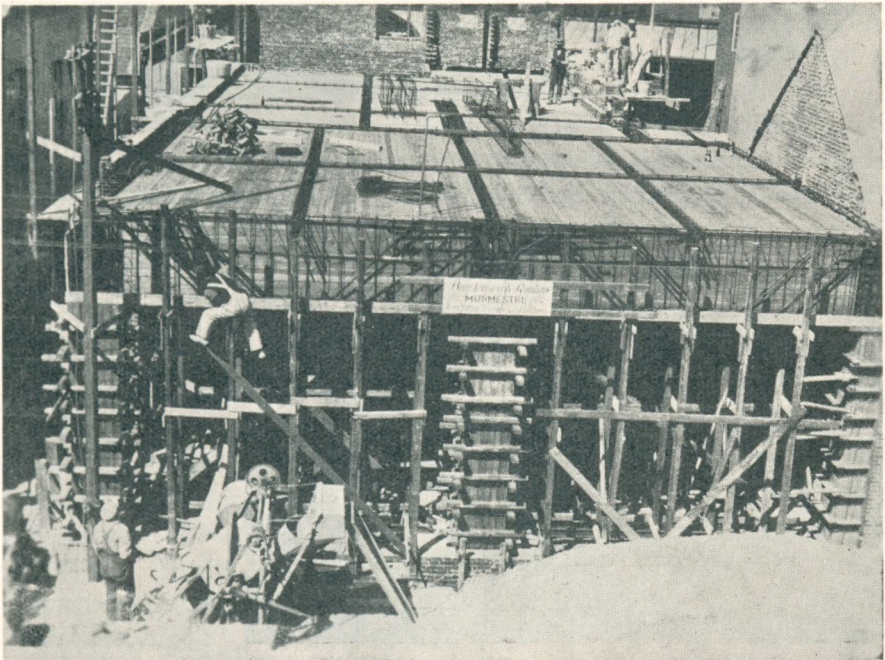
Af betydende Arbejder, der er udført, kan bl. a. nævnes: Hedebanken (Tilbygning), N. Krøjgaards Fabrik (1936), Herning Slagteri (Ombygning), „Solgaarden“ med 40 Lejligheder

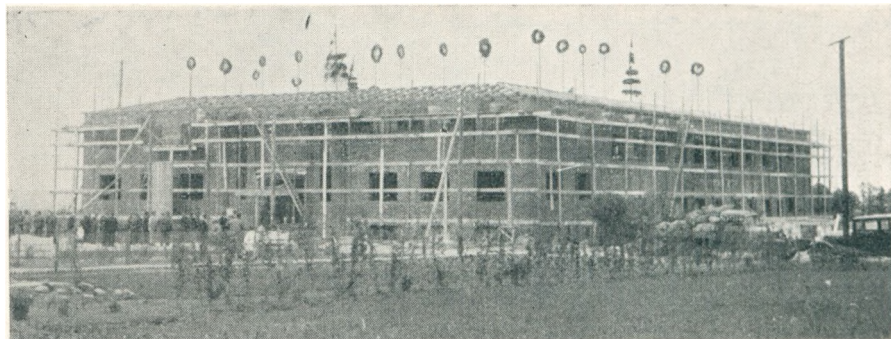
„Solgaarden“.

(1938), Herning Sygekasse (1938) og endvidere mange Villaer. Desuden har Boni Jensen udført en Del Arbejder for Kommunen.

Murermester Boni Jensen, der er uddannet i Herning, beskæftiger

Herning Hede- og Discontobanks Tilbygning.

Niels Krøjgaards Trikotagefabrik.

for Tiden omkring 20 Mand i sin omfattende Virksomhed. — — —

Efter seks Aars Beskæftigelse ved Herning Margarinefabrik startede

*R. S. Amstrup,
Fabrikant.*

R. S. Amstrup i Aaret 1928 Margarinefabriken Herna. Firmaet begyndte meget beskedent i smaa Lokaler, Omsætningen steg hurtigt, og allerede to Aar efter blev det nødvendigt at udvide, hvorfor R. S. Amstrup købte de til Herning Margarinefabrik hørende Maskiner og flyttede ind i

*Eksterior fra
Margarinefabriken Herna.*

sammes velindrettede Lokaler, Bethaniagade 5. Tre Aar senere købte han Ejendommen. Samtidigt med Salg af Margarine modtog Amstrup Æg, og disse solgtes de første Aar til et Ægpakkeri, men i 1936 gik han over til selv

Eksterior fra Herning Ægekspert.

at eksportpakke Æggene. I Skolegade 6 — samme Gaard som Bethaniagade 5 — har R. S. Amstrup et moderne, velindrettet Ægpakkeri ved Navn Herning Ægekspert. R. S. Amstrup beskæftiger ialt 24 Mand. — — —

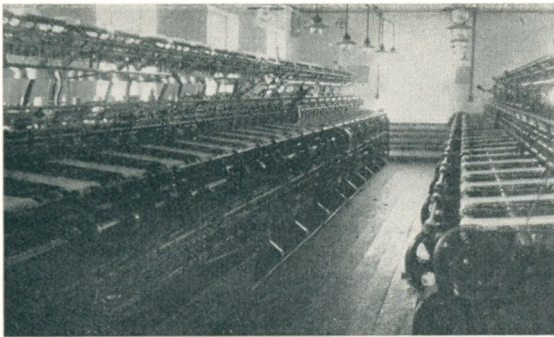
Herning Klædefabrik, Vestergade 18, blev grundlagt i 1874 som Spinderi, men gik senere over til ogsaa at omfatte Væveri, Farveri og Appretur.

Efter Branden i 1901 blev Fabriken helt nyopført fra Grunden. I 1920 blev den betydeligt udvidet med baade en større Vævesal og en Spindesal og spænder nu over et Areal paa 7—8000 Kvadratmeter.

Firmaet, der blev startet af Brødrene Lund, blev i 1916 omdannet til Aktieselskab, men indehaves nu af Johs. Jespersen.

Virksomheden beskæftiger ca. 100 Mand, og dens Specialitet er Konfektionsstoffer. — — —

S. Hebsgaard's Tricotagefabrik, Silkeborgvej 9, Herning, blev grundlagt af Søren Hebsgaard i 1901 i Ikast, hvorfra den i 1917 flyttede til Herning. Her havde S. Hebsgaard opført en ny Fabrik, og i 1919 blev der tilføjede indrettet et Farveri. Firmaet er blevet udvidet flere Gange, og det er nu indrettet moderne og tidssvarende.

Interiør fra Tricotagefabriken.

Fabrikationen omfatter Strømper og Tricotage, og Virksomheden, der nu beskæftiger ca. 60 Mand, er stadig, under S. Hebsgaards Ledelse, vokset. — I 1920 blev Axel Hebsgaard, S. Hebsgaards eneste Søn, optaget som Medindehaver. — — —

A/S Herning mek. Væveri, Skolegade 75, Herning, blev grundlagt i Aaret 1919.

Firmaet er siden stadig vokset og udvidet, bl. a. i 1929, 1933 og 1937, saa det nu er fuldt moderne indrettet med nye tidssvarende Maskiner.

Væveriet producerede til at begynde med Lærreds- og Bomuldstøjer. Senere gik Produktionen over til at omfatte Gardinstoffer, Portierestoffer, Stoffer til Dynebetæk samt Dækkeføjer, medens Lærredsproduktionen helt blev opgivet.

Der beskæftiges nu ca. 85 Mand i Firmaet. —

*Johs. Jespersen,
Fabrikant.*

*S. Christensen,
Direktør.*

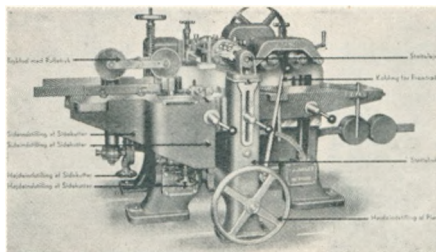
J. Junget,
Grundlægger.

J. Junget grundlagde i 1890 en Isenkramforretning i Herning. I 1907 begyndte Firmaet med Import af mindre Maskiner fra Udlandet og tog nogle Aar efter Initiativet til Fremstilling af Træarbejdningsmaskiner, hvorefter i 1912 Isenkramforretningen af-

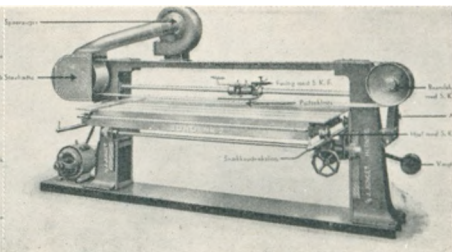

E. Rokkjær,
Maskiningeniør.

stodes. I 1922 optog J. Junget sin Svigersøn, Maskiningeniør, cand. polyt. E. Rokkjær, som Medindehaver i Firmaet. I Aarenes Løb har I/S, an-

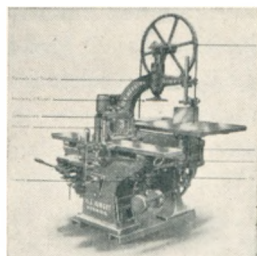

Flersidet Kehlemaskine K. F.

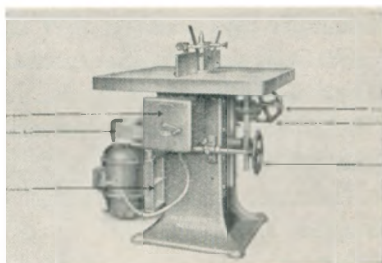
Baandpudsemaskine „Juro“.

erkendt overalt, udviklet sig til et af Landets betydeligste Firmaer i Branchen. Nye moderne Typer blev og bliver stadigt fremstillet, og

Komb. Snedkermaskine
„Rabb“, Nr. 4.

Fabrikationen omfatter i Dag over 50 forskellige Maskiner for Træindustrien med stadigt tiltagende Leverancer til Bygnings- og Møbelfabriker,

Elektrofræsemaskine Nr. 6.

Karosserifabriker, Savværker samt Statens Værksteder og til Eksport. Som Bevis paa Fabrikatets store Udbredelse er Maskine Nr. 10.000 fremstillet i Maj 1938. — —

Hammerum Herreds Spare- og Laanekasse, Herning, blev grundlagt i 1868 i K. Andersens Købmandsgaard. Sparekassen begyndte ret beskedent, men gik stadigt fremad, og Lokalerne maatte adskillige Gange udvides.

I 1886 opførtes en Sparekassebygning ved Siden af „det gamle Ting-

hus", og denne Bygning var indrettet med alle den Tids Bekvemmeligheder. I 1919—1920 byggedes imidlertid den nuværende moderne Bygning, Østergade 6, fuldt ud tidssvarende indrettet.

Sparekassens Virksomhed omfatter, foruden Indlaans- og Udlaansvirksomhed, tillige Checksforretninger, Kasse-Kredit, Forvaltnings- og De-

Hammerum Herreds Spare- og Laanekasse.

potvirksomhed, Boxudlejning m. m. I 1934 oprettedes en Ungdomsspareafdeling, og i 1938 er der tillige oprettet en Byggespareafdeling.

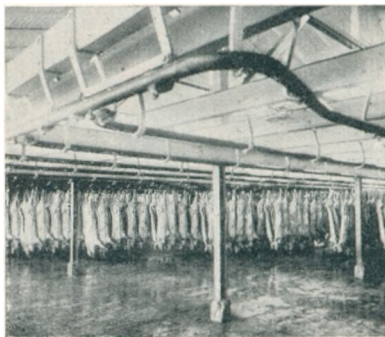
Indskudskapitalen pr. 1. April 1938 var 19½ Mill. Kr., og Reserverne beløb sig til 2 Mill. Kr.

Tilsynsraadets Formand er Gaardejer Hans Overgaard, Gullestrup pr. Herring. — Sparekassens nuværende Direktør er Niels Kyed, der har forestaaet Ledelsen siden 1933 og tidligere har været Kontorchef i Vejle Byes og Amts Sparekasse i en længere Aarrække. — —

A. Madsen,
Direktør.

Herning og Skjern Svineslagterier, Herning, blev grundlagt i 1900 og drives af The Co-operative Wholesale Society Limited, Manchester. — Her-

Interiør fra Slagteriet
i Herning.

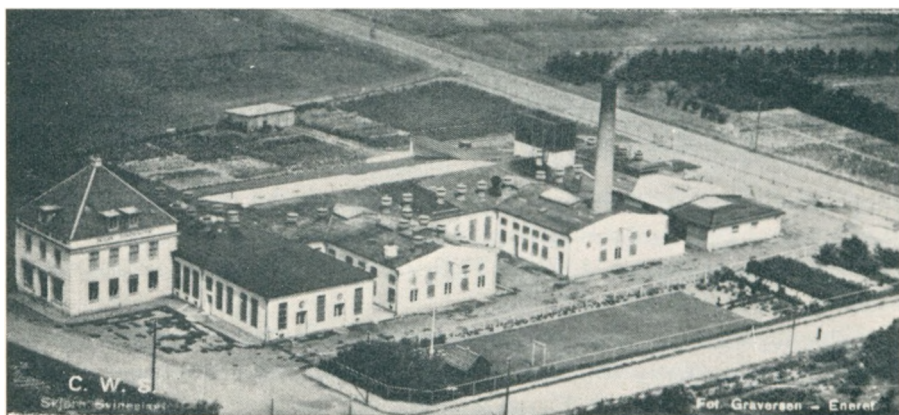
ning Svineslagteri blev bygget omkring Aar 1900 og er, paa Grund af den stadige Udvikling, blevet udvidet adskillige Gange, bl. a. i 1912,

Eksteriør fra Slagteriet
i Herning.

1921, 1926 og i 1931. Skjern Svineslagteri blev grundlagt i 1929 i nøje Tilslutning til Herning Svineslagteri. I Aaret 1921 blev der sluttet Kontrakt med Herning Kommune, saaledes at Slagteriet desuden administrerer det offentlige Slagtehus. — Slagteriet, der producerer Bacon, Fedt, Affaldspro-

dukter, Pølser og Kød- og Benmel, er det største Privatslagteri i Landet og beskæftiger ialt ca. 150 Mennesker. Det har egen Pøsefabrik og endvidere to Udsalg i Herning. — Firmaets Direktør er A. Madsen. — — —

Luftbillede af Slagteriet i Skjern.

A/S Midtjysk Kafferisteri, Herning, blev grundlagt i Aaret 1902 af Konsul Chr. Eff og Konsul August Christgau, Odense, med Direktør Hans Petersen som administrerende Direktør.

Virksomheden, der blev startet som Interessentskab, blev i 1931 omdannet til Aktieselskab. — Firmaet driver Import af Kaffe

A/S Midtjysk Kafferisteris første Bygning.

og The samt Kafferisteri.

Det begyndte ret beskedent, men er stadig blevet udvidet, og i Aaret 1924 blev den nuværende Ejendom med Risteri bygget paa Hjørnet af Sølvgade og Smedegade.

Firmaet, som nu er fuldtud moderne og tidssvarende ind-

rettet, staar i Dag som det største Risteri og Importkompagni i Kaffe i Ringkøbing Amt, og dets Omsætning er stadig stigende.

Der beskæftiges 8 Mand i Virksomheden foruden Rejsende og Agenter.

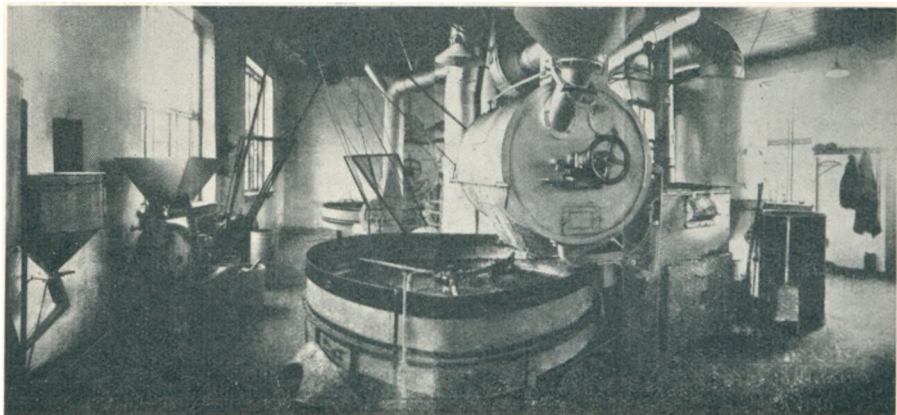
I 1935 blev den nuværende Leder, Henry Hansen, admini-

A/S Midtjysk Kafferisteris nuværende Bygning.

Eksteriør fra A/S Midtjysk Kafferisteri.

Interiør fra A/S Midtjyds Kafferisteri.

strerende Direktør. Formand for Bestyrelsen er Konsul Eff. — — —

Firmaet W. Johansen's Enke, Maskinfabrik, Smedegade 16, Herning, blev grundlagt i 1900 i Østergade af Fabrikant W. Johansen.

Til at begynde med beskæftigede Firmaet sig med Reparation af Mejerimaskiner etc., men efterhaanden gik det over til Fabrikation af Maskiner, idet den første Petroleumsmotor blev fremstillet i 1907, og samtidigt begyndte det at lave Gasmotorer.

Fabrikken udvidedes hurtigt, og i 1914 flyttede den til Smedegade 16, hvor der i Aaret 1919 blev foretaget en større Udvidelse, hvorved Firmaet blev indrettet moderne og tidssvarende.

Fabrikens Speciale har siden 1909 været Træbearbejdningsmaskiner og senere tillige Maskiner til Jernindustrien, saasom hydrauliske Koldsage og alle Arter af Boremaskiner samt Reserveredele.

Et Hjørne af Virksomheden.

*C. O. W. Johansen,
Grundlægger.*

Fabrikken har en betydelig Eksport til Finland, Norge, Sverige, Holland, Belgien, England samt Sydafrika.

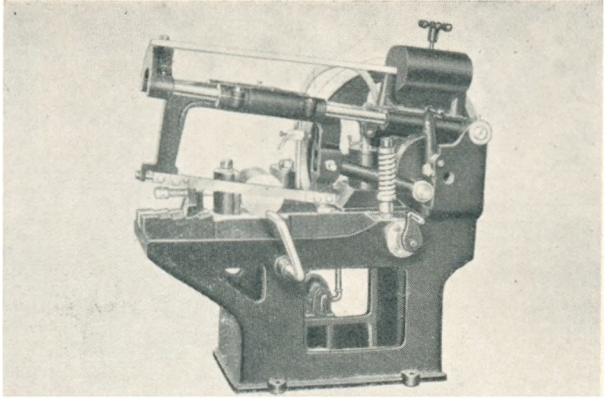
I 1927 døde Fabrikant W. Johansen, hvorefter hans Enke førte Fabrikken videre indtil

Aaret 1933, da den ældste af afdødes Sønner, C. G. Johansen, overtog Ledelsen af Virksomheden alene, og han har siden med stor Dygtighed ført Firmaet frem til sin nuværende gode Anseelse.

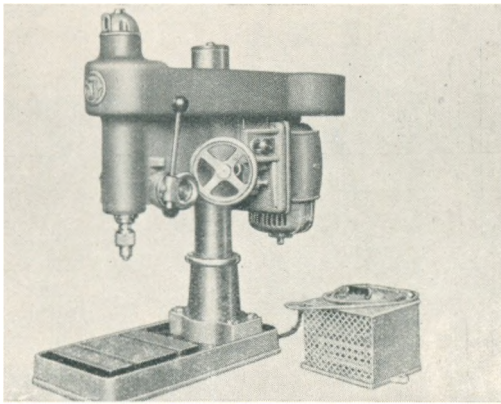
Der beskæftiges i Virksomheden nu cirka 45 Mand, og

endvidere deltager C. G. Johansens to Brødre, W. Johansen og E. Johansen, nu i den daglige Ledelse af den omfattende Virksomhed.

Vi bringer her staaende to Billeder, paa hvilke man ser Afbildinger af et Par af Firmaet W. Johansen's Enkes mest anvendte og karakteristiske Specialmaskiner.

En af Firmaets Maskiner.

En af Firmaets Maskiner.

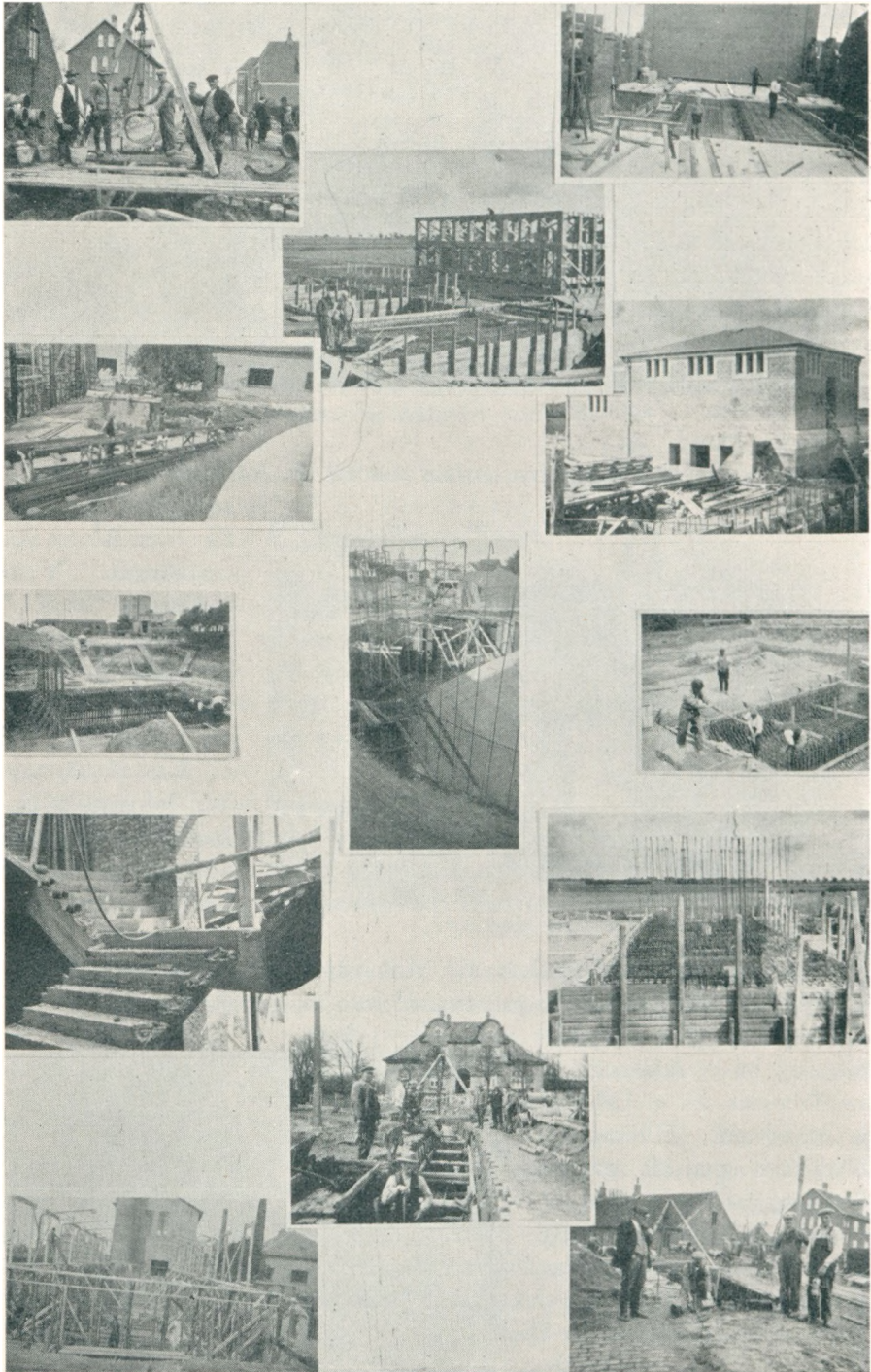
Entreprenør P. Juhl Nielsen, Gl. Kirkevej 45, Herning, begyndte sin Virksomhed i 1930 som Entreprenør med Jord- og Kloakarbejder. Han har oparbejdet sig en betydelig Forretning i Herning og har i Aarenes Løb udført mange store Arbejder, bl. a. Udvidelse af Herning gamle Vandværk (Filteranlæg), Gadereguleringer, Nedgravning af Højspændingskabel (Aar 1934), Støbning af Fundament til Maskiner (Elektricitetsværket), Brolægning, Asfaltbelægning, bygget Herning Østre Vandværk (1937), Nedgravning af ca. 9000 m Telefonkabel (1938) og Udvidelse af Vestergades Skole.

Firmaet har egen Sandgrav, hvorfra der kan fremskaffes Filtersand. — P. Juhl Nielsen,

*P. Juhl Nielsen,
Entreprenør.*

DANMARKS AMTER OG DERES MÆND

Fotomontage af Arbejder, udført af Firmaet P. Juhl Nielsen.

der er uddannet som Murersvend, tog Konstruktørexamen i 1923, og fra 1924—1930 var han Formand hos Johnsen i Herning. — —

Tømrermester M. Kjærsgaard-Mortensen, Herning, begyndte sin Tømrervirksomhed i 1903.

M. Kjærsgaard-Mortensen,
Tømrermester.

Af betydelige Arbejder, Firmaet har udført i Aarenes Løb, kan bl. a. nævnes Tømrer- og Snedkerarbejdet paa Faurholt Kirke, Troldhede Kirke, Ringkøbing Amts Sygehus og en Del Villæer og Ejendomme i Herning, bl. a. Bredgade 38.

Bredgade 38,
Herning.

Desuden forhandler Firmaet Expanko for Herning og Omegn. — I 1919 blev M. Kjærsgaard-Mor-

tensen Vurderingsmand for Jydsk Grundejer Kreditforening og i 1930 Medlem af Repræsentantskabet, og dette lagde saa stærkt Beslag paa

En Del af Ringkøbing Amts Sygehus.

hans Tid, at han næsten ingen Tid havde til sin Tømrervirksomhed, som han derfor ophørte helt med i 1936.

M. Kjærsgaard-Mortensen er desuden Formand for Herning Tømrermesterforening og har i en Aarrække været Formand for Herning Haandværkerforening og ligeledes i en Aarrække Formand for den lokale Sammenslutning af Dansk Arbejdsgiverforening for Herning og Omegn. — —

Troldhede Kirke.

C. A. Elming,
Apoteker.

Løveapoteket, Herning, blev grundlagt i 1832 som et Filialapotek til Ringkøbing Apotek, men siden 1860 har det været drevet som selvstændigt Apotek.

Apoteket blev indrettet i Østergade 22, hvor det havde til Huse indtil 1882, da Apoteker F. V. Gjørup flyttede det til en af ham nyopført Ejendom, Østergade 24.

I 1911 købte den nuværende Indehaver, Apoteker Christian Aasted Elming, Apoteket.

I 1913 købte C. A. Elming Ejendommen, Bredgade 4, og i 1914 fik han Tilladelse til at flytte Apoteket hertil. I Aaret 1915 blev Ejendommen saa taget i Brug, efter at den var blevet udvidet og ombygget med Plads til Laboratorium,

Løveapoteket, Herning.

Officinet, Løveapoteket.

Støderum, Flaskerum, Skyllerum m. m. — Apoteker Elming har stadigt ladet foretage Moderniseringer og Forbedringer, og Apoteket er nu fuldt ud tidssvarende indrettet. Der beskæftiges tre Kandidater, to Defektricer og to Disciple.

Løveapoteket har Haandkøbsudsalg i Snejbjerg og Havnstrup. — — —

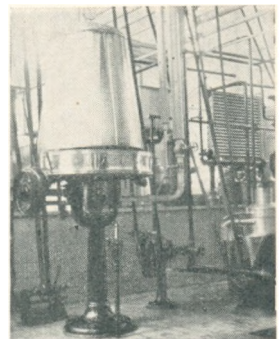
Herninglund Mejeri, Herning, blev grundlagt i 1902. I 1915 overtog nuværende Indehaver, Jens Carl Ærthøj, Mejeriet, som han siden har drevet for egen Regning.

Mejeriet er stadigt vokset, og i 1932 byggede J. C. Ærthøj et helt nyt Mejeri, det største Privatmejeri i Herning, fuldt ud moderne og hygiejnisk indrettet.

I 1933 overgav J. C. Ærthøj Ledelsen til Mejeribestyrer Frederiksen, der havde været Førstemejerist i mange Aar. Mejeriet, der har Bysalg af Mælk og Smør samt Dessertis, beskæftiger 10 Mand. Det har faaet flere Præmier og Medaljer paa Smørudstillinger. J. C. Ærthøj er ogsaa Medindehaver af Herning Brødfabrik. — —

*J. C. Ærthøj,
Mejeriejer.*

*Interiør fra
Herninglund Mejeri.*

*Otto C. Jensen,
Indehaver.*

Firmaet Otto C. Jensen, Smedegade 28, Herning, blev grundlagt i 1922 af den nuværende Indehaver, O. Chr. Jensen, med Handel af Bygningsartikler, Støbegods samt Brændsel. I 1925 købte Grosserer Jensen Brødrene Kiers Jernafdeling, Smedegade

*Johs. W. Jensen,
Prokurist.*

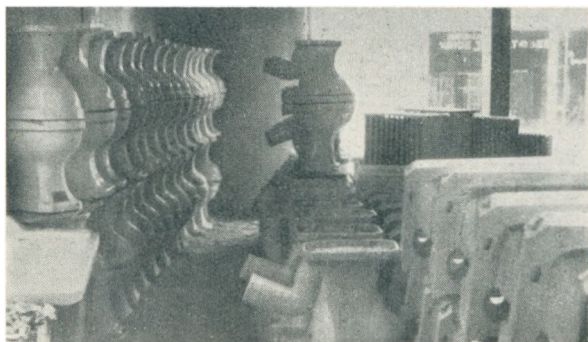
28, og i 1928 tilkøbte han desuden Ejendommen, Nr. 26, og denne anvendes nu dels til privat Bopæl og dels til Forretningslokaler.

Firmaet forhandler Jern og Staal, alt til Smedebrug og til Fabrika-

Eksteriør fra Firmaet.

tion og Reparation af Værktøj og Maskiner, Centralvarmeartikler, Sanitetsartikler, Landbrugsmaskiner og Reservedele hertil. Desuden Bygningsartikler, saasom Cement, Kalk, ildfaste Materialer, Masonite, Terrazzo, Fliser til Vægge og Gulve, Kul, Koks, Cinders og Brænde.

Interiør fra Firmaet.

I 1938 optog Firmaet endvidere Handel med Cykler en gros. Det er Eneforh. af Svendborg Støbegods og S. K. F. Kuglelejer for Herning og Opland. Forretningen, der er Leverandør til Herning Kommune og flere Landkommuner, har desuden Forbindel-

se med de fleste af Byens og Oplandets Mestre. Firmaet, der drives baade som Detailhandel og Salg en gros, beskæftiger nu ni Mand.

Otto C. Jensen, der har gennemgaaet en alsidig Uddannelse, har beklædt adskillige Tillidshverv, var bl. a. Medlem af Huslejenævnet, af Ligningskommissionen og af Herning Haandværkerforenings Bestyrelse, men har nu paa Grund af Firmaets stadige og stærke Udvikling kun Tid til at hellige sig sin Virksomhed.

Otto C. Jensen har tre Sønner, der alle er udlært i samme Branche. Johannes og Frede Jensen er ansat i Forretningen, og den yngste, Gerian Jensen, ønsker videre at uddanne sig i Handelsvidenskab. — — —

Tømremester M. Bjerre, Th. Niensensgade 37, Herning, grundlagde

sin Tømrerforretning i 1917. Firmaet er stadig blevet udvidet gennem Aarene, og det beskæftiger nu 10—15 Mand.

Tømremester Bjerre har udført mange betydelige Arbejder, bl. a. Hammerum Herreds Spare- & Laanekasse, Svineslagteriet, Toldboden, Herning

Hammerum Herreds Spare- & Laanekasse.

*M. Bjerre,
Tømremester.*

Trælsthhandel A/S, Herning Museum, Herning Hede- og Discontobank, Vestergades Skole og „Solgaarden“, alle Herning. Sidstn. er Bjerre Medindehaver af, og er desuden Formand for Teknisk Skole for hele Landet. —

Toldboden i Herning.

Holstebro.

Som Topvinkelen i en ligebenet Trekant: Ringkøbing-Holstebro-Her-ning, i Hjerm Herred og paa begge Sider af Storaen, ligger Købstaden Holstebro i et noget kuperet Terræn, bestaaende af Hedebanker og Plantager.

Byen er sikkert meget gammel. Efter al Sandsynlighed har der allerede i Oldtiden været et Overgangssted over Storaen paa det Sted hvor den centrale Del af den nuværende By er beliggende.

De gamle Færdselsveje fra Nord og Syd mødtes her, og det har derfor været ganske naturligt, at man gjorde Holdt ved dette Sted, inden man satte over Aaen.

Byen nævnes første Gang i Aaret 1287, men det vides imidlertid ikke, hvornaar den er blevet ophøjet til Købstad, idet en meget stor Del af den brændte i 1552.

Ved denne Lejlighed gik de allerede tidligere erhvervede Privilegier til Grunde, hvorefter Kristian III, samme Aar, gav Holstebro en ny Stadsret.

Nogen særlig stor Betydning har den ikke haft i Middelalderen.

I Kraft af sit store Opland drev Byen en ret betydelig Handel, der naaede sin største Udvikling i det 16. og i første Halvdel af det 17. Aarhundrede, da ogsaa Agerbruget var et ret indbringende Erhverv, men

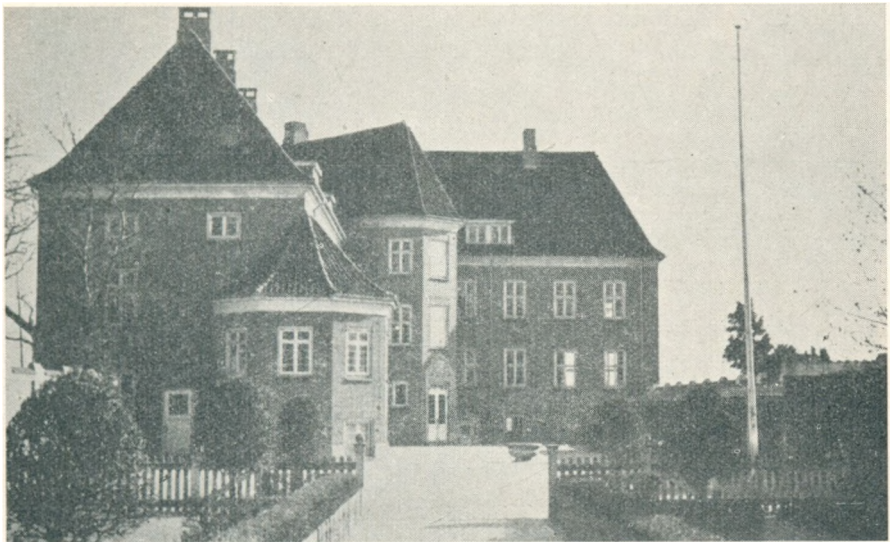
Holstebros Byvaaben, Sct. Jørgen med Dragen.

Holstebro Raadhus, opført 1846. (Arkitekt Nebelong).

Krigene i det 17. Aarhundrede, navnlig Svenskekrigen, samt talrige Brande, i saavel det 17. som det 18. Aarhundrede, medførte ødelæggende Tab og standsede Byens Udvikling Gang paa Gang. Den har derfor ingen gamle Bygninger eller ærværdige Kirker, saaledes som det er Tilfældet i saa mange andre Købstæder.

Byen kom først rigtigt til Kræfter igen efter Agger-Kanalens Aabning i 1825 og ved Anlægget af Løgstør-Kanal 1861 samt ved Jernbaneanlæggets Forlængelse fra Struer til Holstebro i 1866. Senere kom Stræk-

Grundskolen, opført 1918—19. (Arkitekt Kr. Jensen).

Grisetorvet.

ningerne Holstebro—Ringkøbing til i 1875 og Holstebro—Herning i 1904.

Fra gammel Tid har Holstebro været Midtpunkt for den vestjydske Kreaturhandel, og hver Mandag omsættes der stadig indtil 1500 Kreaturer paa Stadens Eksportmarked. Byens Havn ligger i Struer og ejes af de to Byer i Fællesskab. Indbyggertallet andrager nu med Forstæderne: Lavhede, Sønderlund og Lægaard over 11.000.

Den gamle Handelsby har efterhaanden faaet et stærkt industrielt Islet. Foruden nedennævnte nærmere omtalte Virksomheder skal her blot nævnes R. Færchs Cigar- og Tobaksfabrik med 4—500 Arbejdere. — — —

Storaacn ved Lunden.

*Kuno Hellesen,
Apoteker.*

Svaneapoteket, Holstebro, blev oprettet i Aaret 1918, hvorved Holstebro fik sit andet Apotek.

I Aaret 1933 blev Apoteket overtaget af den nuværende Indehaver, Apoteker Kuno Hellesen, der med meget

*Eksterior fra
Svaneapoteket.*

stor Dygtighed har drevet Apoteket frem. Svaneapoteket beskæftiger nu

Interior fra Svaneapoteket.

tre Candidater, fem Defektricer og en Discipel. — Apoteket har tre Haandkøbsudsalg. — — —

A/S Holstebro Bank, Torvet, Holstebro, blev grundlagt i 1871 af Sagfører J. P. Aggerholm. Banken begyndte under beskedne Former, men under J. P. Aggerholms dygtige Ledelse voksede den hurtigt og maatte udvides adskillige Gange.

I 1913 fratraadte J. P. Aggerholm, hvorefter J. P. Jensen, I. A. Houmøller og P. Baadsgaard Bruun var Direktører indtil Aaret 1930, da Direk-

DANMARKS AMTER OG DERES MÆND

tør P. Jepsen overtog Ledelsen. — Banken, der nu beskæftiger ca. 10 Mand, anvender hvert Aar et Beløb til Gaver, Tilskud og Medlemsbidrag til forskellige filantropiske Institutioner, samt — som Præmier for vel- dyrkede Havebrug i Holstebro og Omegn — uddeler Renter af „Holstebro Banks Fond til Frugtavlens Fremme“. — — —

*K. Knudsen,
Eneindehaver.*

Automobilforretningen Vulkan, Holstebro, blev grundlagt i 1908 af Automobilforhandler N. Odgaard. I 1918 blev Firmaet overtaget af den nuværende Eneindehaver K. Knudsen, der indtil 1927 drev Ford Forhandling, men herefter overtog Forhandlingen af Chevrolet Vogne og nu har Størstedelen af al Service i Distriktet, ogsaa af konkurrerende Vognmærker. — Automobilforretningen, der har et af Provinsens største og bedste Reparationsværksteder og desuden forhandler alt indenfor Branchen, ligefra Automobiles til Reservedele, Gummi, Olie, Benzin m. v., har til Huse i en ny Ejendom, opført i 1937, moderne og tidssvarende indrettet og med Plads til 25 Vogne paa een Gang i Værkstedet. — Der beskæftiges nu ca. 35 Personer i Forretningen, foruden en Del Karetmagere og Malere i Holstebro. I 1931 oprettede K. Knudsen A/S Nørreports Rutebilstation, en imponerende Forretning, som han stadigt er administrerende Direktør for. — Firmaet er nu udvidet med en Filial i Skive, hvor der ogsaa drives en stor Forretning, der ledes af Forretningsfører H. Elsing.

Eksteriør fra Vulkan, Holstebro.

Forretningen her har til Huse i egen Ejendom, der er bygget i 1935.

Eksteriør fra Vulkan, Skive.

Automobilforhandler K. Knudsen, der er en ualmindelig dygtig og energisk Mand, har gennem Aarene arbejdet Forretningen op til at være en af General Motors største Agenturer i Danmark. — — —

Mejeriet Sønderland, Holstebro, blev grundlagt i 1918 af Mejeribestyrer Gøsig.

Mejeriet, der har til Huse i egen Ejendom, leverer Is, Smør og Mælk og har fire Vogne til Udkørsel af Varerne.

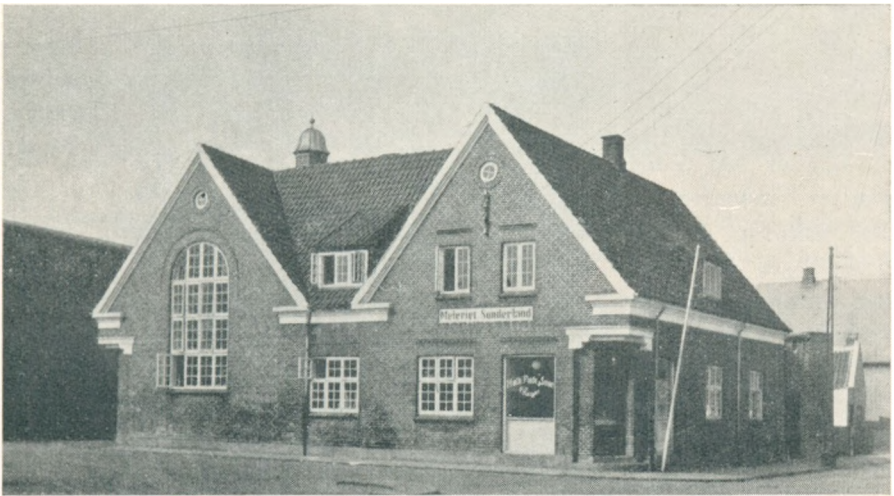
Det drives som Handelsmejeri og har adskillige Udsalg i Byen.

I 1937 købte nuværende Bestyrer, Frede Hansen, Mejeriet.

Under dennes dygtige Ledelse er det i Løbet af den korte Tid siden stadigt vokset og udvidet, og det er nu fuldt ud moderne og tidssvarende indrettet med nye gode Maskiner. — Mejeriet Sønderland

*Frede Hansen,
Mejeribestyrer.*

Eksterior fra Mejeriet Sønderland.

har ialt 30 Leverandører, og der beskæftiges fire Personer. — — —

Hotel Schaumburg, Holstebro, blev oprettet i 1849 og er et af Vestjyllands mest kendte Hoteller.

Der er i de senere Aar blevet foretaget adskillige Udvidelser og Ombygninger, og Hotel Schaumburg er nu i alle Retninger moderne og tidssvarende indrettet.

Der er 35 Værelser forsynet med al mulig Komfort, med varmt og koldt Vand, Bad og Telefon.

Restaurationslokalerne og Selv

Hotel Schaumburg.

Restaurationslokale.

de Garager. — Paa Hotellet har endvidere Holstebro Teater til Huse.

I 1932 erhvervede Hotellet Pavillonens Restauration i Lystanlægget.

Her er 300 Siddepladser indenfor og 500 udenfor, og der beskæftiges 12 Personer, medens der paa Hotellet er beskæftiget 22 Mand.

Hotel Schaumburgs nuværende Indehaver er Dir. Westy Hald. —

Dobbeltværelse.

Andelsmejeriet Hornshøj, Holstebro, blev grundlagt i 1893. Mejeriet har stadigt udviklet sig og er gennem Aarene vokset betydeligt. — I 1917 blev der foretaget en større Udvidelse, saaledes at det nu er fuldt moderne og tidssvarende indrettet.

Andelsmejeriet Hornshøj har nu 182 Leveverandører, faar Mælk fra 1500 Køer og beskæftiger fem Mand.

Andelsmejeriet har ialt ni Udsalg i Holstebro.

Formand er Riefsgaard, og Bestyreren er Arthur Frandsen, der med stor Dygtighed leder Mejeriet, saaledes at det bl. a. har faaet tilkendt Sølvmedalje.

Bestyrer Arthur Frandsen har gennem mange Aar været paa Bramdrupdam Andelsmejeri.

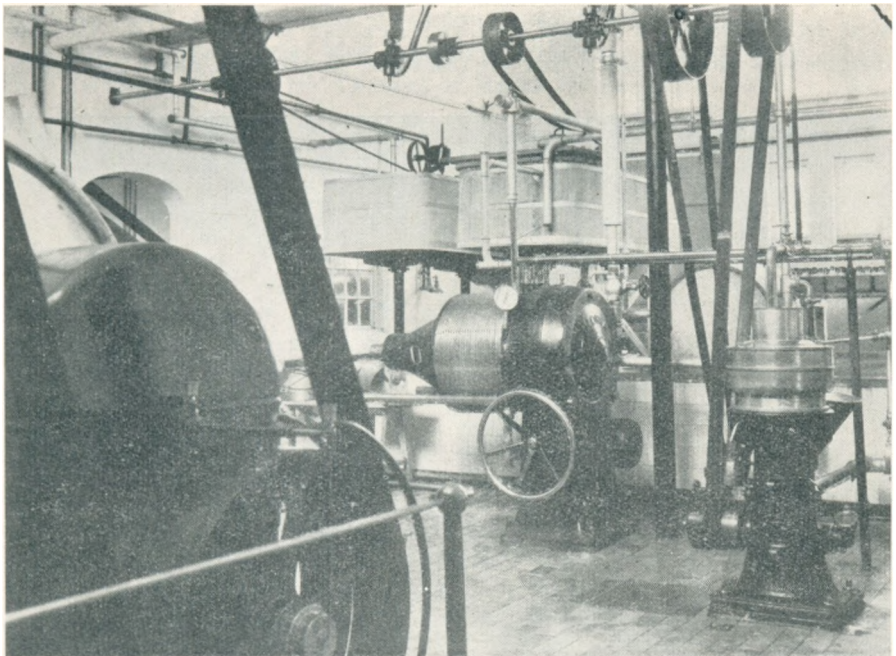

*Arthur Frandsen,
Bestyrer.*

Andelsmejeriet Hornshøj.

Paa nedenstaaende Billede ses et Interiør, der giver et ret tydeligt Indblik i Andelsmejeriet Hornshøjs nye tidssvarende Maskiner. — — —

Interiør fra Firmaet.

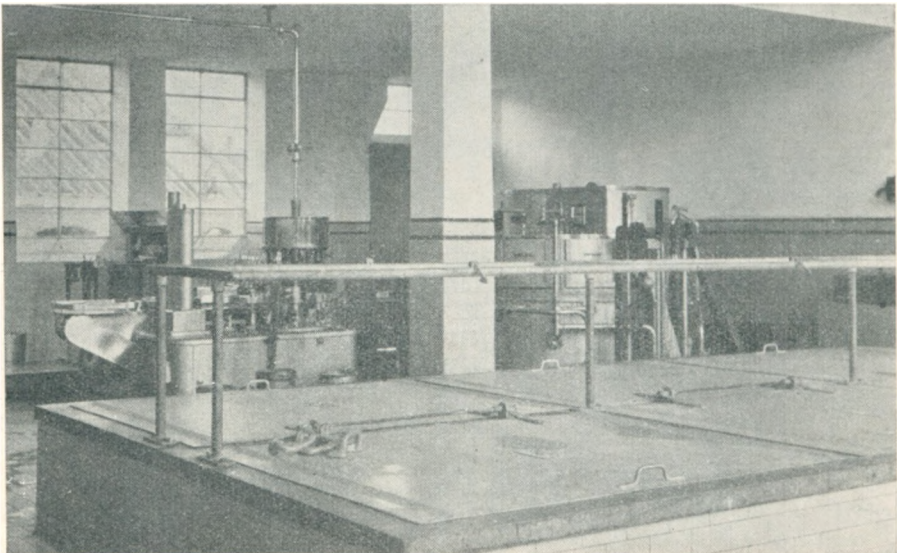

Andelsmejeriet Fuglsang, Holstebro, er oprettet i 1897 af en Del af Omegnens Landmænd og begynde under beskedne Forhold, men har stadigt udviklet sig gennem Aarene.

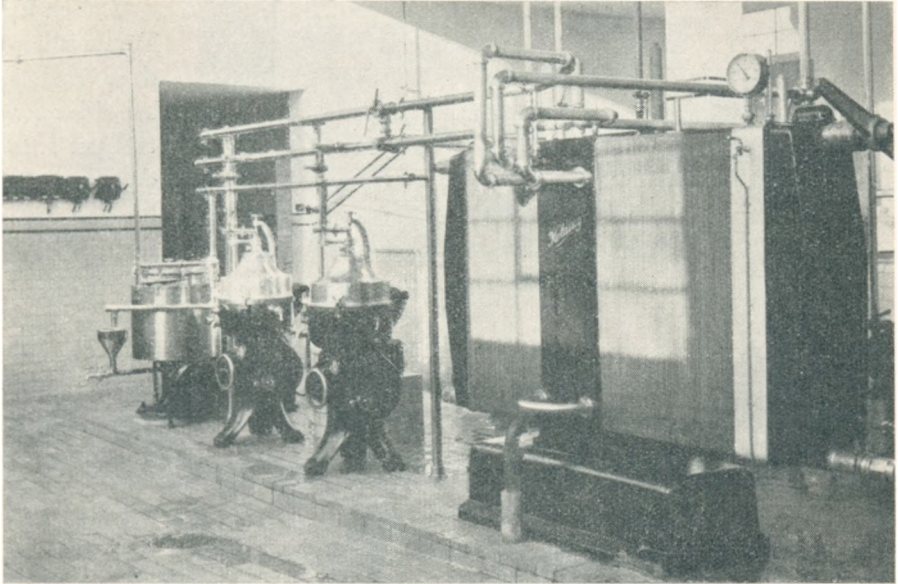
I 1930 begynde Mejeriet at fremstille Fløde-Is, og det førte med sig, at de gamle Lokaler blev for smaa. I 1937 opførtes derfor et

Andelsmejeriet Fuglsang.

stort nyt og moderne Mejeri med ren elektrisk Drivkraft (ialt 38 Elektromotorer), saa Mejeriet staar nu fuldt paa Højde med Tiden og Udvik-

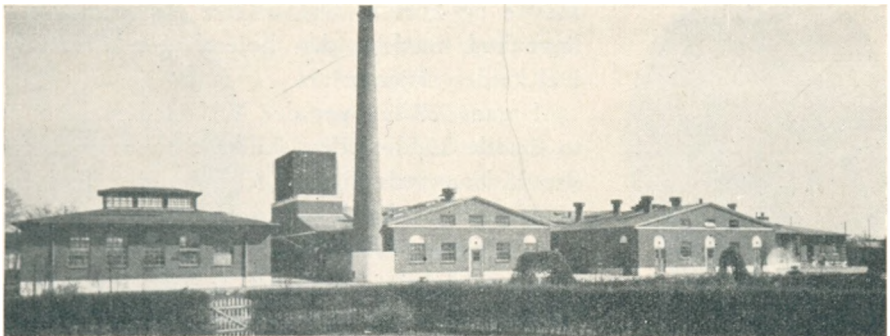
Interior fra Mejeriet.

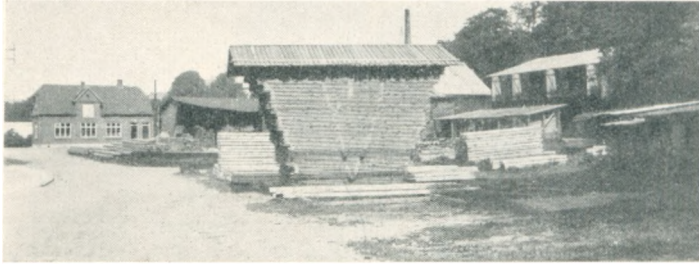
Interiør fra Mejeriet.

lingen og kan betjene sin store Kundekreds fuldt ud tilfredsstillende. Virksomheden, der beskæftiger 10 Mand, har nu 8 Vogne og 5 Udsalg i Byen, og den årlige Detailomsætning er ca. 350.000 Kr. Mejeriets nuværende Bestyrer er Einar Refstrup, der tiltraadte 1933. — — —

Holstebro Svineslagteri blev grundlagt i 1879 og var det første Slagteri i Danmark, bygget for Eksport af Bacon til England. I Aaret 1880 blev Slagteriet overtaget af Magnus Kjær, der gjorde et stort og banebrydende Arbejde for Svineavlen. Efter Magnus Kjærs Død i 1890 blev Slagteriet drevet af Konsul P. Nørgaard, indtil hans Udnævnelse til dansk Minister i Prag i 1919. Siden har Firmaet været ledet af Direktør Hjalmar Sørensen. I 1932 blev Slagteriet flyttet uden for Byen og er nu moderne og tidssvarende indrettet. Der beskæftiges ca. 40 Mand. — — —

Holstebro Svineslagteri.

Eksteriør fra C. Bendix Tømmerhandel.

C. Bendix' Tømmerhandel, Holstebro, blev stiftet Aar 1910, da Tømmerhandler Bendix af Firmaet C. & I. Schou lejede

den nuværende Tømmerplads. — Firmaet er adskillige Gange blevet udvidet og har nu store Pakhuse, Kontorbygning etc. Det er et af de største i Branchen i Holstebro, og det fører alt indenfor Trælast og Bygnings-

artikler. Der beskæftiges

ca. 10 Mand.

I 1917 erhvervedes

Fladmose Teglværk,

der var et Interessentskab,

men siden Aaret

1919 har

C. Bendix dre-

vet det for egen

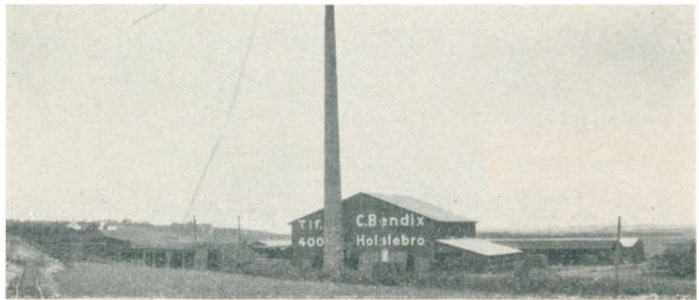
Regning. Her beskæftiges

ca. 15 Mand. — C. Bendix,

der har en alsidig

Uddannelse, beklæder

adskillige Tillidshverv. — — —

Fladmose Teglværk.

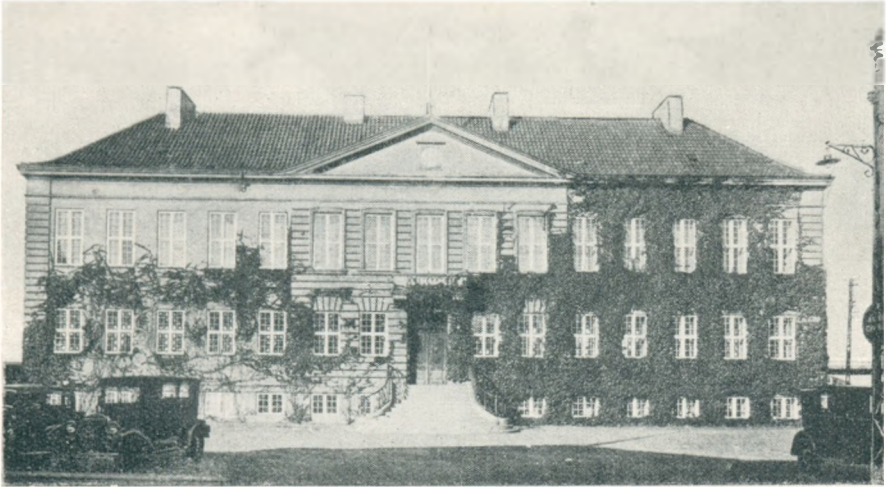
Struer.

I Hjerm Herred, ved Limfjorden, 15 km Nord for Holstebro, paa den sydlige Bred af Struer Bugt, ligger den lille friske og forholdsvis nybakte Købstad Struer, hvis midterste Del med Havne og Forretningskvarterer har en lav Beliggenhed, medens den højereliggende vestlige Del kaldes „Bjerget“.

*L. Pedersen,
Borgmester.*

I gammel Tid var der Vadested mellem de to smalle Odder, der skiller Struer Bugt fra den indsnævrede Fjord „Kilen“. Her, Syd for Vadestedet, voksede Struer op og havde en vis Betydning som Ind- og Udskibningssted, men var iøvrigt afskaaret fra at drive selvstændig Handel, idet Aalborg havde Privilegium herpaa. — Struer blev i Aaret 1733 lagt ind

Struer Raadhus.

under Holstebro som dens Losse- og Ladeplads, og i 1798 fik Købmændene i Holstebro Tilladelse til at drive Handel i selve Struer, der først ved Aggerkanalens Aabning i 1825 og senere ved Aabningen af Løgstørkanal i 1861 samt ved de forskellige Havne- og Jernbaneanlæg i Slutningen af det 18. Aarhundrede begyndte at vise et selvstændigt Ansigt.

Byen blev et vigtigt Jernbaneknudepunkt og tilmed i en lang Aarrække Administrationssæde for Statsbanernes tredje Distrikt (den midterste og vestlige Del af Jylland). Dette i Forbindelse med de stadigt bedre Havneforhold bevirkede, at Fiskeriet, der altid har været en af Struers vigtigste Næringsveje, blomstrede op og skabte øget Trafik og Virksomhed.

Den lille venlige og livlige By har nu et Indbyggertal paa tæt ved 6.000 og ejer i sin nærmeste Omegn en Natur af saa rigt afvekslende Art, som sjældent er Tilfældet. — — —

Radiofirmaet Bang & Olufsen, A/S, Struer, blev grundlagt i 1925 af Ingeniørerne P. B. Bang og Svend Olufsen. — Firmaet begyndte under

beskedne Forhold med Kontorer og Værkstedslokaler i en Del af Herregaarden Quistrup ved Struer, og her blev de første Eksperimenter med Eliminatorer og Lysnetapparater foretaget.

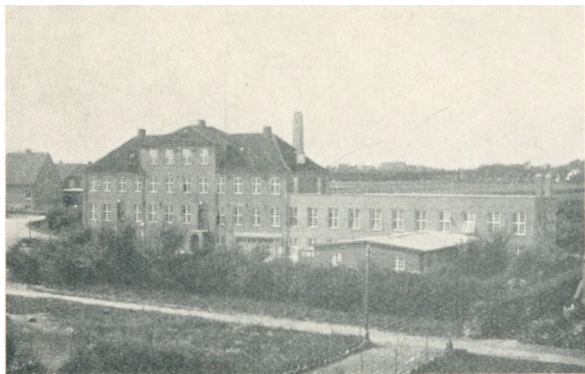
Da Salget stadigt steg, maatte Firmaet udvides, hvorfor den

*P. B. Bang,
Direktør.*

*Svend Olufsen,
Direktør.*

Eksteriør fra Fabrikken.

nuværende Fabrik opførtes i Gimsing i 1926, men den har allerede adskillige Gange maattet udvides.

Fabrikken, der i Dag er den største og førende Specialfabrik i Landet, er helt igennem elektrificeret, og den er fuldt moderne og tidssvarende indrettet.

I 1930 oprettedes en en gros Afdeling i København, Jernbanegade 4, og i 1937 aabnede Fabrikken en Afdeling i Odense.

Virksomheden fremstiller endvidere Tonefilm-Anlæg til Biografer — saavel ambulante som stationære Optager- og Genger-anlæg.

Interiør fra Fabrikken.

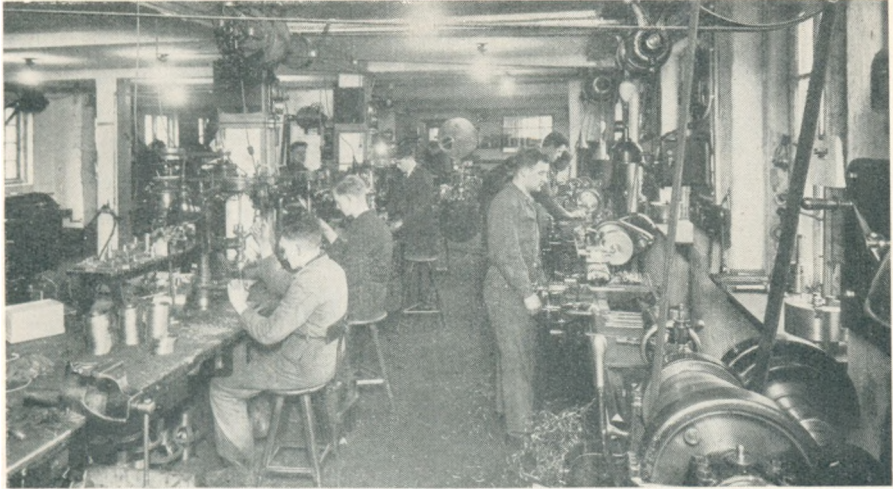
Denne Afdeling, der blev grundlagt i 1931, drives som selvstændigt Selskab under Navnet Bofa A/S. —

Interiør fra Fabrikken.

Firmaet, der nu beskæftiger ca. 300 Mand, har en meget betydelig Eksport af Modtagere og Løsdele, navnlig til det øvrige Skandinavien.

Virksomhedens energiske Ledere

Interior fra Fabrikken.

er stadig Direktørerne P. B. Bang og S. A. Olufsen. — — —

A/S Struer Kul&Import blev grundlagt i 1921 af Grosserer A. M. Kou-

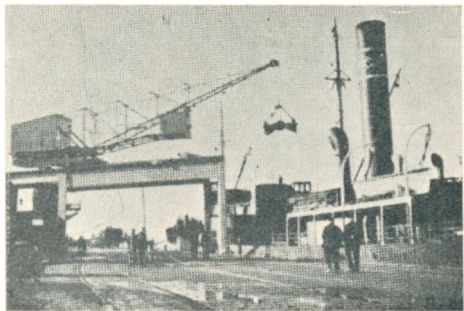
*A. M. Koustrup,
Direktør.*

strup, der da overtog Firmaet „Strøjbergs Kulplads“ i Struer. Ganske kort Tid derefter overgik Forretningen til et Aktieselskab med A. M. Koustrup som Direktør og Formand for Firmaet. Dette, der driver Import af Kul, Koks, Cinders og Briketter, er stadig gaaet frem og har fra Aaret 1936 haft

*Firmaets nye
Krananlæg.*

Kontor i Ejendommen, Østergade 29. I 1937 byggede Firmaet et fuldt moderne Krananlæg. Direktør A. M. Koustrup forestaar stadig den daglige Ledelse, men driver desuden Kolonial en gros Forretning, som ledes af Sønnerne, Jacob og Villekold Koustrup. Direktør Koustrup har fra 1917—25 været Formand for Ligningskommissionen og fra 1925—37 Medlem af Struer Byraad. Desuden er han Formd. for Struer Sparekasse.

Losning af Kul.

Banken udvendig.

Stil og er indrettet fuldt ud tidssvarende. Banken, der nu beskæftiger 8 Mand, har en Aktiekapital paa 400.000 Kr. — I 1934 blev den nuværende Direktør N. Chr. Jørgensen administrerende Direktør for Banken, som han siden 1905 havde været ansat i. Siden Aaret 1909 har Sagfører K. L. Knudsen været Meddirektør. — Bankens Bestyrelse bestaar i Dag af Gaardejer P. Holmgaard, Gimsing, Isenkræmmer P. Nielsen, Struer, Murrer. J. Laugesen, Struer, Borgmester L. Pedersen, Struer, Gaardejer Niels Dahl, Ølby, der er Næstformand, og Købmand N. Jensen, Struer, der er Formand. — — —

A/S Struer Bank blev oprettet i 1897 af Konsul Chr. Schou, der blev administrerende Direktør. I Aaret 1904 blev G. K. Gregersen Meddirektør, og i 1909, da Konsul Schou blev Direktør i Aarhus Privatbank, blev han administrerende Direktør, hvilken Stilling han beklædte til 1934.

Banken er stadigt vokset og udvidet, og under Direktør Gregersens dygtige Ledelse klarede Banken nemt Efterkrigstidens vanskelige Pengeforhold.

I 1920 byggedes den nuværende Bankbygning, der fremtræder i smuk

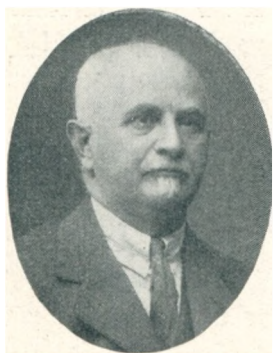
Banken indvendig.

Struer Apotek blev oprettet i 1878 som et Hjælpeapotek til Holstebro Apotek, men i 1889 blev det selvstændigt.

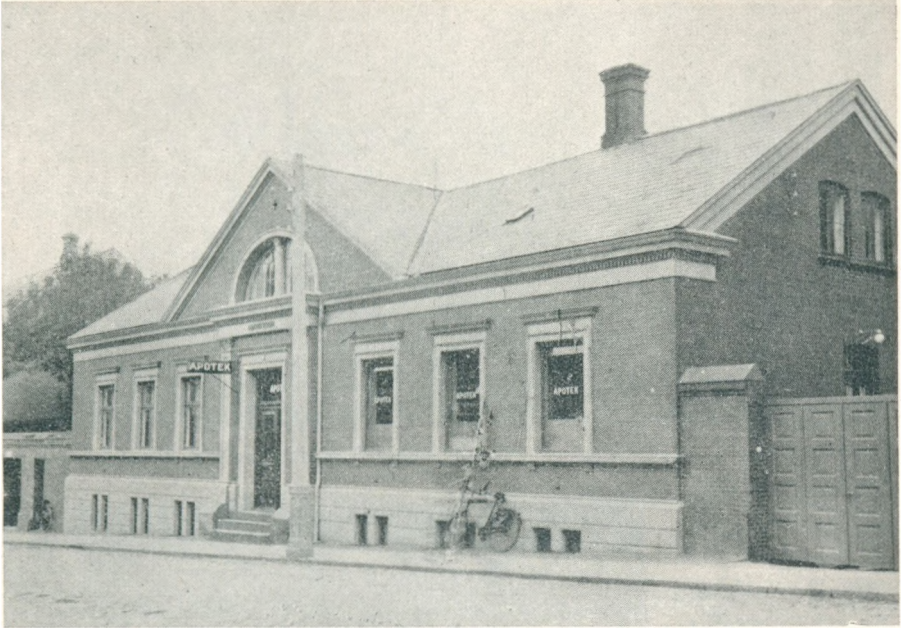
I 1931 blev Alexis Kirchheiner Indehaver af Struer Apotek.

Apoteker Kirchheiner havde, før han kom til Struer, været Apoteker i Stoholm fra 1923, idet han havde faaet Apotekerbevilling i Aaret 1922.

Personalet paa Struer Apotek bestaar i Dag af to Candidater og desuden af tre Defektricer.

*Alexis Kirchheiner,
Apoteker.*

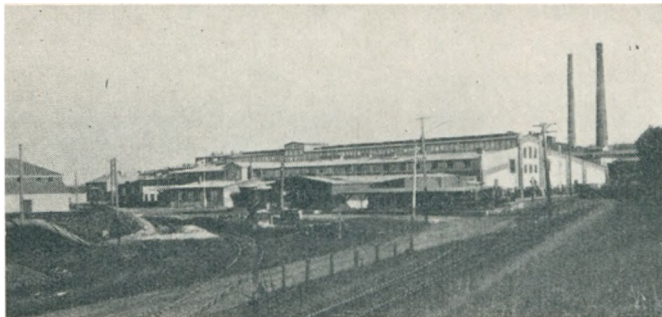

Eksterior fra Struer Apotek.

Apoteket har Haandkøbsudsalg paa Venø, i Gudum og i Humlum. —

Interior fra Struer Apotek.

Struer Andels-Svineslagteri.

Struer Andels-Svineslagteri blev oprettet i Aaret 1913 som en Filial af Esbjerg Andels-Svineslagteri, men overgik i 1931 til et selvstændigt Andelselskab.

Aarsslagtningerne var i 1914: 71.000 Svin og steg til Aaret 1932, hvor der slagtedes 163.975 Svin. I 1937 blev der slagtet 112.000 Svin.

Slagteriet er i 1934 blevet udvidet med Kreaturslagteri samt Pølse- og Konserverfabrik og i 1937 med et moderne Destruktionsanlæg og Foderstoffabrik og er i 1938 Landets femtestørste Slagteri.

Interiør fra Slagteriet.

Firmaet beskæftiger ca. 125 Funktionærer og Arbejdere. Ind-

til Aaret 1937 var afdøde Gaardejer Eskild Toft, Hee, Formand for Slagteriet. Den nuværende Formand er Gaardejer Mads Næsgaard, Bilring pr. Spjald.

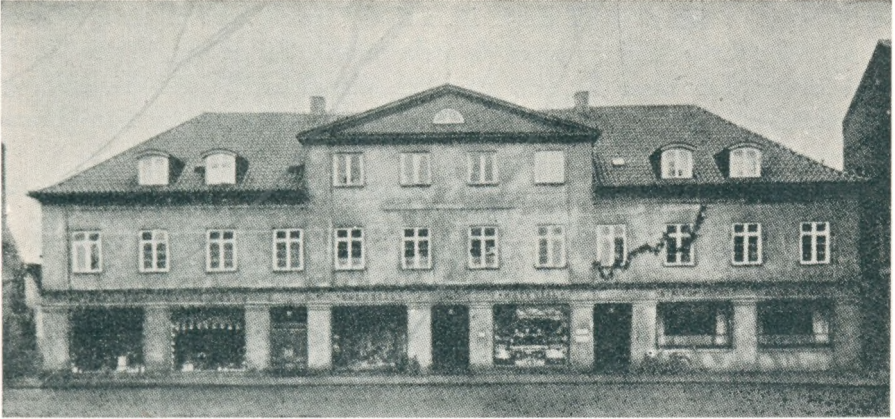
Siden 1931 har Alfred Jespersen været administrerende Direktør. — —

Firmaet T. W. Jensens Sønner, Østergade 14, Struer, blev grundlagt i 1855 af Købmand T. W. Jensen.

Firmaet, der begyndte under beskedne Forhold, voksede stadigt, og i 1875 var en Udvidelse nødvendig, hvorfor Købmandsgaarden blev helt ombygget. I 1894 døde T. W. Jensen, hvorefter hans Enke fortsatte Forretningen indtil 1903, da hendes tre Sønner, Købmand N. Jensen, Fabrikant Johs. Jensen og Købmand Th. Jensen (død i 1925) overtog den.

I 1925 blev der foretaget en stor Ombygning og Modernisering, og Forretningen staar nu fuldt paa Højde med Tidens Krav. Firmaet forhandler Trælast og Tømmer, Støbegods og Kolonialvarer samt Korn og Foderstoffer. Desuden har det siden 1897 egen Cementvarefabrik.

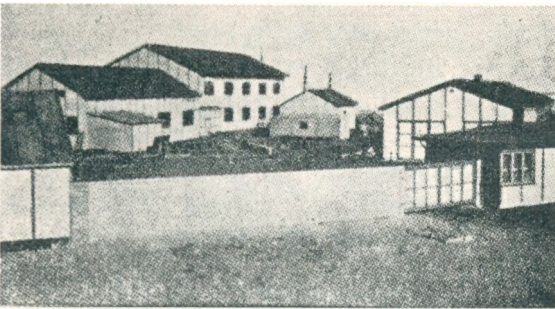
Virksomheden, der nu ledes af Købmand N. Jensen, beskæftiger 15—20 Mand. — Niels Jensen beklæder adskillige Tillidshverv, bl. a. er han

Eksteriør fra Firmaet.

Formand for Struer Handelsstandsforening, i Bestyrelsen for den jyd-
ske Handelsstands Centralforening og Formand i Bestyrelsen for Struer
Bank. — — —

Baadebygger Jens Laursen startede i 1886 et Baadebyggeri i Struer

Eksteriør fra I/S Jens Laursen & Sønner.

og oparbejdede sig her en ret omfattende Virksomhed, der nu er gaaet i Arv til hans fire Sønner: L. Laursen, A. C. Laursen, Johannes Laursen og Alfred Laursen.

I Tidens Løb er Baadebyggeriet blevet suppleret med en Maskinfabrik.

Denne, der oprettedes i

1920, har bygget Motorer til mindre Fiskerbaade, men beskæftiger sig nu hovedsageligt med Reparationer samt med Fremstilling af Vand-, Gas-, Sanitets- og Varmeanlæg. — Firmaet har ogsaa beskæftiget sig med Havnenebygning, idet det har bygget Thyborøn Havn og har foretaget Udvidelser af Havnene i Hobro og Struer, samt bygget Ophalerbeddingerne i Thisted og Struer og en Del Vejbroer for Ringkøbing Amts Vevjvæsen.

Laursens første Fabrikation var Fiskerbaade

Eksteriør fra I/S Jens Laursen & Sønner.

og Kuttere — ogsaa Lystkuttere. Bl. a. har Firmaet leveret en Del Baa-
de til Fiskerikontrollen, og en af de Fiskekuttere, der er bygget paa Værfs-
tet i Struer, har taget Diplom paa den skandinaviske Fiskeriudstilling
i Trondhjem i Aaret 1908. Færgen „Fuursund“ til Overfarten Fur—Bræn-
den er ogsaa leveret af Firmaet.

De nuværende Ledere af I/S Jens Laursen & Sønner er L. Laursen, A.
C. Laursen, Johannes Laursen og Alfred Laursen. — — —

Lemvig.

Limfjordens vestlige Bredning, Nissum Bredning, afsætter mod Syd
en Vig, ved hvis Bund i Skodborg Herred den
lille Ædelsten Lemvig Købstad ligger gemt i en
meget smuk Indfatning af stejle kløftede Bak-
ker, der naar en Højde af 30 m.

*N. J. Poulsen,
Borgmester.*

„Vestjyllands Smilehul“ har man — ikke
uden Grund — kaldt den lille idylliske og ejen-
dommeligt beliggende By, hvis Banegaard med
det nye Bykvarter ligger oppe i Højderne med
en herlig Udsigt over By og Fjord.

Lemvig nævnes som By allerede i første
Halvdel af det 13. Aarhundrede, da den kald-
tes Læmvich, tydeligt nok afledt af Vigen og
det nærliggende Lem Sogn. Det vides ikke,
hvornaar den har erhvervet Købstadsrettigheder, men dens ældste kendte
Privilegier stammer fra 1545. Hovederhvervene var Landbrug, Fiskeri og
Haandværk.

Medens den i 1673 havde 450 Indbyggere, er Tallet et Aarhundrede

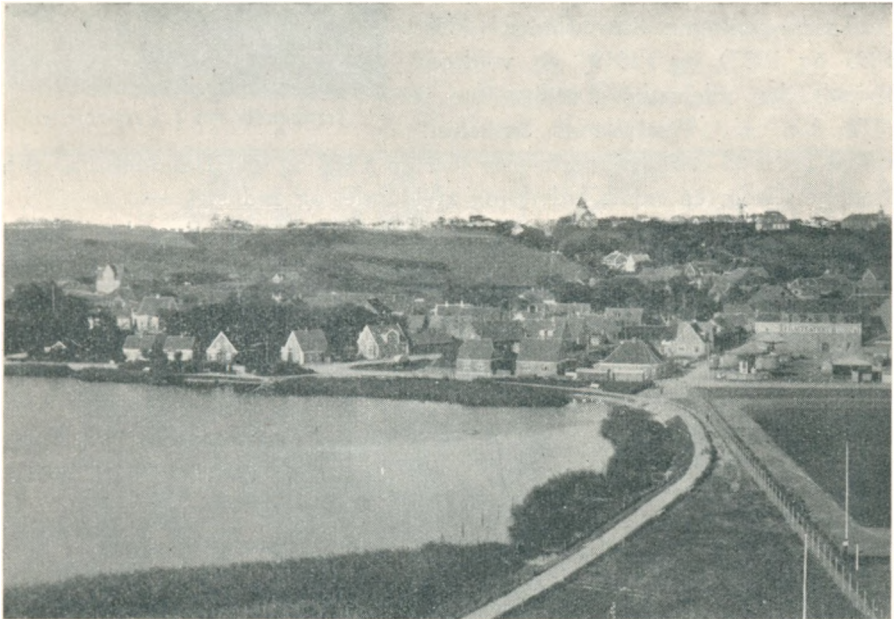
Lemvig Raadhus.

Udsigt over Lemvig.

senere dalet til 316, en Tilbagegang, der bl. a. skyldes flere store Brande, saaledes i 1684, da det meste af Byen brændte.

Som for de øvrige Limfjordsbyers Vedkommende betød Aggerkanalens

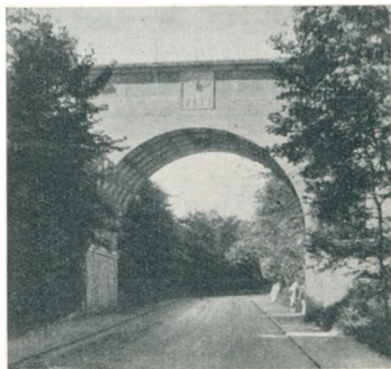
Lemvig Sø med et Hjørne af Stadion.

Nyt og gammelt. To Købmandsgaarde.

læggelse ved Pæleorm maatte ombygges allerede i 1873, og i Aarene 1895, 1925 og 1929 er der sket ganske betydelige Udvidelser, der sammen med Jernbaneanlægene i 1879 (Vemb—Lemvig) og 1899 (Lemvig—Harboøre) i høj Grad har bidraget til Byens stærke Udvikling i den nyeste Tid, ligesom den i Aar aabnede Oddesundbro mellem Hardsyssel og Thyland ogsaa vil betyde et Plus for Lemvig.

Trods gentagne Stormfloder (1839, 1895 og 1907) og (1919) en voldsom Brand, der ødelagde Værdier for 2 Mill. Kr., er „Vestjyllands Smilehul“ nu en By med et Indbyggertal paa næsten 5.000 og er i Besiddelse af alle Betingelser for en stærk Udvikling af Handel og Industri. —

Jernbanebroen i Vesterbjerg.

Lemvig Langelinie.

Aabning og Løgstørkanalens Anlæg i det 19. Aarhundrede en betydelig Opkomst for Lemvig, der har et udmærket og frugtbart Op-land.

I 1855—57 fik Byen sit første Havneanlæg, der imidlertid paa Grund af Øde-

Byen har i Borgmester N. J. Poulsen en meget initiativrig Mand, der allerede i Aaret 1919 fik kongelig Ud-nævnelse til Borgmester og senere blev genvalgt, da Loven om folkevalgte Borgmestre imidlertid traadte i Kraft. — — —

A/S Lemvig Bank blev stiftet i 1874 af en Kreds af Byens Borgere og Landboere.

Banken, der stadigt voksede, maatte i 1921 udvide, hvorfor den nuværende Ejendom, en smuk Bygning, moderne og tidssvarende indrettet, blev opført paa Torvet, midt i Byens Hjerter.

Direktionen bestaar af Bankdirektørerne P. M. Pedersen og B. Stürup-Johansen. Formand for Bestyrelsen er Landstingsmand S. Rasmussen, Byskov, og Næstformand er Proprietær L. Hjortkjær, Dybe Kirkegaard.

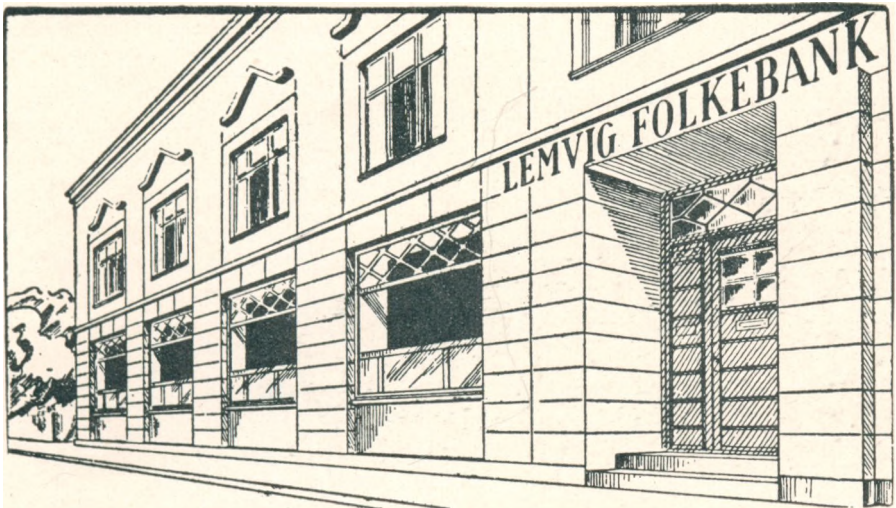
Lemvig Bank, der nu beskæftiger cirka ti Mand, har en Aktiekapital paa 400.000 Kr., og Reserverne anslaaes til Kr. 510.000. — Banken har Kontorsteder i Bækmarksbro, Bøvlingbjerg, Harboøre og Thyborøn. — — —

A/S Lemvig Folkebank, Svirrebommen 5, Lemvig, blev grundlagt i Aaret 1925 med Direktør Øhrstrøm som administrerende Direktør og med en Aktiekapital paa 225.000 Kr. Indtil 1937 var M. Boldsen Formand for Bestyrelsen.

I 1927 overtog den nuværende Direktør, J. Christensen, Ledelsen af

Lemvig Bank, A/S.

Lemvig Folkebank, A/S.

DANMARKS AMTER OG DERES MÆND

Banken, og i 1937 blev Johs. Agger Formand for Bestyrelsen. — Banken, der har til Huse i egen Ejendom, er i enhver Henseende moderne indrettet og beskæftiger nu et Personale paa syv Mand. — — —

INDHOLDSFORTEGNELSE.

Vejle Amt	3—101
Vejle	6—45
Kolding	45—87
Fredericia	87—101
Ribe Amt	103—133
Ribe	106—107
Varde	107—108
Esbjerg	109—133
Ringkøbing Amt	135—182
Ringkøbing	138—141
Herning	141—159
Holstebro	160—170
Struer	170—178
Lemvig	178—182

NAVNEREGISTER.

- „Alfa“ A/S, Vejen 132—133**
 Andersens Bundgaard Eftf., Vejle 37—38
 Andersens Harald Kafferisteri, Kolding 63
 Andersens Johan Trælastforretning A/S, Vejle 38—40
 Andresen Joh. P. & Co., Ringkøbing 139—140
 Arbejdernes Aktiebageri A/S, Fredericia 97—98
 „Astoria“, Kolding 75—76
 „AXA“ A/S, Aalborg 132
 Axeltorvs Apotek, Fredericia 101
- Bang & Olufsen A/S, Struer 171—173**
 Bendix' C. Tømmerhandel, Holstebro 170
 „Bio“, Ringkøbing 141
 „Biografen“, Kolding 65—66
 „Biografen“, Vejle 30
 Bjerre M., Herning 159
 Blicher P. A/S, Kolding 84—85
 Bojsen Brødrene, Esbjerg 128—129
 Bornholms Margarinefabrik A/S, Rønne 132
 Bramdrupdam Andelsmejeri, Bramdrup 85—87
 Brandorffs I. O. Eftf. A/S, Kolding 79—80
 Brincker Brdr., Vejle 28—29
- Christensen C. J. A/S, Esbjerg 127**
 Christoffersen C., Vejle 32—34
 Clausen C. P., Kolding 67—68
 Colding Jørgen, Esbjerg 125—126
- Danmarksgade, Fredericia 88**
 Dansk Kafferisteri A/S, Kolding 77
 Dansk Olie Import, Kolding 68
 „Dansk Viklebræt Industri“, Fredericia 91
 De Danske Blodfoder-Fabriker, Vejle 25
 De danske Bomuldsspindier A/S, Vejle 14—17, 32
 De forenede Isværker A/S, Esbjerg 112—114
- Elektro-Isola, Vejle 28**
 Esbjerg Havneanlæg 110
- Esbjerg Jern- & Staalforretning A/S 122
 Esbjerg Margarinefabrik A/S 132
 Esbjerg Raadhus 109
 Esbjerg Sømandshjem 123
 Esbjerg Told- og Vagthusbygning 123
 Esbjerg Tovværksfabrik A/S 114—116
 Esbjerg Trafikhavn 110
 Esbjerg Trælasthandel 124
- Fakkegrav Hotel, Vejle 40**
 Falster Margarinefabrik A/S, Nykøbing F. 132
 Fladmose Teglværk 170
 Fotorama, Herning 144
 Fredericia Byes og Omegns Spare- og Laanekasse 94
 Fredericia Korsetfabrik 95
 Fredericias ny Havn 89
 Fredericia Raadhus 88
 Fredericia Stole- & Polstermøbelfabrik A/S 99
 Fredericia Trælasthandel A/S 99—100
 Frederikshavns Isværk A/S 112, 114
 Friis D. A/S, Vejle 26—27
 Fuglsang Andelsmejeri, Holstebro 168—169
- Gl. Havn, Vejle 8**
 Graff Carl, Esbjerg 119
 Greisdal Hammerværk, Vejle 28—29
- Halle-Restaurationen, Esbjerg 123**
 Hammerum Herreds Spare- & Laanekasse, Herning 148—149, 159
 Hansens Carl Patentnet A/S, Esbjerg 114
 Hansen I. A. A/S, Kolding 63—64
 Hansen Jes Chr., Esbjerg 119—121
 Havnegade med Højbanen, Vejle 9
 Hebsgaard S., Herning 147
 Helligkorsgade, Kolding 47
 Herna Margarinefabrik, Herning 146
 Herning Klædefabrik 147
 Herninglund Mejeri, Herning 157
 Herning mek. Væveri A/S 147
 Herning Museum 142
 Herning og Skjern Svineslagterier 150
 Herning Pengeskabsfabrik 144
 Herning Thinghus 142
 Herning Toldbod 159

Herning Ægekspert 146
 Hess C. M. Fabrikker A/S, Vejle 31
 Hindborg Charles A/S, Vejle 19—20
 Hirtshals Isværk 112, 114
 Hjortsballe Høje 137
 Holstebro Bank A/S 163—164
 Holstebro Grisatorv 162
 Holstebro Grundskole 161
 Holstebro Raadhus 161
 Holstebro Svineslagteri 169
 Hornshøj Andelsmejeri, Holstebro 166—167
 Højbanen, Vejle 10

Jensen Boni, Herning 144—146
 Jensen J. P. A/S, Kolding 53—55
 Jensen Kristen, Esbjerg 122
 Jensen Otto C., Herning 158—159
 Jensens T. W. Sønner, Struer 176—177
 Jessens Hans Maskinbyggeri, Vejle 40—41
 Johansen's W. Enke, Herning 152—153
 Junget J. I/S, Herning 148
 Jydsk Crown-Cork Fabrik, Grejsdalen 42
 Jydsk Saasæd & Kornexport A/S, Kolding 58—59
 Jørgensen M., Grejsdalen 27

Kaalunds Sæbefabrikker A/S, Kolding 55
 Kinografen, Fredericia 93—94
 Kjærsgaard-Mortensen M., Herning 155
 Kolding Aadal 49
 Kolding Andelsmejeri 59—60
 Kolding Exportslagteri A/S 76
 Kolding Fjord 48
 Kolding Fyrværkerifabrik 74
 Kolding Hudcentral A/S 64
 Koldinghus Slotsruin 5
 Kolding Korn A/S 70
 Kolding Kulkompagni A/S 78—79
 Kolding Raadhus 46
 Kolding Slotssø 47, 48
 Kolding Strømpfabrik A/S 71—72
 „Kosmorama“, Esbjerg 116
 „Kosmorama“, Kolding 72—74
 Kæmpegraven, Fredericia 89

Laursen Jens & Sønner I/S, Struer 177—178
 Lausens H. Klædelager, Kolding 69—70
 Lemvig Bank A/S 181
 Lemvig Folkebank A/S 181—182
 Lemvig Langelinie 180
 Lemvig Raadhus 178
 Lemvig Sø 179
 Loehrs Kulimport A/S, Kolding 91
 Lucassen L., Esbjerg 123
 Lumbye Fr., Kolding 81
 Løve-Apoteket, Esbjerg 126
 Løveapoteket, Fredericia 97
 Løveapoteket, Herning 156—157
 Løveapoteket, Kolding 62

Marielund, Kolding 48
 Michelsen Axel, Kolding 76
 Midtjydsk Kafferisteri A/S, Herning 151—152
 Munkebjerg 13, 24

Neptun Apoteket, Esbjerg 129—130
 Nielsens Bertel Trælsthhandel og Entreprenørforretning, Mølholm 30—31
 Nielsen Brdr. E. og V., Fredericia 95—96
 Nielsen Martin A/S, Fredericia 93
 Nielsen P. Juhl, Herning 153—155
 Nørremerkens Teglværk, Vejle 40
 Nørreport, Fredericia 96
 Nørreskoven, Vejle 11

Overbecks H. Installationsforretning, Kolding 82—83

„Palmehaven“, Kolding 61—62
 Papir-Kompagniet, Fredericia 90—91
 Pedersen Brdr., Vejle 31—32
 Petersen Jørg. & Co., Vejle 42—44
 Petersen S. & Co., Kolding 81—82

Ribe Domkirke 105
 Ribe Raadhus 107
 Rind Aa, Herning 143
 Ringkøbing Amts Sygehus 155
 Ringkøbing Korn-, Foderstof- & Gødningsforretning A/S 140
 Ringkøbing Raadhus 139
 Rosendahl K., Esbjerg 117—119
 Runestenene, Jellinge 13

Sct. Nikolaj Kirke, Kolding 46
 Skt. Nicolaj Kirke, Vejle 7
 Schaumborg Hotel, Holstebro 165—166
 Schjøth A., Vejle 34—35
 Schmidt J. P. jun's Cigar- & Tobaksfabriker A/S, Fredericia 92—93
 Schmidts Malling Kafferisteri, Kolding 78
 Schou P. & Co. A/S, Kolding 50—51
 Skagens Isværk A/S 112, 114
 Skamlingsbanken 49
 Skyttehuset, Vejle 21—22
 Slotsmøllens Fabrikker A/S, Kolding 51—52

Slotssøen, Kolding 47, 48
 Spare- og Laanekassen for Kolding By og Omegn 52
 Stadion, Kolding 47
 Storaacn ved Lunden 162
 Struer Andels-Svineslagteri 176
 Struer Apotek 174—175
 Struer Bank A/S 174
 Struer Kul-Import A/S 173
 Struer Raadhus 171
 Svaneapoteket, Holstebro 163
 Svane-Apoteket, Kolding 56—57
 Svane-Apoteket, Vejle 36
 Svovlsyre-Havnen, Fredericia 96
 Svømmehallen, Vejle 31

DANMARKS AMTER OG DERES MÆND

Sydjysk Korn- og Foderstof-Kompagni,
Kolding 66—67

Søndergade med Møllen, Vejle 9
Sdr. Anlæg, Herning 143
Sønderland Mejeri, Holstebro 165
Sørensen Claus, Esbjerg 112—114

Thomsen M. Lykke & Søn, Esbjerg 121
Thyborøn Isværk A/S 112, 114
Tirsbæk Hovedgaard 12
„Trocadero“, Kolding 61—62
Trolldhede Kirke 155

Valsemøllen A/S, Esbjerg 127—128
Varde Raadhus 108
Vejle Dampmølle 18
Vejle Dampvæveri A/S 23—24
Vejle Fjord Sanatorium 12
Vejle Havn 8
Vejle Jern- & Staalforretning A/S 29

Vejle ny Savskæreri 36
Vejle Raadhus 7
Vejle Sæbefabrik A/S 44—45
Vejle Textilfabrik 23
Vestjysk Krystal-Isværk A/S, Esbjerg
112, 114
Vestre Anlæg, Herning 143
Voldparti, Fredericia 88, 89
Volkerts Brdr. Fabriker A/S, Kolding
57—58
Vulkan, Holstebro 164
Vulkan, Skive 164

Wilhelmsen Oscar, Esbjerg 130—131
Wittrup's Th. Uldvare- & Tæppefabrik
A/S, Vejle 17—18
Worning & Petersen, Vejle 44—45

Østerstrand, Fredericia 90

FAGREGISTER.

Apoteker 36, 56—57, 62, 97, 101, 126,
129—130, 156—157, 163, 174—175
Automobilfabriker og Forhandlere 81—
82, 164

Baadebyggere 177—178

Bagerier 97—98

Banker og Bankfirmaer 52, 94, 148—149,
163—164, 174, 181, 181—182

Benzin 68

Beton 67—68

Biografer 30, 65—66, 72—74, 93—94, 116,
141, 144

Bjergnngsselskaber 112—114

Blodfoderfabrikker 25

Bogtrykkerier 117—119

Bryggerier 51—52

Bygmestre 30—31

Bygningsmaterialer 30—31, 79—80, 158
—159

Børnekonfektion 76

Cigar- og Tobaksfabriker 92—93

Crown-Cork 42

Cykler 128—129

Entreprenører 67—68, 153—155

Fisk en gros 93, 130—131

Frø 27

Fyrværkerifabrikker 74

Hoteller 165—166

Hudcentraler 64

Installationsforretninger 82—83

Isolering 28

Isværker 112—114

Jern og Staal 29, 34—35, 53—55, 122,
158—159

Kaffebrænderier 31—32

Kafferisterier 63, 77, 78, 151—152

Kakkelovne og Komfurer 31

Klædelagre 69—70, 147

Kobbersmedefirmaer 119

Kolonial en gros 31—32, 125—126

Korn & Foderstoffer 58—59, 66—67, 70,
140, 176—177

Korsetfabrikker 95

Kul 78—79, 91, 173

Laboratorier 26—27

Margarinefabrikker 132—133, 146

Maskinbyggerier 40—41

Maskinfabrikker 148, 152—153

Mejerier 59—60, 85—87, 157, 165, 166—
167, 168—169

Murermestre 32—34, 119—121, 122, 123,
144—146

Møller 18, 127—128

Olje 68

Orgelfabrikker 139—140

Papir 19—20, 37—38, 81, 84—85, 90—91,
127

Papæsker 37—38

Pengesksfabrikker 144

Radio 171—173

Rederier 112—114

Redskaber 28—29

Restauranter 21—22, 61—62, 75—76

Savskærerier 36

Slagterier 76, 150, 169, 176

Smedefirmaer 121

Spinderier 14—17, 57—58

Stolefabrikker 99

Strømpfabrikker 71—72

Sæbefabrikker 44—45, 55

Teglværker 40, 63—64, 170

Textilfabrikker 23

Tovværksfabrikker 114—116

Tricotagefabrikker 147

Trælast 38—40, 50—51, 99—100, 124,
176—177

Tæppefabrikker 17—18

Tømmerhandlere 170

Tømrmestre 42—44, 95—96, 155, 159

Varme- og Ventilationsanlæg 31, 34—35

Væverier 23—24, 57—58, 147

Æg 146

TRYKFEJL OG TILFØJELSER.

Side 128, 17 L. f. n. 1899, læs 1898.

Side 132, 7—8 L. f. n. 1000 HK, læs 7—800 HK.

Side 166, 6 L. f. n. Riefsgaard, læs Refsgaard.
